

ОЦЕНКА ЗА СЪВМЕСТИМОСТ

ЮЛИ, 2026 г.

**ИНВЕСТИЦИОННО
ПРЕДЛОЖЕНИЕ**
„Изграждане на осем
жилищни сгради в ПИ
№№ 43325.14.309,
43325.14.310, з-ще
с.Лесидрен, общ.
Угърчин, обл. Ловеч и
еднофамилна
жилищна сграда в
части от ПИ №№
43325.181.19,
43325.181.18, з-ще с.
Лесидрен, общ.
Угърчин, обл.
Ловеч върху защитена
зона BG0002109
„Васильовска планина“,
за опазване на дивите
птици

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. Анотация на инвестиционното предложение	2
II. Описание на характеристиките на други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с оценяваното инвестиционно предложение могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитената зона	11
III. Описание на елементите на инвестиционното предложение, които самостоятелно или в комбинация с други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения биха могли да окажат значително въздействие върху защитената зона и нейните елементи	25
IV. Описание на Защитените Зони	28
ИП попада в границите на една защитена зона (33) от екологичната мрежа Натура 2000 – 33 „Васильовска планина“, с код BG0002109, обявена по Директива 2009/147 ЕЕС за опазване на дивите птици	28
V. Описание и анализ на вероятността и степента на въздействие на плана върху предмета и целите на опазване на Защитената Зона	31
V.1. Описание и анализ на въздействието на инвестиционното предложение върху видовете – предмет на опазване в защитените зони	31
V.2. Описание и анализ на въздействието на инвестиционното предложение върху целостта на защитената зона с оглед на нейната структура, функции и природозащитни цели (загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав, химически, хидрогеоложки и геоложки промени и др.), както по време на реализацията, така и при експлоатацията на ИП	82
VI. Предложения за смекчаващи мерки	85
VII. Разглеждане на алтернативни решения и оценка на тяхното въздействие върху защитената зона	86
VIII. Картен материал	89
IX. Заключение за вида и степента на отрицателното въздействие	89
X. Наличие на обстоятелства по Чл. 33 от ЗБР	90
XI. Информация за използваните методи на изследване, методи за прогноза и оценка на въздействието	90
XII. Документи по чл. 9, ал. 2 и 3	94
Приложения	94

I. Анотация на инвестиционното предложение.

Предложението на възложителя е свързано с изграждането на осем жилищни сгради в ПИ №№ 43325.14.309, 43325.14.310, з-ще с. Лесидрен, общ. Угърчин, обл. Ловеч и еднофамилна жилищна сграда в части от ПИ № № 43325.181.19, 43325.181.18, з-ще с. Лесидрен, общ. Угърчин, обл. Ловеч.

Предвижда се ПИ №№ 43325.14.309, 43325.14.310, з-ще с. Лесидрен, общ. Угърчин, обл. Ловеч да се обединят в един урегулиран поземлен имот, в който след промяна предназначението на земеделска земя да се изградят 8 бр. жилищни сгради. Всяка от сградите ще е със застроена площ около 150 кв.м. Новообразуваният имот ще се водоснабди от мрежата на общественото водоснабдяване и ще се електрозахрани от въздушна електропроводна линия, които са изградени по улицата, с която имотът граничи. Отапъчните води ще се заустват във водопълтни изгребни ями.

ИП предвижда и застрояване на еднофамилна жилищна сграда с площ около 200 кв.м в части от ПИ №№ 43325.181.19, 43325.181.18, з-ще с. Лесидрен, общ. Угърчин, обл. Ловеч. С ИП не се засяга частта от ПИ № 43325.181.19, която представлява гора по смисъла на Закона за горите. Общо от ПИ 43325.181.19 за промяна предназначението на земеделската земя се предлага площ от 754 кв. м представляваща проектни имоти с идентификатори 43325.181.9 и 43325.181.10, а от ПИ 43325.181.18 се предлага за промяна предназначението на земеделска земя площ от 763 кв.м, представляваща проектен имот с идентификатор 43325.181.21 (съгласно приложените скици - проект). Части от ПИ 43325.181.19 с проектни идентификатори 43325.181.9 (с площ от 465,00 кв.м) и 43325.181.10 (с площ от 289,00 кв.м) ще бъдат урегулирани заедно с по-голяма част от ПИ 43325.181.18 с проектен идентификатор 43325.181.21 (с площ от 763,00 кв.м) (съгласно приложените скици-проект в УПИ П-181.9,10,21). В ПИ 43325.181.10 са разположени солари за топла вода, които не представляват строеж по смисъла на Закона за устройство на територията (ЗУТ).

Новообразуваният имот ще се водоснабди от мрежата на общественото водоснабдяване.

За реализирането на ИП е необходимо да се изработи ПУП - ПРЗ за ПИ №№ 43325.14.309, 43325.14.310, з-ще с. Лесидрен, общ. Угърчин и за части от ПИ № № 43325.181.19, 43325.181.18, з-ще с. Лесидрен, общ. Угърчин.

Отпадъчните води ще се заустват във водопълтни изгребни ями. Не се предвижда изграждане на нова или промяна на съществуваща пътна инфраструктура.

За реализиране на ИП е необходимо изработването и одобряването на проект за частична промяна на устройствената зона в ОУП на община Угърчин.

ПИ № 43325.14.309, с. Лесидрен е с площ 9961 кв.м, трайно предназначение на територията

- земеделска, начин на трайно ползване - ливада (съгласно скица № 15-531289-27.05.2024 г., издадена от СГКК - гр. Ловеч).

ПИ № 43325.14.310, с. Лесидрен е с площ 3126 кв.м, трайно предназначение на територията

- земеделска, начин на трайно ползване - ливада (съгласно скица № 15-531291-27.05.2024 г., издадена от СГКК - гр. Ловеч).

ПИ № 43325.181.19, с. Лесидрен е с площ 5202 кв.м, трайно предназначение на територията

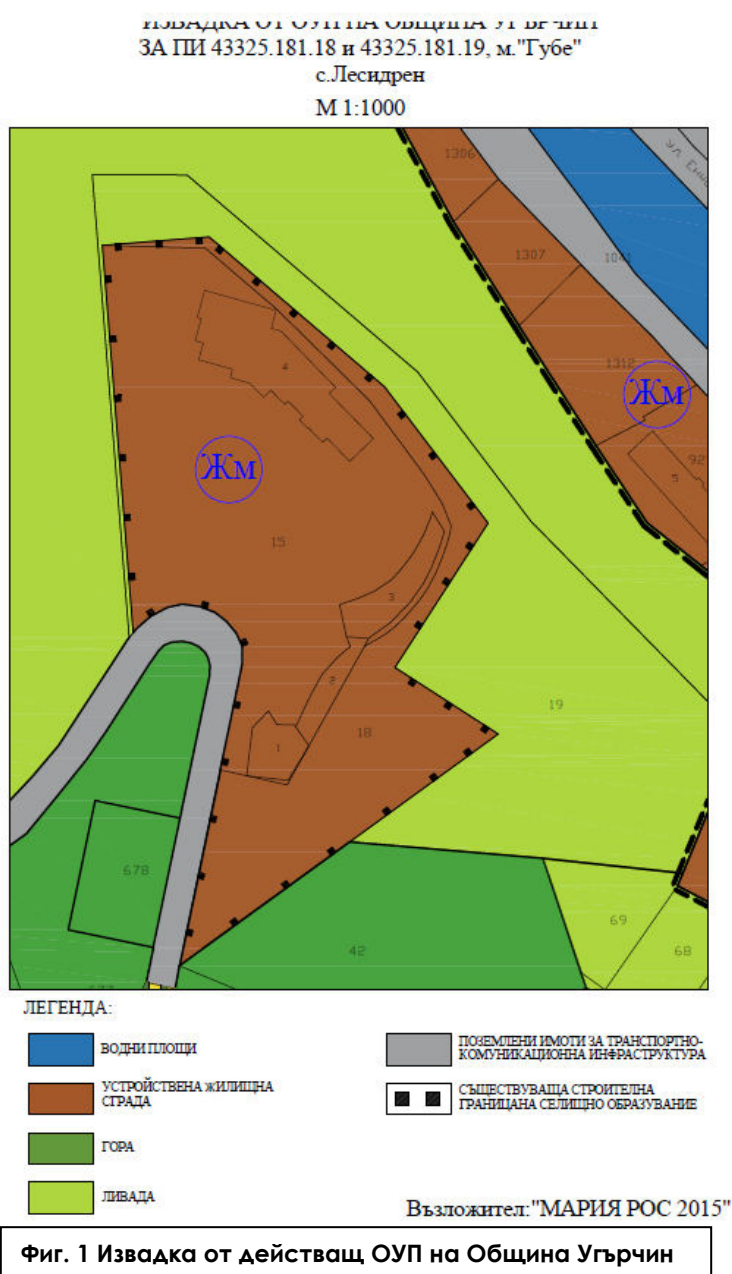
- земеделска, начин на трайно ползване - ливада (съгласно скица № 15-290017-18.02.2025 г., издадена от СГКК - гр. Ловеч).

ПИ № 43325.181.18, с. Лесидрен е с площ 2409 кв.м, трайно предназначение на територията

- земеделска, начин на трайно ползване - ливада (съгласно скица № 15-290023-18.02.2025 г., издадена от СГКК - гр. Ловеч).

ПИ № 43325.181.19 и ПИ № 43325.181.18

Техническо задание

Техническото задание има за цел да конкретизира изискванията към проекта за ЧАСТИЧНО ИЗМЕНЕНИЕ на ОУП на община Угърчин в землището на с. Лесидрен и към проекта за план за регулация и застрояване, с които части от имотите на възложителя с идентификатори 43325.181.18 и 43325.181.19 местност "ГУБЕ", с. Лесидрен, общ. Угърчин да бъдат урбанизирани с определен режим на застрояване в съответствие с предвиденото им предназначение.

Необходимостта от изменение на ОУП на община Угърчин, с. Лесидрен и създаване на ПУП-ПРЗ се изразява в следното:

Поземлените имоти с идентификатори 43325.181.18 и 43325.181.19, местност "ГУБЕ" с. Лесидрен, общ. Угърчин, предложени за урбанизирани представляват земеделска

земя с начин на трайно ползване – ливада и категория на земята девета при неполивни условия.

За одобрение на изменението на действащия ОУП на Община Угърчин е постановено Решение 264/24.06.2025 г. и Протокол 23/24.06.2025 г. на Общински съвет – Угърчин.

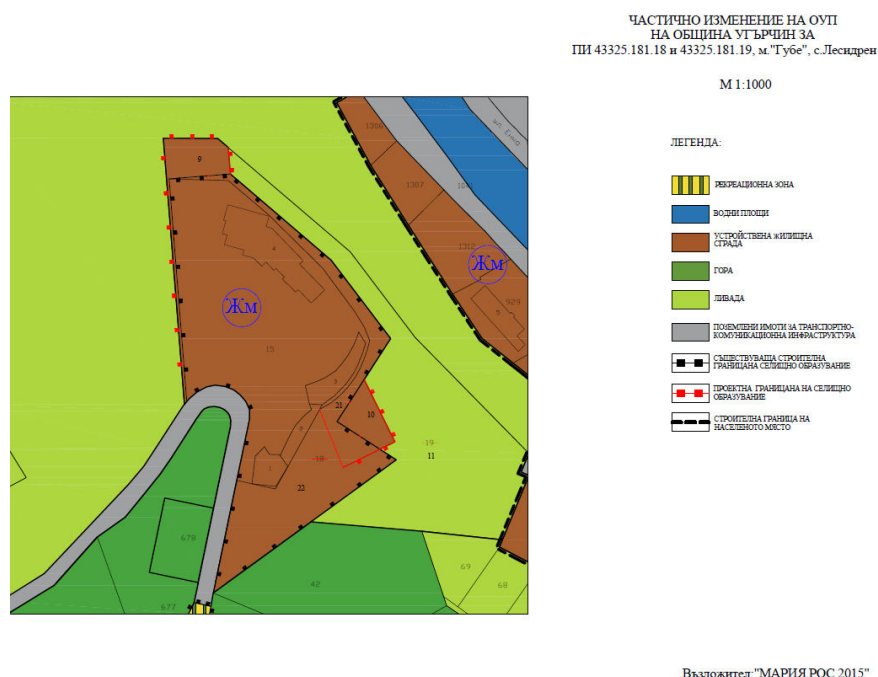
По действащия общ устройствен план / ОУП/ на община Угърчин, с. Лесидрен ПИ 43325.181.18 попада в селищно образувание с устройствена зона „за ниско жилищно застрояване“ – Жм.

Инвестиционните намерения на възложителя са части от ПИ 43325.181.19 да бъдат обособени заедно с по-голямата част от ПИ 43325.181.18 в един урегулиран поземлен имот за ниско жилищно застрояване, заедно с принадлежащото допълващо застрояване.

С оглед теренните особености в равнинната част на ПИ 43325.181.19 е отделена част с площ от 465 кв.м, с проектен идентификатор 43325.181.9 и придадена към имот 43325.181.18 за основно застрояване.

Общо от ПИ 43325.181.19 за промяна предназначението на земеделската земя се предлага площ от 754 кв. м представляващи проектни имоти с идентификатори 43325.181.9 и 43325.181.10, а от поземлен имот с идентификатор 43325.181.18 се предлага за промяна предназначението на земеделска земя с площ от 763кв.м, представляваща проектен имот с идентификатор 43325.181.21 съгласно приложените скици – проект.

Новообразувания поземлен имот предложен за урбанизиране е с площ 1517 кв.м., което съотнесено към общата площ на земеделските земи, заети с пасища, мери, ливади от баланса на територията по одобрен ОУП на община Угърчин представлява незначителна част т.е. терените, предвидени с разширението на ОУП за урбанизация са незначителни и наложени поради тяхната необходимост.

Фиг. 2 Предложение за изменение на ОУП на Община Угърчин

Поземленият имот се обслужва от асфалтов път, минаващ западно от него.

Във връзка с тези инвестиционни намерения на възложителя едновременно с ПУП-ПРЗ да се измени и ОУП на община Угърчин за територията в която попадат двата поземлени имота на основание чл.134, ал.1, т.1, във връзка с чл.134, ал. 3 от ЗУТ.

С оглед местоположението на имот с идентификатор 43325.181.19 до установена жилищна устройствена зона в с. Лесидрен, общ. Угърчин, представляваща поземлен имот 43325.181.18 и 43325.181.35, всичките собственост на възложителя, както и с инвестиционните му намерения за изграждане на жилищна сграда и с принадлежащото допълващо застрояване и допустимите инсталации за производство на електроенергия от възобновяеми източници за собствени нужди в новообразувания урегулиран поземлен имот, предложението за изменение на ОУП е в съответствие с предвижданията на ОУП на община Угърчин.

С предложението за промяна предназначението на земеделската земя за жилищно застрояване не се нарушава съществено баланса на територията на община Априлци по отношение на площта на земеделските земи, заети с пасища, мери, ливади.

С предложението за урегулиране на част от площта на поземлен имот с идентификатор 43325.181.19 в местност „ГУБЕ“, с. Лесидрен, общ. Угърчин „за ниско жилищно застрояване“ по ОУП на община Угърчин няма да се наруши определената обща структура на територията и преобладаващото предназначение на съставните и структурните ѝ части, както и регламентирания общия режим на устройство на всяка от териториите, при съблюдаване на режимите, установени със специални закони;

С проекта за частично изменение на ОУП на община Угърчин с. Лесидрен територията от поземления имот с идентификатор 43325.181.19 по КKKP на с. Лесидрен с площ от 466 кв.м, ще бъде изваден от устройствена зона „необработваеми земи“ и ще бъде отнесен към Територии за жилищно застрояване в баланса на територията на община Угърчин.

Проектът за план за регулация да предвиди обособяване на един урегулиран поземлен имот за ПИ с идентификатор 43325.181.18 и част от поземлен имот 43325.181.19.

Части от поземлен имот 43325.181.19 с проектни идентификатори 43325.181.9 с площ от 465,00 кв.м и 43325.181.10 с площ от 289,00 кв.м ще бъдат урегулирани заедно с по-голяма част от ПИ 43325.181.18 с проектен идентификатор 43325.181.21 с площ от 763,00 кв.м съгласно приложените скици-проект в УПИ II-181.9,10,21.

ПУП-ПРЗ ЗА ПИ 43325.181.18 и 43325.181.19,
м. "Губе", с. Лесидрен

ПЛАН НА РЕГУЛАЦИЯ
М 1:1000

Фиг. 3 План за регулация на новоформиран имот 43325.181.21 с площ от 763,00 кв.м от 43325.181.19 и 43325.181.10

За новообразувания УПИ II-181.9,10,21 да се определи предназначение "за жилищно застрояване с малка височина" /Жм/ в съответствие с устройствената зона, в която се намира по одобрен ОУП на община Угърчин, с. Лесидрен и в съответствие с изискванията на чл.19, ал.1, т.2 от ЗУТ.

ПИ 43325.14.309 и 43325.14.310 местност „ПЛОЩА“ с. Лесидрен, общ. Угърчин

Техническо задание

Техническото задание има за цел да конкретизира изискванията към проекта за ЧАСТИЧНО ИЗМЕНЕНИЕ на ОУП на община Угърчин в землището на с. Лесидрен и към проекта за план за регулация и застрояване, с които имотите на възложителя с идентификатори 43325.14.309 и 43325.14.310 местност „ПЛОЩА“, с. Лесидрен, общ. Угърчин да бъдат урбанизирани с определен режим на застрояване в съответствие с предвиденото им предназначение.

Необходимостта от изменение на ОУП на община Угърчин, с. Лесидрен и създаване на ПУП-ПРЗ се изразява в следното:

Поземлените имоти с идентификатори 43325.14.309 и 43325.14.310 местност „ПЛОЩА“ с. Лесидрен, общ. Угърчин, предложени за урбанизиране представляват земеделска земя с начин на трайно ползване – ливада и категория на земята шеста при неполивни условия.

M 1:1000

ЛЕГЕНДА:

- РЕКРЕАЦИОННИ ДЕЈНОСТИ, ВИНА ЗОНА
 ВОДНИ ПЛОШТИ
 УСТРОЈСТВЕНА ЖИЛИШНА СГРАДА
 ТРАЈНИ НАСАДЕНИЈА
 ЛЕЉАДИ
 ПОМЕШНИ ЕМОТИ ЗА ТРАНСПОРТНО КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА
 СМЕСТУВАЊА НА СТОИТЕЛНА ГРАДИНА СЕПЕНО ОБРАЗУВАЊЕ

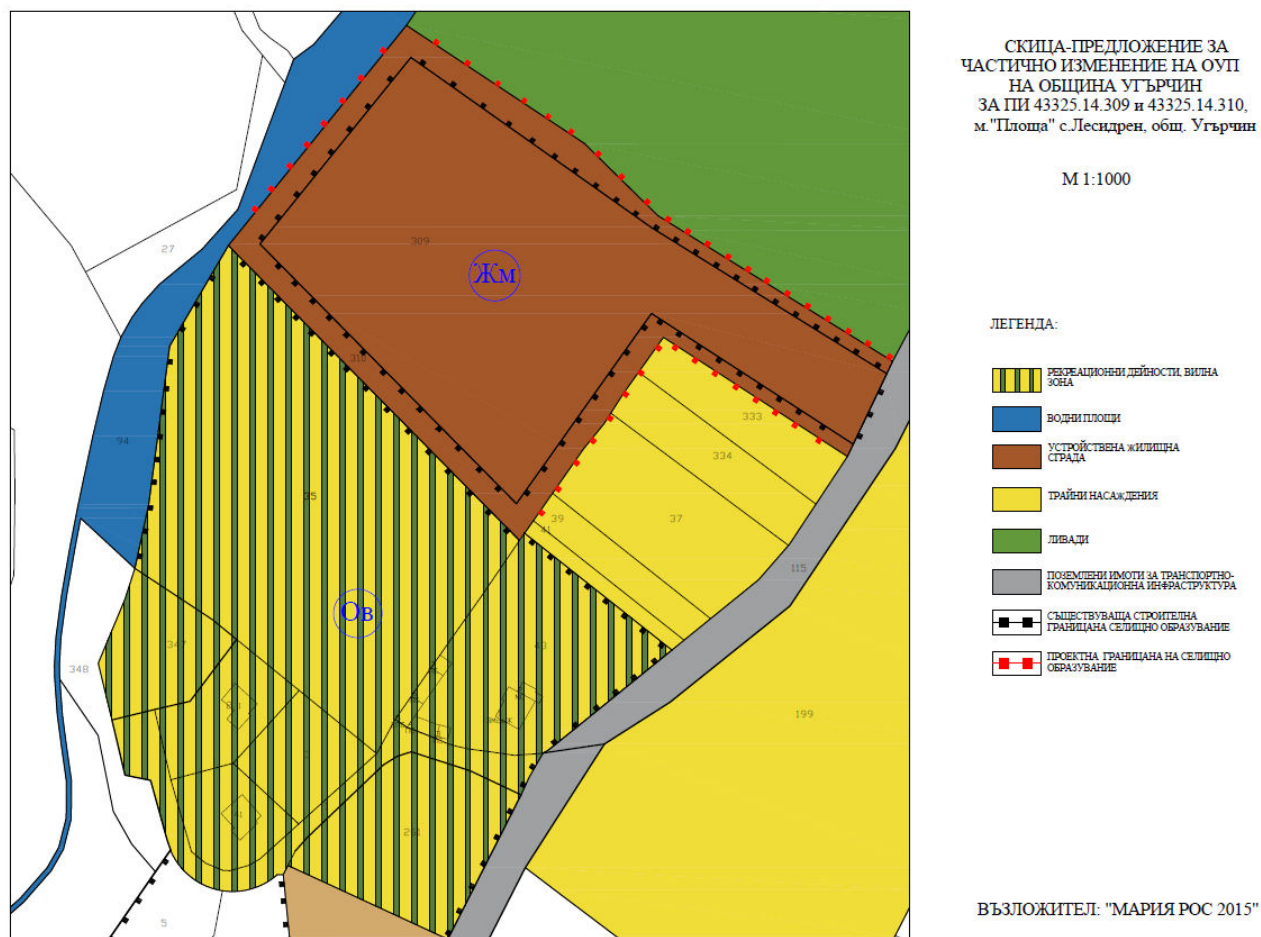
ВЪЗЛОЖИТЕЛ: "МАРИЯ РОС 2015"

ПИ 43325.14.310 е с лентовидна форма около ПИ 43325.14.309 и го отделя от ПИ 43325.14.35, който се намира във вилна устройствена зона.

Територията е до главната улица на с. Лесидрен и с възможност за удобно и лесно довеждане на техническата инфраструктура до имота.

Площта на поземления имот с идентификатор 43325.14.310 е 0,3216 ха, което съотнесено към общата площ на земеделските земи, заети с пасища, мери, ливади от баланса на територията по одобрен ОУП на община Угърчин представлява незначителна част т.е. терените, предвидени с разширението на ОУП за урбанизация са незначителни и наложени поради тяхната необходимост.

С оглед местоположението на имот с идентификатор 43325.14.310 до установена жилищна устройствена зона в с. Лесидрен, общ. Угърчин, представляваща поземлен имот 43325.14.309, и двата собственост на възложителя, както и с инвестиционните му намерения за изграждане на осем жилищни сгради в новообразувания урегулиран поземлен имот при условията на чл.33 от ЗУТ, предложението за изменение на ОУП е в съответствие с предвижданията на ОУП на община Угърчин. За изменението на ОУП е издадено Решение 267/24.06.2025 г. и Протокол 23/24.06.2025 г. на Общински съвет – Угърчин.

Фиг. 5 Предложение на изменение на ОУП на Община Угърчин

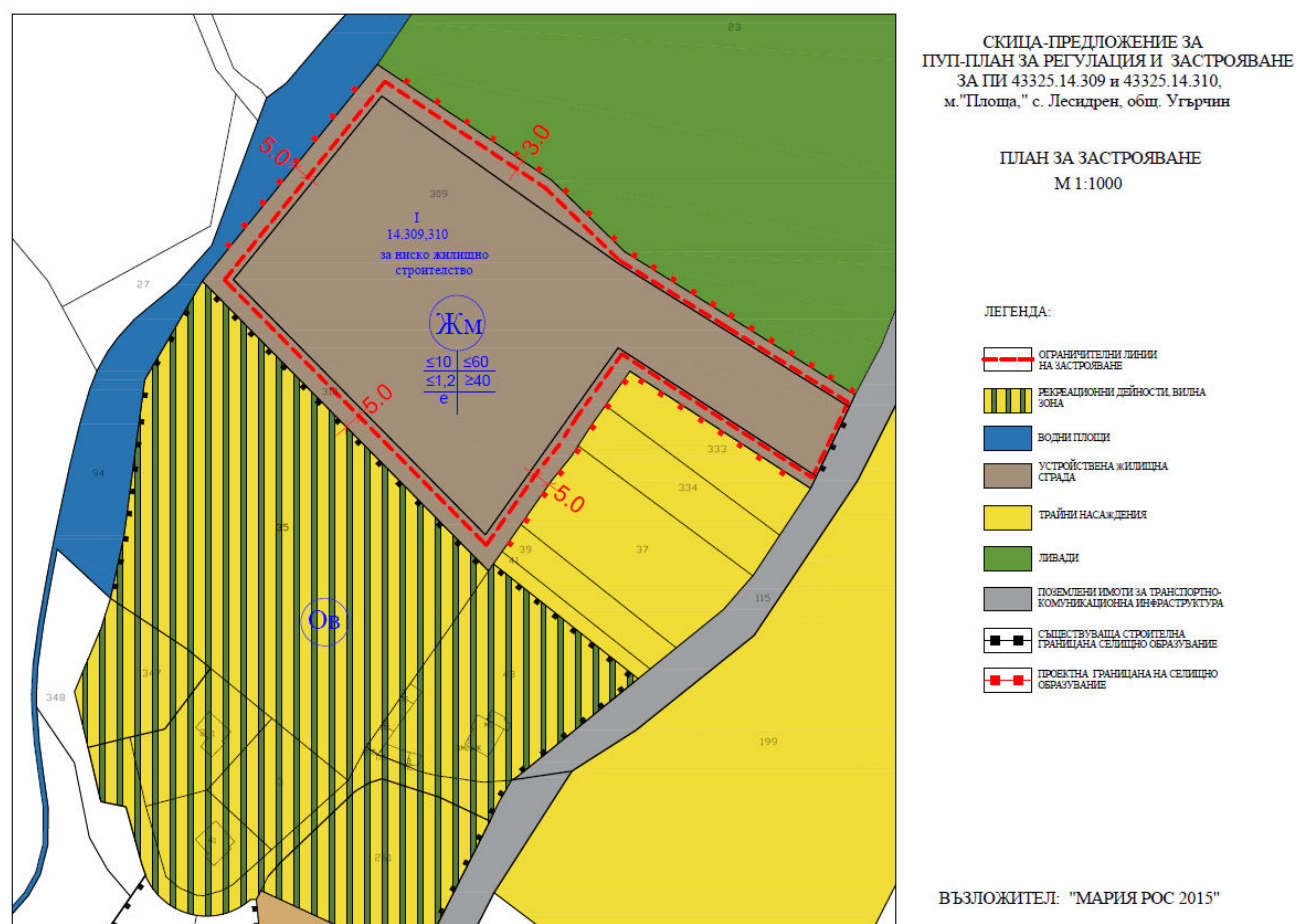
С предложението за промяна предназначението на земеделската земя за жилищно застрояване не се нарушава съществено баланса на територията на община Априлци по отношение на площта на земеделските земи, заети с пасища, мери, ливади.

С включването на поземлен имот с идентификатор 43325.14.310 местност „ПЛОЩА“, с. Лесидрен, общ. Угърчин в границите на устройствената жилищна зона с предназначение „за ниско жилищно застрояване“ по ОУП на община Угърчин няма да се наруши определената обща структура на територията и преобладаващото предназначение на съставните и структурните ѝ части, както и регламентирания общия режим на устройство на всяка от

териториите, при съблюдаване на режимите, установени със специални закони;

С проекта за частично изменение на ОУП на община Угърчин с. Лесидрен територията на поземления имот с идентификатор 43325.14.310 по КККР на с. Лесидрен с площ от 3216 кв.м, ще бъде изваден от устройствена зона „необработваеми земи“ и ще бъде отнесен към Територии за жилищно застрояване в баланса на територията на община Угърчин.

Проектът за план за регулация да предвиди обособяване на един урегулиран поземлен имот - УПИ I-14.309,310 за ПИ с идентификатори **43325.14.309 и 43325.14.310**, регулационните граници на който са поставени в съответствие с имотните съгласно чл.17 от ЗУТ.

Фиг. 6 План за регулация на 43325.14.309 и 43325.14.310

За новообразувания УПИ I-14.309,310 да се определи предназначение "за жилищно застрояване с малка височина" /Жм/ в съответствие с устройствената зона, до която се намира по одобрен ОУП на община Угърчин, с. Лесидрен и в съответствие с изискванията на чл.19, ал.1, т.2 от ЗУТ.

Планът за застрояване да предвиди свободно застрояване в новообособения урегулиран поземлен имот УПИ I-14.309,310, местност „ПЛОЩА“, с. Лесидрен, общ. Угърчин при спазване на изискванията на чл.31, ал.1 и чл. 33 от ЗУТ.

Застрояването да се определи с външни и вътрешни ограничителни линии на застрояване, до които могат да се разполагат сградите и съоръженията на основното застрояване при свободно застрояване.

Характерът на застрояването да се определи ниско, с височина до 10 м.

За новообособения УПИ I-14.309,310 „ПЛОЩА“, с. Лесидрен, общ. Угърчин да се определи режим на устройство и застрояване съобразно изискванията на чл.19, ал.1 от Наредба №7 за ПНУОВТУЗ за територии от разновидност „жилищна устройствена зона с малка височина“ /Жм/ при спазване на следните нормативи: плътността на застрояване до 60%, интензивността на застрояване – до 1,2 и площ за озеленяване - минимум 40% като една трета от нея трябва да бъде осигурена за озеленяване с дървесна растителност.

ИП попадат в границите на една защитена зона (33) от екологичната мрежа Натура 2000 – 33 „Васильовска планина“, с код BG0002109, обявена по Директива 2009/147 ЕЕС за опазване на дивите птици. ИП не попада в защитена територия по смисъла на Закона за защитените територии.

II. Описание на характеристиките на други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с оценяваното инвестиционно предложение могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитената зона.

Съгласно Наредбата за ОС, “Кумулативни въздействия” са въздействия върху околната среда, които са резултат от увеличаване ефекта на оценявания план, програма и проект/инвестиционно предложение, когато към него се прибави ефектът от други минали, настоящи и/или очаквани бъдещи такива, независимо от кого са осъществявани. Кумулативните въздействия могат да са резултат от отделни планове, програми и проекти/инвестиционни предложения с незначителен ефект, разглеждани сами по себе си, но със значителен ефект, разглеждани в съвкупност, и реализирани, нееднократно в рамките на определен период от време.

Потенциалните въздействия върху защитената зона, които осъществяването на настоящото ИП могат да окажат, са (вж. т. III. за подробен анализ на потенциалните въздействия от ИП):

- **Пряко унищожаване на местообитания.**
- **Безпокойство** за по-чувствителните видове, в резултат от присъствие на строителна и транспортна техника и хора, по време на строителството.
- **Загуба** на гнезда с яйца и/или не добре летящи малки на всички гнездящи в границите на имота видове птици, и на по-чувствителните такива, гнездящи в района, в резултат от безпокойство по време на строителството.

Следователно кумулативен ефект би възникнал от такива планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, които са оказали, оказват или ще окажат същите въздействия върху видовете, предмет на опазване в разглежданата защитена зона, засегнати от настоящото ИП. В настоящия случай кумулативен ефект по отношение на косвените въздействия (безпокойство) не би

могъл да възникне, поради отдалечеността на другите ИП, планове, програми и проекти, и/или реализацията им в различни времеви срокове. Освен това, характерът на ИП предполага подобно въздействие единствено в периода на строителство, който е много кратък. По отношение на смъртността кумулативен ефект би възникнал единствено ако друго ИП предполага висока смъртност на видове, идентифицирани като рискови при реализацията на настоящото ИП. С прилагането на смекчаващите мерки (вж. по-долу т. V.1) настоящото ИП на практика няма да окаже подобно въздействие. Ето защо кумулативно въздействие може да има единствено по отношение прякото унищожаване на местообитания на видове, предмет на опазване в 33.

Съгласно писмени справки от МОСВ и РИОСВ Плевен, както и според информацията на страниците им, в защитената зона до настоящия момент са процедурирани само 135 ИП, планове, програми или проекти (две ИП, касаещи съседни имоти, са обединени), можещи да окажат някакво въздействие върху нея (виж. Таблица II-1). Изключени са дублирани ИП, планове, програми или проекти (когато за едно и също ИП са проведени две или повече процедури; в такъв случай оценката е извършена при сравняване на показателите на ИП от последната процедура със състоянието на терена отпреди първата процедура); такива, които са извън разглежданата 33; такива, чиято процедура е прекратена; както и такива, които са в процедура от над 5 години.

33 BG0002109 „Васильовска планина” по Директивата за опазване на дивите птици

Списък на процедурираните в РИОСВ-Плевен ИП и ППП в обхвата на 33 BG0002109 „Васильовска планина” по Директивата за опазване на дивите птици (https://riew-pleven.eu/doc/naturadoc/reg_Bio.xls - юли 2026 г.):

Таблица II-1 Процедурирани ИП/ППП в РИОСВ – Плевен в периода 2007 – 2026 г.

Име на ИП	Община	Землище	№ на имот	Площ (дка)
“Строителство на жилищна сграда в ПИ № 15703.60.20, м. “Башов рът”, с. Голяма Желязна, община Троян, област Ловеч”	Троян	Голяма Желязна	15703.60.20	0,400
Тир паркинг с обслужващ комплекс	Угърчин	Сопот	241024	6,117
Изграждане на вилно селище и трафопост	Троян	Голяма Желязна	046057	10
Строителство на ски писти и прилежаща	Тетевен	Шипково	217116, 217117,	19,595

инфраструктура			21711 1, 217108	
Ваканционен комплекс	Угърчин	Лесидрен	01511 8	42,022
Изграждане на мобилна телекомуникационна базова станция	Тетевен	Гложене	62067	0,5
Жилищна сграда	Троян	Голяма Желязна	11000 6	0,986
Изграждане на стопанска постройка с големина от 35 кв.м	Троян	Голяма Желязна	60020	0,404
Урегулиране на поземлени имоти	Тетевен	Тетевен	06714 5, 067156	4,62
Производство на дървени въглища по ретортен начин	Ябланица	Брестница	02226 1	6,06
Ваканционно селище	Угърчин	Лесидрен	00912 1	1,867
Урегулиране на ПИ № 067145 и ПИ № 067156, м. Чикяровото, гр.Тетевен за жилищно строителство	Тетевен	Тетевен	06714 5, 067156	4,62
Вилна сграда	Угърчин	Лесидрен	013390 ; 43325.170.128	2,658
Вилна сграда	Угърчин	Лесидрен	15021; 43325.162.86	1,498
Вилна сграда	Угърчин	Лесидрен	013415 ; 43325.170.139	2,247
Изграждане на къща за гости	Троян	Голяма	06003 0	0,679

		Желязна		
Изграждане на фотоволтаична електроцентрала	Тетевен	Гложене	08908 2	5,605
Външно ел. захранване на приемо-предавателна станция N VT 5307 в ПИ № 065054 (в проект ПИ № 065110), м. Опеченка	Тетевен	Тетевен	04109 0, 000194, 06505 4	3,776
GSM базова станция Шипково	Троян	Шипково	01625 6	0,25
Строителство на жилищна сграда	Троян	Голяма Желязна	05906 0	1
Изграждане на напорен резервоар за водоснабдяване на с. Васильово, общ. Тетевен	Тетевен	Васильово	10272.57.18	0,34
Баластриера динамични запаси в коритото на река Вит в участъка – 109 км–112 км–мост Боаза – м. Асен	Тетевен	Гложене	к.т.	2,8
Баластриера динамични запаси в коритото на река Вит в участъка –109 км–112 км– мост Боаза – м. Асен	Тетевен	Градежница	к.т.	3,7
Добив на подземни богатства – скалнооблицовъчни материали (пясъчник) от находище Кошарата	Угърчин	Лесидрен	12703 7, 012515, 01250 9, 012604, 01253 7, 012529, 12703 8	16,036
Баластриера динамични запаси в коритото на река Вит в участъка - 105 км - 109 км - над бент Боаза	Тетевен	Български извор	00014 9, 000148, 10003	12,2
Построяване на еднофамилна жилищна сграда	Троян	Голяма Желязна	15703.59.121	1,044
Инсталация за сортиране и преработка на инертни и строителни материали със складова база в ПИ № 10008 - до асфалтов път Градежница -	Тетевен	Български Извор	10008	9,8

Ловеч				
Изграждане на оранжерии	Тетевен	Гложене	08707 3	12,003
Ел. схема към парцеларен план за трасе на кабели СрН-20 kV и НН за ел. захранване и трафопост в ПИ № 43325.160.10 и Сграда за настаняване на гости с механа, гаражи и изба в ПИ 43325.181.15, местност Губе, с. Лесидрен, община Тетевен, област Ловеч	Угърчин	Лесидрен	43325.160.10, 43325.181.15, 43325.160.60, 43325.160.61, 43325.160.8, 43325.181.14, 43325.181.12	0,533
Охлюферма за угодяване и репродукция на охлюви	Угърчин	Лесидрен	00791 6, 008281, 00829 0	15
Изграждане на жилищна сграда за лични нужди в имот № 43325.7.1005	Угърчин	Лесидрен	43325.7.1005	5,5
Разширение на гробищен парк	Угърчин	Кирчево	36943.9.293	2,274
Строителство на жилищна сграда	Троян	Голяма Желязна	15703.59.104	1,03
Изграждане на една жилищна сграда в ПИ № 43325.12.326, м. "Ореха" с. Лесидрен	Угърчин	Лесидрен	43325.12.326	4,574
ИП "Строителство на жилищна сграда"	Троян	Голяма Желязна	15703.59.104	1,03
ИП "Преустройство и модернизиране на съществуваща стопанска сграда в кравеферма за 35 броя крави"	Тетевен	Гложене	10100 1	4,711
"Промяна начина на трайно ползване на ПИ № 036003, с. Галата, общ. Тетевен от "овощ. Градина" в "др. селскостопанска територия"	Тетевен	с. Галата	03600 3	1,704
"Създаване на екологичен парк за приключения "Ледница", ПИ 216016, с. Брестница, общ. Ябланица	Ябланица	с. Брестница	21601 6	2,5
"Изработване на подробен устройствен план (ПУП) – план за регулация и застрояване (ПРЗ) за ПИ № 030033, с. Галата, общ. Тетевен	Тетевен	с. Галата	03003 3	4,488
"Добив на полезни изкопаеми - скалнооблицовъчни материали (червен пясъчник) в находище "Краварника", с. Кирчево, община Угърчин,	Угърчин	Койнаре	01701 3, 042048	22,979
Строеж на стопанска постройка с възможност за обитаване", ПИ №05906, м."Башов рът", землище с.	Троян	Голяма Желязна	ПИ № 059006	1,931

Голяма Желязна, община Троян, област Ловеч				
"Изграждане на стопанска сграда до 55 кв.м на 1 етаж и лека ограда от метална мрежа и колове с височина 2 м в ПИ 018032, с.Глогово, общ. Тетевен, област Ловеч"	Тетевен	Глогово	ПИ № 018032	0,274
Промяна начина на трайно ползване в ПИ № 093002, з-ще с. Български извор, общ. Тетевен	Тетевен	Български Извор	ПИ № 093002	12,002
Изграждане на дестилерия за производство на високоградусен алкохол и сушилни на сушени плодове в ПИ №72343.16.315, гр. Тетевен	Тетевен	Тетевен	ПИ № 72343.16.315	4,989
Разширение на семейна база за почивка и развлечение в ПИ №43325.167.39, м. "Енча", с. Лесидрен,	Угърчин	Лесидрен	ПИ №43325.167.39	2,111
"Монтаж на сглобяемо хале (метална конструкция) за обработка на скалнооблицовъчни материали (червен пясък), за разнокаменни изделия – павета, бордюри и облицовки в ПИ № 43325.12.577, местност "Ношаре", с. Лесидрен, общ. Угърчин	Угърчин	с. Лесидрен	43325.12.577	1,802
"Изграждане на еднофамилна къща за лично ползване в ПИ № 43325.10.47, с. Лесидрен,	Угърчин	с. Лесидрен	43325.10.47	2,8
Подобен устройствен план – план за регулация и застрояване (ПУП – ПРЗ) на поземлен имот № 017004, м. "Долни Опаленик" в землището на с. Малък Извор, община Ябланица, област Ловеч	Ябланица	с. Малък Извор	017004	2,608

"Промяна на начина на трайно ползване на общински поземлен имот (ПИ) № 038005, м. "Елов дол", с. Глогово, община Тетевен, област Ловеч"	Тетевен	с. Глогово	038005	1,307
"Изграждане (построяване) на една жилищна сграда в ПИ №15703.59.5, местност "Башов рът", село Голяма Желязна, община Троян, област Ловеч	Троян	с. Голяма Желязна	ПИ №15703.59.5	1,568
"Построяване на преносими (тип "оранжерия") помещения с размери 7.30 x 30 м, представляващи дъговидно огънати тръби, найлон и изолация каменна вата – до 9 броя, без специални фундаменти и бетониране, за обработка на растителна продукция – гъби Шийтаке"	Тетевен	с. Гложене	085002	3
Построяване на една жилищна сграда - къща в собствен поземлен имот ПИ №15703.46.79 в	Троян	Голяма Желязна	15703.46.79	2,109
Разширение семейна база за почивка и развлечения в ПИ с идентификатор 43325.167.39 м. Енча сЛесидрен	Угърчин	Лесидрен	43325.167.39	2,111
"Построяване на преносими (тип „навес“) помещения, представляващи паралелепипед с ламаринен покрив – до 12 броя, без специални фундаменти и бетониране, за инкубиране на гъби"	Тетевен	Гложене	085010, 085017	10,277
"Строителство на жилищна сграда"	Троян	Голяма Желязна	15703.60.70	0,671
"Изграждане на две жилищни сгради – ново		Голяма		

строителство"	Троян	Желязна	15703.58.1	3,052
"Изграждане на една жилищна сграда"	Троян	Голяма Желязна	15703.59.61	0,998
Изграждане на една жилищна сграда	Троян	с. Голяма Желязна	15703.60.23	0,816
Сграда за отглеждане на свине за уговяване УПИ 53325.500.1340, с. Лесидрен	Угърчин	Лесидрен	43325.500,1340	6,023
Цех за преработка на свинско месо и административно-складова част, ПИ № 68076.264.15, с. Сопот	Угърчин	Сопот	68076.264.15	4,596
Разширение и реконструкция на мандра и пречиствателна станция - УПИ IX-362, кв. 36, с. Лесидрен	Угърчин	Лесидрен	43325.500.1366 - УПИ IX-362, кв.36	3,574
ПУП – ПРЗ) на ПИ № 72343.503.5179, м. „Скрибътна“, гр. Тетевен	Тетевен	Тетевен	72343.503.5179	0,846
ПУП – ПЗ на ПИ № 062067, с. Гложене, община Тетевен, област Ловеч	Тетевен	Гложене	062067	0,5
ПУП – ПЗ на ПИ № 229010, с. Гложене, община Тетевен, област Ловеч	Тетевен	Гложене	229010	12,491
Изработване на ПУП - ПРЗ	Тетевен	Бабинци	002075	0,873
ПУП-ПРЗ за ПИ №014309 в местността Площта	Угърчин	Лесидрен	014309	9,962
План за регулация и застрояване (ПУП-ПРЗ) на ПИ № 044131, м. Свидова	Тетевен	Тетевен	044131	2,366
План за урегулиране на ПИ № 044141 с цел отреждането му в терен за жилищно строителство	Тетевен	Тетевен	044141	8,757

План за урегулиране на ПИ № 044128 по КВС (72343.503.537 по КК), гр. Тетевен предвиждащ изграждането на 1 бр. еднофамилна жилищна сграда (със застроена площ до 100 кв. м), м. Свидова	Тетевен	Тетевен	72343.503.537	1,145
План за застрояване и регулиране на ПИ №72343.16.315 по КК (ПИ 017234) в землището на гр. Тетевен, община Тетевен, област Ловеч предвиждащ изграждане на складово- преработваща база за събиране и преработка на плодове	Тетевен	Тетевен	72343.16.315	4,989
План за урегулиране на ПИ №15703.45.42 и ПИ 15703.45.89	Троян	Голяма Желязна	15703.45.89, 15703.45.42	4,901
„Подобен устройствен план – план за регулация и застрояване (ПУП – ПРЗ) за част от ПИ № 68076.241.11, с. Сопот	Угърчин	Сопот	68076.241.11	7,895
ПУП – ПЗ) на проекто-имот № 062067 (образуван при делба на ПИ № 060065), с. Гложене	Тетевен	Гложене	062067	0,5
ПУП-ПЗ на ПИ № 83212.136.1, з-ще с. Шипково	Троян	с. Шипково	83212.136.1	0,9
ПУП – ПРЗ на ПИ № 68076.264.13, с. Сопот	Угърчин	с. Сопот	68076.264.13	2,222
Създаване на овощна градина в ПИ №№ 72343.40.69, 72343.40.70, з-ще гр. Тетевен	Тетеве н	Тетевен	72343.40.69, 72343.40.70	3.200 1.906
Създаване на овощна градина в ПИ №№ 43325.7.1058, 43325.15.143, 43325.15.140, з- ще с. Лесидрен	Угърчи н	Лесидрен	43325.7.1058, 43325.15.143, 43325.15.140	6.467 2.017 4.899
Изграждане на две къщи за лично ползване" в ПИ 43325.10.847, з-ще на с. Лесидрен	Угърчи н	с. Лесидрен	43325.10.847	5.226

„Създаване на нива“		с. Малка Желязна	010107, 007219, 007241	62.529
„Построяване на една жилищна сграда – вила“	Угърчи н	с. Лесидрен	43325.9.389	2.212
„Изграждане на едноетажна селскостопанска постройка“	Угърчи н	с. Лесидрен	43325.10.27	2.610
„Създаване на овощна градина“, ПИ № 43325.7.944, землище с. Лесидрен, общ. Угърчин, обл. Ловеч	Угърчи н	Лесидрен	43325.7.944	6.647
„Изграждане на склад за временно съхранение на орехови черупки и сливови костилки в ПИ № 68076.241.17, с. Сопот, община Угърчин, област Ловеч“	Угърчи н	с. Сопот	68076.241.17	3.011
„Създаване на овощна градина“	Тетеве н	с. Галата	14386.32.56	1.836
Изграждане на жилищна сграда в ПИ № 012014, з-ще с. Глогово	Тетеве н	с. Глогово	012014	3.115
Изграждане на две сглобяеми жилищни сгради в ПИ № 43325.9.348, з-ще на с. Лресидрен	Угърчи н	с. Лесидрен	43325.9.348	4.499
Животновъдна ферма за 300 кози майки и 480 ярета в ПИ № 68076.241.43, с. Сопот	Угърчи н	Сопот	68076.241.73	3,69
Животновъдна ферма в ПИ № 68076.241.54, земл. на с. Сопот	Угърчи н	Сопот	68076.241.54	29,978
Семеен хотел в ПИ № 43325.9.348, с. Лесидрен	Угърчи н	Лесидрен	43325.9.348	4,499
Животновъдна ферма в ПИ № 68076.241.54, земл. на с. Сопот	Угърчи н	Сопот	68076.241.54	29.978
Животновъдна ферма за 300 кози майки и 480 ярета в ПИ № 68076.241.43, с. Сопот	Угърчи н	Сопот	68076.241.43	8.987
„Изграждане на напорен резервоар с обем 100 куб. м за питейна вода в с. Глогово, община Тетевен“	Тетеве н	с. Глогово	15148.29.282 15148.29.283	0.839
„Създаване на овощна градина“	Тетеве н	гр. Тетевен	72343.53.305 72343.53.306	7.999
„Строителство на 4 броя къщи за гости“	Троян	с. Голяма Желязна	15703.60.36	1.711
“Създаване на овощна градина“, ПИ №43325.11.88, с. Лесидрен, община Угърчин, област Ловеч	Угърчи н	с. Лесидрен	43325.11.88	7.168
„Създаване на овощна градина“	Троян	с. Голяма Желязна	15703.45.88	2.150

„Изграждане на предприятие за производство на нетъкан текстил (вата) – производствени и складови сгради“	Троян	с. Терзийско	72309.134.3, 72309.134.4, 72309.134.5, 72309.134.6, 72309.134.7, 72309.134.8 и 72309.134.11	11.135
„Изграждане на двуетажно бунгало“ в ПИН№ 15703.61.15, землище на с. Голяма Желязна, общ. Троян	Троян	с. Голяма Желязна	15703.61.15	1.383
„Строителство на спортна площадка“	Троян	с. Голяма Желязна	15703.60.25	0.811
„Създаване на овощна градина“	Тетевен	с. Гложене	15165.117.2, 15165.128.15, 15165.128.18, 15165.128.19, 15165.115.9, 15165.115.36, 15165.115.38	11.783
„Създаване на овощна градина“ в ПИН№№ 43325.162.100, 43325.162.101, землище с. Лесидрен, общ. Угърчин	Угърчин	Лесидрен	43325.162.100, 43325.162.101	4.094
„Строителство на 1 брой жилищна сграда“	Троян	с. Голяма Желязна	15703.59.61	0.998
Създаване на овощна градина“ в ПИН№№ 15165.115.36, 15165.115.38, землище с. Гложене, общ. Тетевен	Тетевен	Гложене	15165.115.36	2.00
	Тетевен	Гложене	15165.115.38	2.255
"Създаване на овощна градина"	Тетевен	Градежни ца	17419.5.27	5.318
„Създаване на овощна градина“	Угърчин	с. Кирчево	36943.10.49 36943.10.68	10.783
„Изграждане на едноетажна селскостопанска постройка за съхранение на селскостопанска продукция, за инвентар и с помещение за обитаване“, ПИ №15703.45.41, с. Голяма Желязна, общ. Троян, обл. Ловеч	Троян	Голяма Желязна	15703.45.41	0.783
„Създаване на нива“	Угърчин	Лесидрен	43325.14.262	2.153
ПУП-ПРЗ за ПИ 15148.29.32, с. Глогово във връзка с изграждане на гробищен парк	Тетевен	Глогово	15148.29.32	1.611
Изграждане на ФЕЦ до 5000 kWp в ПИ 022471, с. Шипково,	Троян	Шипково	83212.136.14	236.605
Изграждане на ФЕЦ до 10 MW в ПИ 15165.83.18, с. Гложене	Тетевен	Гложене	15165.83.18	109.631

„Създаване на овощна градина - сливи“ в ПИ № 07357.139.19, землище на с. Български извор, общ. Тетевен	Тетевен	Български извор	07357.139.19	3.253
„Изграждане на еднофамилна едноетажна вилна сграда“ в ПИ № 43325.14.262, з-ще с. Лесидрен, общ. Угърчин, обл. Ловеч	Угърчин	Лесидрен	43325.14.262	2.153
„Изграждане на едноетажна стопанска постройка за съхранение на селскостопанска продукция и инвентар, в т.ч. и помещение за обитаване в нея“	Угърчин	Лесидрен	43325.10.853	1.098
„Изграждане на едноетажна селскостопанска постройка за съхранение на селскостопанска продукция и инвентар с помещения за обитаване в нея“ в ПИ № 43325.9.386, з-ще с. Лесидрен, общ. Угърчин, общ. Ловеч	Угърчин	Лесидрен	43325.9.386	4.600
Създаване на овощна градина	Угърчин	Кирчево	36943.11.44	21.562
„Създаване на нива“ в ПИ №№ 43325.12.150, 43325.12.153, з-ще с. Лесидрен, общ. Угърчин, обл. Ловеч	Угърчин	Лесидрен	43325.12.150, 43325.12.153	1.162
Създаване на овощна градина в ПИ №72343.38.2, земл. гр. Тетевен, общ. Тетевен, обл. Ловеч	Тетевен	Тетевен	№72343.38.2	3.294
„Изграждане на дървен навес за летен престой на овце“ в ПИ № 07884.3.17, з-ще на с. Бабинци, общ. Тетевен, обл. Ловеч	Тетевен	Бабинци	07884.3.17	6.490
„Почистване на ПИ № 15703.126.66, з-ще с. Голяма Желязна, общ. Троян от дървесна и храстова растителност“	Троян	Голяма Желязна	15703.126.66	25.795
„Изграждане на животновъден обект (кравеферма)“	Угърчин	с. Сопот	68076.241.43	8.987
ИП „Създаване на нова овощна градина“	Тетевен	гр. Тетевен	72343.35.137; 72343.35.138	5.749
„Изграждане на жилищна сграда с малка височина до 10 м“	Тетевен	с. Галата	14386.30.41	0.741
„Изграждане на едноетажна селскостопанска постройка за съхранение на инвентар и навес“	Угърчин	с. Лесидрен	43325.10.65	2.621
ПУП – ПРЗ на ПИ № 68076.264.13, с. Сопот	Угърчин	с. Сопот	68076.264.13	2.222
„Проект за изменение на ПУП – ПРЗ на ПИ № 009001, с. Български Извор	Тетевен	с. Български Извор	009001, 009014	2.502

План "Отглеждане на овощна насаждения" в ПИ № 182001, с. Малка Желязна, ПИ №№ 180008, 176011, с. Български извор, ПИ №№ 033031, 032078, 033032, 036002, с. Галата	Тетевен	с. Малка Желязна, с. Български извор с. Галата	ПИ № 182001, с. Малка Желязна, ПИ №№ 180008, 176011, с. Български извор, ПИ №№ 033031, 032078, 033032, 036002, с. Галата	22.077
ПУП – ПРЗ	Тетевен	с. Градежница	012022	0.458
„Подобен устройствен план – план за застрояване (ПУП – ПЗ) на ПИ № 83212.136.1, с. Шипково, община Троян, област Ловеч“	Троян	Шипково	83212.136.1	0.900
„Подобен устройствен план – План за застрояване (ПУП – ПЗ) в обхвата на ПИ № 43325.160.10, м. „Шумака“, с. Лесидрен, общ. Угърчин, обл. Ловеч“	Угърчин	Лесидрен	43325.160.10	2.630
„Подобен устройствен план – План за застрояване (ПУП – ПЗ)“	Угърчин	Лесидрен	43325.160.10 (част - проектен имот № 43325.160.678)	0.590
ПУП – ПРЗ на ПИ № 17419.12.24, м. „Циганското“, с. Градежница, община Тетевен, обл. Ловеч	Тетевен	с. Градежница	17419.12.24	3.353
„Подобен устройствен план-План за регулация и застрояване (ПУП – ПРЗ) в обхвата на ПИ № 15165.186.25, з-ще на с. Гложене, общ. Тетевен, обл. Ловеч	Тетевен	Гложене	15165.186.25	1.884

Изброените инвестиционни предложения на територията на защитена зона BG0002109 „Васильовска планина“ са с обща площ от 1064,276 дка, което е **0,23%** от площта на зоната.

По данни на МОСВ София в границите на по-горе посочената защитена зона са заявени за одобряване следните инвестиционни намерения, проекти, планове и програми които заедно с предложения за изготвяне план могат да доведат до предизвикване на кумулативен ефект.

33 BG0002109 „Васильовска планина“ по директивата за опазване на дивите птици:

- Решение **№ 56-ОС/2009 г.** относно „Лесоустройствен проект (ЛУП) на Държавно горско стопанство (ДГС) „Борима“, с възложител – ДП ДГС „Борима“. Попада заедно в границите на 33 **BG0002109 „Васильовска планина“;**

- Решение **№ 62-ОС/2009 г.** относно „Лесоустройствен проект (ЛУП) на Държавно горско стопанство (ДГС) „Троян“, с възложител – ДП ДГС „Троян“. Попада заедно в границите на 33 **BG0002109 „Васильовска планина“;**

- Решение **№ 35-ОС/2010 г.** относно „Лесоустройствен проект (ЛУП) на Държавно горско стопанство (ДГС) „Рибарица“, с възложител – ДП ДГС

„Рибарица“. Попада заедно в границите на 33 **BG0002109 „Васильовска планина“**;

- Решение **№ 57-ОС/2010 г.** относно „Лесоустройствен проект (ЛУП) на общинските гори на община „Тетевен“, с възложител – Община Тетевен. Попада заедно в границите на 33 **BG0002109 „Васильовска планина“**;

- Решение **№ 91-ОС/2010 г.** относно „Лесоустройствен проект (ЛУП) на общинските гори на община „Троян“, с възложител – Община Троян. Попада заедно в границите на 33 **BG0002109 „Васильовска планина“**;

- Решение **№ 53-ОС/2012 г.** относно „Горскостопански план (ГСП) и Ловностопански план (ЛСП) - лесоустройствен проект (ЛУП) на ТП Държавно горско стопанство (ДГС) „Тетевен“, с възложител – ТП ДГС „Тетевен“. Попада заедно в границите на 33 **BG0002109 „Васильовска планина“**;

- Решение **№ 21-ОС/2013 г.** относно „Горскостопански план (ГСП) и Ловностопански план (ЛСП) - лесоустройствен проект (ЛУП) на ТП Държавно горско стопанство (ДГС) „Етрополе“, в частта бивше ТП ДГС „Черни вит“, с възложител – ТП ДГС „Етрополе“. Попада заедно в границите на 33 **BG0002109 „Васильовска планина“**;

- Решение **№ 07-ОС/2015 г.** относно „Горскостопански план (ГСП), Ловностопански план (ЛСП) и План на дейности за защита на горските територии от пожари (ПДЗГТП) на ТП Държавно горско стопанство (ДГС) „Лесидрен“, с възложител – ТП ДГС „Лесидрен“. Попада заедно в границите на 33 **BG0002109 „Васильовска планина“**;

- Решение **№ 15-ОС/2017 г.** относно „Горскостопански план (ГСП), Ловностопански план (ЛСП) и План на дейности за защита на горските територии от пожари (ПДЗГТП) на ТП Държавно горско стопанство (ДГС) „Троян“, с възложител – ТП ДГС „Троян“. Попада заедно в границите на 33 **BG0002109 „Васильовска планина“**;

- Решение **№ 18-ОС/2017 г.** относно „Горскостопански план (ГСП), Ловностопански план (ЛСП) и План на дейности за защита на горските територии от пожари (ПДЗГТП) на ТП Държавно горско стопанство (ДГС) „Рибарица“, с възложител – ТП ДГС „Рибарица“. Попада заедно в границите на 33 **BG0002109 „Васильовска планина“**;

- Решение **№ 24-ОС/2017 г.** относно „Горскостопански план (ГСП), Ловностопански план (ЛСП) и План на дейности за защита на горските територии от пожари (ПДЗГТП) на ТП Държавно горско стопанство (ДГС) „Борима“, с възложител – ТП ДГС „Борима“. Попада заедно в границите на 33 **BG0002109 „Васильовска планина“**;

- Решение **№ 14-ОС/2023 г.** относно „Горскостопански план (ГСП), Ловностопански план (ЛСП) и План за дейностите по опазване на горските територии от пожари (ПДОГТП) на Териториално поделение (ТП) държавно горско стопанство (ДГС) „Тетевен“, с възложител – ТП ДГС „Тетевен“. Попада заедно в границите на 33 **BG0002109 „Васильовска планина“**;

- Решение № 17-ОС/2025 г. относно „Горскостопански план (ГСП), Ловностопански план (ЛСП) и План за дейности по опазване на горските територии от пожари (ПДОГТП) на Териториално поделение (ТП) Държавно горско стопанство (ДГС) „Лесидрен“, с възложител – ТП ДГС „Лесидрен“. Попада заедно в границите на 33 BG0002109 „Васильовска планина“.

Съгласно сумарните данните, общата оценка на кумулативно въздействие върху 33 е:

33 BG0002109 „Васильовска планина“

Общата площ, която ще бъде увредена поради застрояване след реализиране на по-голямата част от заявените ИП и ППП е в размер на 1064,276 дка, което е **0,23%** от общата площ на защитената зона.

Вероятно голяма част от тях не са реализирани, но не са налични данни, които да бъдат анализирани на основа разрешителни документи за строеж и реализация и колко от тях за изгубили правно основание за осъществяване поради давност, което може значително да намали % на засегнатата площ.

Кумулативно въздействие не би могло да се очаква с лесоустройствени проекти (ЛУП) или промяна на такива, които по принцип не променят характера на местообитанията (съгласно съответните решения), още повече, че настоящото ИП не засяга горски фонд. Така също кумулативно въздействие не би могло да има и с ИП, което се реализира в територия, която не е ефективно заето местообитание за видовете предмет на опазване в 33, но и потенциално не е типично място за тях (виж. анализа и констатациите от теренна работа в т. V.). Не са взети предвид и някои програми със стратегически характер, които не предвиждат конкретни ИП и не биха могли да окажат въздействие върху видове, предмет на опазване в 33, както и такива, при които има само чисто документални промени на НТП, така че да отговарят на действителното състояние на разглежданите имоти, когато то е съществуващо към момента на определяне на територията като 33 (2007 г.).

Възможните въздействия на ИП върху видовете птици, предмет на опазване в 33, са подробно разгледани и анализирани в т. V.1. На базата на изводите за въздействията, направени в тази точка, в т. V.2. са разгледани и възможните кумулативни въздействия.

III. Описание на елементите на инвестиционното предложение, които самостоятелно или в комбинация с други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения биха могли да окажат значително въздействие върху защитената зона и нейните елементи.

Предложението на възложителя е свързано с изграждането на осем жилищни сгради в ПИ №№ 43325.14.309, 43325.14.310, з-ще с. Лесидрен, общ. Угърчин, обл. Ловеч и еднофамилна жилищна сграда в части от ПИ № № 43325.181.19, 43325.181.18, з-ще с. Лесидрен, общ. Угърчин, обл. Ловеч.

Предвижда се ПИ №№ 43325.14.309, 43325.14.310, з-ще с. Лесидрен, общ. Угърчин, обл. Ловеч да се обединят в един урегулиран поземлен имот, в който след промяна предназначението на земеделска земя да се изградят 8 бр. жилищни сгради. Всяка от сградите ще е със застроена площ около 150 кв.м. Новообразуваният имот ще се водоснабди от мрежата на общественото водоснабдяване и ще се електрозахрани от въздушна електропроводна линия, които са изградени по улицата, с която имотът граничи. Отадъчните води ще се заустват във водопълтни изгребни ями.

ИП предвижда и застрояване на еднофамилна жилищна сграда с площ около 200 кв.м в части от ПИ №№ 43325.181.19, 43325.181.18, з-ще с. Лесидрен, общ. Угърчин, обл. Ловеч. С ИП не се засяга частта от ПИ № 43325.181.19, която представлява гора по смисъла на Закона за горите. Общо от ПИ 43325.181.19 за промяна предназначението на земеделската земя се предлага площ от 754 кв. м представляваща проектни имоти с идентификатори 43325.181.9 и 43325.181.10, а от ПИ 43325.181.18 се предлага за промяна предназначението на земеделска земя площ от 763 кв.м, представляваща проектен имот с идентификатор 43325.181.21 (съгласно приложените скици - проект). Части от ПИ 43325.181.19 с проектни идентификатори 43325.181.9 (с площ от 465,00 кв.м) и 43325.181.10 (с площ от 289,00 кв.м) ще бъдат урегулирани заедно с по-голяма част от ПИ 43325.181.18 с проектен идентификатор 43325.181.21 (с площ от 763,00 кв.) (съгласно приложените скици-проект в УПИ П-181.9,10,21). В ПИ 43325.181.10 са разположени солари за топла вода, които не представляват строеж по смисъла на Закона за устройство на територията (ЗУТ).

Новообразуваният имот ще се водоснабди от мрежата на общественото водоснабдяване.

За реализирането на ИП е необходимо да се изработи ПУП - ПРЗ за ПИ №№ 43325.14.309, 43325.14.310, з-ще с. Лесидрен, общ. Угърчин и за части от ПИ № № 43325.181.19, 43325.181.18, з-ще с. Лесидрен, общ. Угърчин.

Отпадъчните води ще се заустват във водопълтни изгребни ями. Не се предвижда изграждане на нова или промяна на съществуваща пътна инфраструктура.

За реализиране на ИП е необходимо изработването и одобряването на проект за частична промяна на устройствената зона в ОУП на община Угърчин.

ПИ № 43325.14.309, с. Лесидрен е с площ 9961 кв.м, трайно предназначение на територията

- земеделска, начин на трайно ползване - ливада (съгласно скица № 15-531289-27.05.2024 г., издадена от СГКК - гр. Ловеч).

ПИ № 43325.14.310, с. Лесидрен е с площ 3126 кв.м, трайно предназначение на територията

- земеделска, начин на трайно ползване - ливада (съгласно скица № 15-531291-27.05.2024 г., издадена от СГКК - гр. Ловеч).

ПИ № 43325.181.19, с. Лесидрен е с площ 5202 кв.м, трайно предназначение на територията

- земеделска, начин на трайно ползване - ливада (съгласно скица № 15-290017-18.02.2025 г., издадена от СГКК - гр. Ловеч).

ПИ № 43325.181.18, с. Лесидрен е с площ 2409 кв.м, трайно предназначение на територията

- земеделска, начин на трайно ползване - ливада (съгласно скица № 15-290023-18.02.2025 г., издадена от СГКК - гр. Ловеч).

Въздействията, които подобно ИП може да окаже върху видовете птици, предмет на опазване в 33, са следните:

- **Пряко унищожаване на местообитания.** За пряко засегнат приемаме целите имоти, тъй като, освен предвидените сгради и съоръжения (жилищни сгради, водоплътна изгребна яма, ограда), терена ще претърпи коренна промяна при благоустрояването и озеленяването. Общата засегната площ възлиза на 20.698 дка. Имотите граничат със съществуваща пътна инфраструктура и водопроводи и електропровод, така че допълнителни площи за инфраструктура не се предвиждат.

- **Фрагментация на местообитания** - когато територия (полигон), заета от местообитание на даден вид е засегната така, че оставащата част/части от същия са с недостатъчна площ, за да запази/запазят характеристиките си на местообитание за този вид. Много от видовете изискват определен размер на полигоните с потенциални местообитания, за да бъдат използвани от съответния вид, като този размер е видово специфичен. Към момента в границите на имота не са установени местообитания на такива видове (вж по-долу т. V.1). Засегнатите местообитания – изоставени ливади заемат малки площи, често формират фрагментирани ивици между обработваеми площи или в близост на населените места и дори в близост до регулации или вече урбанизирани съседни територии, покрай полски пътища и др. подобни, или, както в случая, представляват сукцесионен стадий от завземането на тревни съобщества от съседните горски, чрез разширяване на храстовите групировки покрай горските окрайнини. От гледна точка на птиците подобни растителни съобщества са гнездови микрохабитати за пойните (Passeriformes). Предвид това, оставащите незасегнати части от местообитанието няма да загубят характеристиките си като хабитат за видовете птици, можещи да го обитават, но по-скоро като хранителни местообитания, тъй като няма данни за гнездене на видове предмет на опазване в 33. Фрагментация на практика **няма да има**.

- **Барьерен ефект** за видове животни, в резултат на строителството и експлоатацията на дадено ИП, при разделяне на полигони с местообитания на видове или биокоридори, така че индивиди от въпросните видове да нямат свободен достъп до отделните части на полигона или зоната. Той може да се дължи на невъзможност на индивиди от някои видове да преодолеят терена на ИП, или “нежелание” за това, породено от безпокойство. Резултатите са невъзможност за или затруднена миграция (в широкия смисъл на думата, може да бъде денонощна, свързана с храненето, или сезонна, свързана с определени абиотични фактори или с размножаване, или при разселване), и/или

фрагментация на популациите на засегнатите видове. Характера на ИП **не предполага бариерен ефект** за птици, поради малката си височина и високата мобилност на тази група, както и поради незначителното безпокойство, което може да се очаква единствено по време на строителството, но трябва да се вземе под внимание, че наличните местообитания и резултатите от проведените полеви проучвания показват, че не са налични гнездящи видове, които са предмет на опазване, а са потенциални хранителни местообитания (не са установени видове, които да се търсят храна в засегнатите територии) (вж. по-долу).

- **Безпокойство** за по-чувствителните видове, в резултат от присъствие на строителна и транспортна техника и хора, по време на строителството. Чувствителни в това отношение са някои видове птици, като напр. грабливите, щъркелите, совите и пр. Въздействието може да доведе до изоставяне на местообитания в района на безпокойство, понижаване на гнездова успеваемост и/или изоставяне на гнезда с яйца и/или малки (оценено по-долу). Въздействието на безпокойството е видово специфично. За най-чувствителните видове максималния обхват на това въздействие, от генерирания шум, е определен (Ljunggren et al. 1984) на 40 м от границите на имота при строителството (при изходни нива на шума от съответната техника 80 dBA). На това разстояние очакваните еквивалентни стойности са около 40 dBA, което е сравнимо с фоновия шум в района. Трябва да се вземе под внимание, че наличните местообитания и резултатите от проведените полеви проучвания показват, че не са налични гнездящи видове, които са предмет на опазване, а са потенциални хранителни местообитания (не са установени видове, които да се търсят храна в засегнатите територии) Предвид ниската интензивност на застрояване, по време на експлоатация въздействие не се очаква.

- **Загуба** на гнезда с яйца и/или не добре летящи малки на всички гнездящи в границите на имота видове птици, и на по-чувствителните такива, гнездящи в района (до 40 м; вж. по-горе), в резултат от безпокойство по време на строителството. Трябва да се вземе под внимание, че наличните местообитания и резултатите от проведените полеви проучвания показват, че не са налични гнездящи видове, които са предмет на опазване, а са потенциални хранителни местообитания (не са установени видове, които да се търсят храна в засегнатите територии) По време на експлоатация въздействие не се очаква, предвид ниската интензивност на застрояване.

IV. Описание на Защитените Зони

ИП попада в границите на една защитена зона (33) от екологичната мрежа Натура 2000 – 33 „Васильовска планина“, с код BG0002109, обявена по Директива 2009/147 ЕЕС за опазване на дивите птици.

Площ на защитената зона – 45472.7881 ха (съгласно заповедта за обявяване и СДФ) или **45485.4835 ха** (съгласно цифровите граници, актуални към 05.12.2021 г.).

Характеристика:

Зоната се намира в Северна България между градовете Ябланица,

Тетевен и Троян и почти съвпада с орографските граници на едноименната планина. На север територията включва и язовир Сопот. Около половината от планината е покрита с гори - предимно от мизийски бук *(Fagus moesiaca)*. Има също и иглолистни култури. Откритите пространства заемат около 30% от територията, като най-голям е делът на ливадите и обработваемите земи.

Васильовска планина е със световно значение за опазването на застрашения от изчезване на планетата ливаден дърдавец (*Crex crex*). Районът е едно от най-важните места в България от значение за Европейския съюз за опазването на този вид, както и за сивия кълвач (*Picus canus*) и ястребогушото коприварче (*Sylvia nisoria*). Тук се поддържат представителни популации на средния пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), черния кълвач (*Dryocopus martius*), козодоя (*Caprimulgus europaeus*) и осояда (*Pernis apivorus*). Васильовска планина е лесно достъпна за посетители, поради неговията си височина и наличието на селища и пътища, както по границите на мястото, така и в него. Природата силно се влияе от горско-стопански дейности и традиционното ползване на ливадите и пасищата. Горите са застрашени от прекомерната експлоатация и от незаконните сечи. Това води до промени в качествата на горските екосистеми, нарушава естествения воден баланс на целия район и предизвиква ерозионни и свлачищни процеси. Промените в хидрологичния режим на района водят до промени и във влажността на ливадите.

Премахването на старите умиращи дървета и тези с хралупи, ограничава значително възможностите на кълвачите и совите да намират подходящи места за гнездене и храна. Най-сериозни заплахи са косенето на ливадите през гнездовия период на ливадния дърдавец, както и превръщането им в обработваеми земи. Преки заплахи за птиците са скалното катерене, движението с моторни превозни средства извън пътищата (включително т.нар. "off road") и други. Потенциална заплаха както за местообитанията, така и за птиците в района е изграждането на ветроенергийни паркове.

По-малко от 1% от територията на мястото е поставена под законова защита съгласно националното природозащитно законодателство. Тук попадат 7 защитени местности и 5 природни забележителности, обявени за опазване на характерен ландшафт, водопади или пещери. Почти цялата територия на Васильовска планина попада в КОРИНЕ място "Централен Балкан", определено през 1998 г., поради европейското му значение за опазването на редки и застрашени местообитания, растения и животни, включително птици. През 2005 година територията е обявена от BirdLife International за Орнитологично важно място.

Целите на опазване на зоната са:

- Опазване и поддържане на местообитанията на видовете птици, предмет на опазване в зоната, за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние.

- Възстановяване на местообитания на видовете птици, предмет на опазване в зоната, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Предмет на опазване:

Птици, включени в Приложение I на Директива 2009/147/ЕО (Прил. 2 на Закона за биологичното разнообразие)

№	Вид	Местна попул.	Миграционна популация		
			Размн.	Зимув.	Премин.
1	<i>Gavia arctica</i>			6i	2-5i
2	<i>Pelecanus crispus</i>			5i	
3	<i>Egretta alba</i>			6i	
4	<i>Egretta garzetta</i>		1i		5-15i
5	<i>Nycticorax nycticorax</i>		1i		3-7i
6	<i>Ciconia ciconia</i>		5p		
7	<i>Ciconia nigra</i>		3-5p		P
8	<i>Aquila chrysaetos</i>	1-2p			
9	<i>Buteo rufinus</i>	1p			
10	<i>Circaetus gallicus</i>		2-4p		P
11	<i>Haliaeetus albicilla</i>			1i	P
12	<i>Pernis apivorus</i>		5-10p		
13	<i>Pandion haliaetus</i>				1i
14	<i>Bonasa bonasia</i>	20-35p			
15	<i>Alectoris graeca</i>	3-12p			
16	<i>Crex crex</i>		120-236p		
17	<i>Bubo bubo</i>	5-8p			
18	<i>Caprimulgus europaeus</i>		60-180p		
19	<i>Alcedo atthis</i>	10-12p			
20	<i>Dendrocopos leucotos</i>	2-7p			
21	<i>Dendrocopos medius</i>	65-150p			
22	<i>Dendrocopos syriacus</i>	85-200p			
23	<i>Dryocopus martius</i>	20-30p			
24	<i>Picus canus</i>	25-30p			
25	<i>Lullula arborea</i>	120-150p			
26	<i>Lanius collurio</i>		250-450p		
27	<i>Lanius minor</i>		5-15p		
28	<i>Sylvia nisoria</i>		70-80p		
29	<i>Ficedula semitorquata</i>		25-60p		
30	<i>Emberiza hortulana</i>		30-80p		

Редовно срещани се мигриращи птици, които не са включени в Приложение I на Директива 2009/147/ЕО

№	Вид	Местна попул.	Миграционна популация		
			Размн.	Зимув.	Премин.
1	<i>Ardea cinerea</i>		2-14p	23i	
2	<i>Anas platyrhynchos</i>	5-10p		292i	
3	<i>Anas crecca</i>			10i	

№	Вид	Местна попул.	Миграционна популация		
			Размн.	Зимув.	Премин.
4	<i>Aythya ferina</i>			2i	
5	<i>Aythya fuligula</i>			5i	
6	<i>Cygnus olor</i>			10i	
7	<i>Accipiter gentilis</i>	15-20p			
8	<i>Accipiter nisus</i>	5-10p			
9	<i>Buteo buteo</i>	15-25p			
10	<i>Falco tinnunculus</i>	3-13p			
11	<i>Actitis hypoleucos</i>		5-6p		
12	<i>Tringa ochropus</i>		2-4p		
13	<i>Merops apiaster</i>		35p		P

V. Описание и анализ на вероятността и степента на въздействие на плана върху предмета и целите на опазване на Защитената Зона

V.1. Описание и анализ на въздействието на инвестиционното предложение върху видовете – предмет на опазване в защитените зони

За определяне степента на въздействието са възприети **четири степени** за оценка, което позволява да се отчетат различните параметри на значимостта на въздействието:

- **без въздействие** (0) - не се засягат видове птици, които са предмет на опазване в защитената зона, и техните местообитания.

- **незначително въздействие** (1) - въздействие, което ще бъде краткосрочно и/или ще засегне незначителна част от популацията на даден вид, предмет на опазване в ЗЗ, и неговото местообитание, и засегнатата площ/част от популация е достатъчно малка, за да не предизвика промяна в природозащитното състояние на вида в границата на защитената зона. При все това тези въздействия се вземат под внимание и по експертна оценка могат да се предложат мерки за да се предотвратят или смекчат, когато е възможно.

- **средно въздействие** (2) - въздействие, което ще бъде дългосрочно или ще засегне значителна част от популацията на даден вид, предмет на опазване в ЗЗ, и неговото местообитание, но няма да промени природозащитното състояние на вида в границата на защитената зона. Тези въздействия се отчитат и в комбинация с други фактори, които са задължителни при определянето на смекчаващите мерки с цел предотвратяване или намаляване на въздействието.

- **значително въздействие** (3) - въздействие, което ще бъде дългосрочно и ще засегне значителна част от популацията на даден вид, предмет на опазване в ЗЗ, и неговото местообитание, и би могло да промени природозащитното състояние на вида в границата на защитената зона. При значително въздействие задължително се прилагат адекватни, изпълними и

контролируемые меры за смекчаването му. В случай, че оценката на ефекта от прилагането им покаже, че степента на въздействие не се променя, се предлагат и разглеждат алтернативни решения.

Във връзка с изготвяне на ДОСВ са извършени теренни проучвания в периода март – юни 2026 г. за установяване на растителните групировки, потенциални и ефективно заети местообитания на видовете птици предмет на опазване

Характеристика на растителността в района на инвестиционното предложение

По време на теренните проучвания в изследвания район (буфер от 40 м от границите на имота; вж. т. XI за определянето му) са установени 6 типа хабитати, класифицирани според EUNIS (Davies et al. 2004).

Таблиците по-долу за засегнатите имоти са определени Типове хабитати в изследвания район. EUNIS – код по EUNIS; Площ ИР – площ в изследвания район; Площ ЗЗ – площ в изследвания район в границите на зоната; Площ ПИ – площ в границите на имота. Всички площи са в дка.

ПИ 43325.181.19 - област Ловеч, община Угърчин, с. Лесидрен, м. ГУБЕ, вид собств. Частна, вид територия Земеделска, категория 10, НТП Ливада, площ 5,202 дка

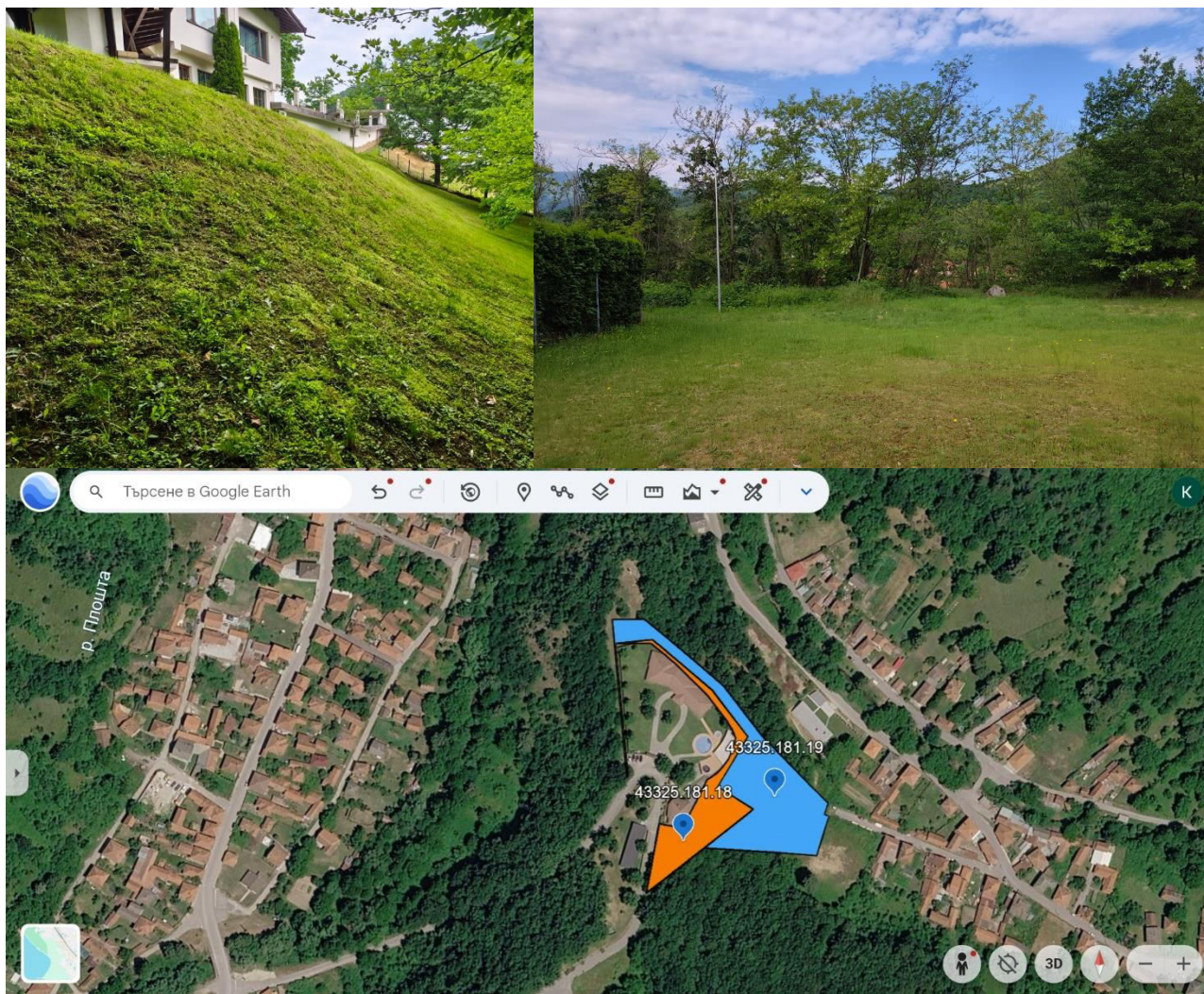
№	EUNIS	Хабитат	Площ, дка
1	G1.7	Умерени листопадни широколистни дъбови гори	1,160

№	EUNIS	Хабитат	Площ, дка
2	E5.1	Антропогенни съобщества от тревисти растения / Обрасли изоставени места	4,042

ПИ 43325.181.18 - област Ловеч, община Угърчин, с. Лесидрен, м. ГУБЕ, вид собств. Частна, вид територия Земеделска, категория 10, НТП Ливада, площ 2,409 дка

№	EUNIS	Хабитат	Площ, дка
1	E5.1	Антропогенни съобщества от тревисти растения / Обрасли изоставени места	2,249
2	G5.6 и G5.7	Микс от млади дървета акация (80%) и келяв габър (20%) Ранни етапи на естествено възобновяване на широколистни гори. специално за територии, които са били безлесни (ливади, пасища или изоставени ниви), но в момента обрабват с млади дървета	0,160

ПИ 43325.14.309 област Ловеч, община Угърчин, с. Лесидрен, м. ПЛОЩА, вид собств. Частна обществени организации, вид територия Земеделска, категория 6, НТП Ливада, площ 9,961 дка

№	EUNIS	Хабитат	Площ, дка
1	E5.6	Антропогенни съобщества от тревисти растения	8,021
2	J4.3	Пътища без настилка	1,940

Налични са еднични самонастанили се фиданки на бял бор. В района са налични насаждения на вида, но няма причина така компактно да се натсвят в територията на ПИ. Вероятна причина за това, може да бъде потенциално територията в миналото да се е използвала като разтоварите и товарище на дървесина и така да се самонастанил този вид.

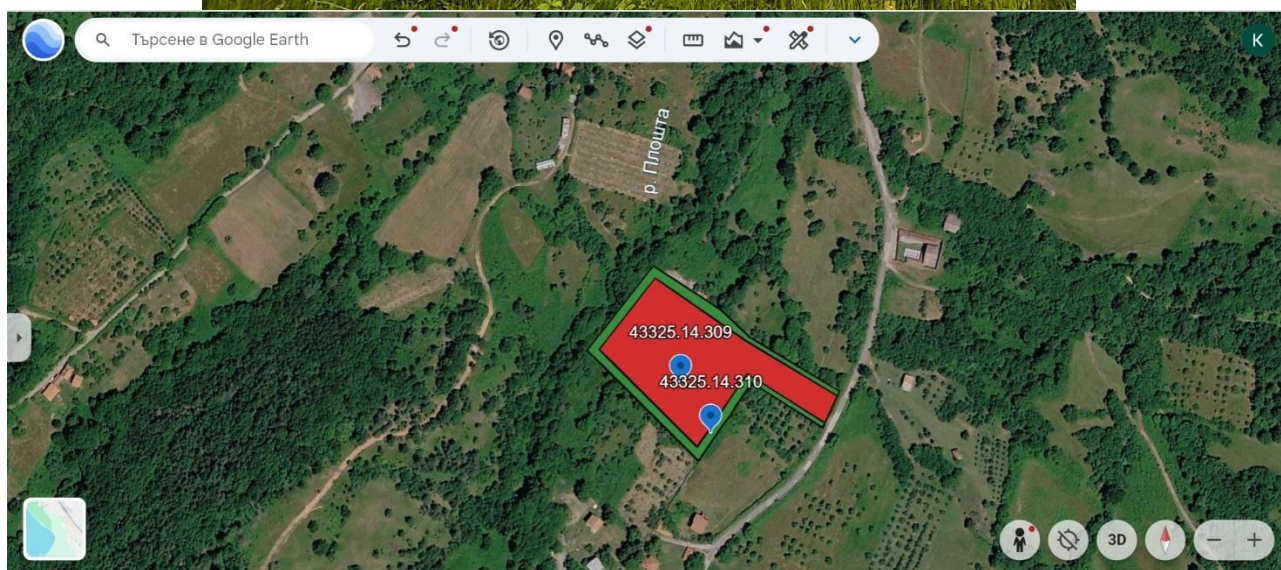

ПИ 43325.14.310 област Ловеч, община Угърчин, с. Лесидрен, м. ПЛОЩА, вид собств. Частна обществени организации, вид територия Земеделска, категория 6, НТП Ливада, площ 3,126 дка

№	EUNIS	Хабитат	Площ, дка
1	E5.6	Антропогенни съобщества от тревисти растения	3,126

Налични са единични самонастанили се фиданки на бял бор. В района са налични насаждения на вида, но няма причина така компактно да се натснят в територията на ПИ. Вероятна причина за това, може да бъде потенциално територията в миналото да се е използвала като разтоварите и товарище на дървесина и така да се самонастанил този вид.

Видове птици, предмет на опазване в зоната

Черногуш гмуркач (*Gavia arctica*)

Мигриращ, зимуващ и летуващ вид за българската фауна. Пристига през есента. Нощен мигрант. При миграция и зимуване посещава разнообразни водоеми, но по-често се среща по морски заливи (Симеонов и кол. 1990).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната е установен по време на миграция и зимуване (до няколко екземпляра). Като местообитания на вида в зоната трябва да се разглеждат по-големите водни тела (яз. Сопот). Съгласно стандартния формуляр, този тип хабитат (код N06) е с площ от около 910 ха (2% от територията на 33).

Състояние на популацията в 33: Видът е отбелязан в НАТУРА 2000 Стандартен Формуляр между 1 и 3 зимуващи птици. Това са птици наблюдавани в яз. Сопот.

Оценка на вида в изследвания район.

Видът не е регистриран по време на теренните проучвания. В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида – водното огледало на язовир Сопот отстои на около 40 м от най-близката точка от границата на имота.

Въздействия:

В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на индивиди от вида в района на ИП. Въздействие върху вида и неговите местообитания **няма да има**.

Къдроглав пеликан (*Pelecanus crispus*)

Обитава сладководни езера и блата, язовири и микроязовири, рибарници и др. по време на миграции и зимуване – предимно крайбрежни бракични водоеми и незамръзващи язовири. При миграция е свързан с обширни водоеми, където нощува или почива. „Критично застрашен вид“ включен в Червената книга на България. Зимува и мигрира основно по Черноморското крайбрежие. Гнездещо-прелетен, преминаващ и отчасти зимуващ вид. По време на миграцията и през зимата се среща по Черноморското крайбрежие и по-рядко във вътрешността на страната. По време на миграции и зимуване обитава предимно крайбрежни бракични водоеми и незамръзващи язовири във вътрешността на страната (Големански 2011).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната е установен по време на зимуване (до няколко екземпляра). Като местообитания на вида в зоната трябва да се разглеждат по-големите водни тела (яз. Сопот). Съгласно стандартния формуляр, този тип хабитат (код N06) е с площ от около 910 ха (2% от територията на 33).

Състояние на популацията в 33: В зоната е установен като зимуващ, с ниска численост.

Оценка на вида в изследвания район.

Видът не е регистриран по време на теренните проучвания. В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида – водното огледало на

язовир Сопот отстои на около 40 м от най-близката точка от границата на имота.

Въздействия:

В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на индивиди от вида в района на ИП. Въздействие върху вида и неговите местообитания **няма да има**.

Голяма бяла чапла (*Egretta alba*)

Привързана е към влажни зони, блата и крайбрежна растителност. Видът се храни главно с водни животни, като риби, земноводни, влечуги, птици, дребни бозайници и насекоми. Участьците от зоната където има разливи и плитчини са подходящи за вида по време на миграция.

Гнездещо-прелетен, преминаващ и зимуващ вид. От 1956 г. насам гнезди редовно само в резервата "Сребърна". Отделни двойки гнездят епизодично и в Бургаските езера. По време на миграцията и през зимата се среща по Черноморското крайбрежие и по-рядко в ниски части от вътрешността на страната. Обитава сладководни езера и блата, язовири и микроязовири, рибарници и рибовъдни стопанства. По време на миграции и зимуване се среща и в крайбрежни бракични водоеми, незамръзващи язовири, канали за напояване, обработваеми площи и др. Храни се основно с риба, попови лъжички, водни насекоми и ларвите им (Големански 2011).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната е установен по време на зимуване (до няколко екземпляра). Като местообитания на вида в зоната трябва да се разглеждат водните тела (само плитките части на по-големите такива), влажните тревисти места, и обработваемите земи. Съгласно стандартния формуляр, тези типове хабитати (кодове N06, N10 и N12) са с обща площ от около 10462 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

По време на теренните проучвания, около не са установени от индивида от вида. В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида – тревистите места са сухи, малки по площ, голяма част – утъпкани от хора и домашни животни.

Въздействия:

В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на индивиди от вида в района на ИП, вкл. на гнезда с яйца или недобре летящи малки – видът не гнезди в зоната. Въздействие върху вида и неговите местообитания **няма да има**.

Малка бяла чапла (*Egretta garzetta*)

Хабитатът на вида обхваща периферията на езера, язовири и реки – плитките води до 10-15 cm дълбочина. Храни се главно с дребни рибки с дължина

средно 5 см, водни и сухоземни насекоми (напр. бръмбари, водни кончета), както и паяци, червеи, влечуги и малки птици. Гнезди по брега на дървета и храсти. „Уязвим вид“ от Червената книга на България.

Гнездещо-прелетен, преминаващ и по изключение зимуващ вид. Обитава сладководни езера и блата, заливни и дъбови гори, язовири и микроязовири, рибарници и рибовъдни стопанства. По време на миграции и през зимата се среща и в крайбрежни бракични водоеми, язовири, канали за напояване (Големански 2011).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната е установен по време на миграция (между 5 и 15 екземпляра). През размножителния период се срещат единични скитащи индивиди. Като местообитания на вида в зоната трябва да се разглеждат водните тела (само плитките части на по-големите такива), влажните тревисти места, и обработваемите земи. Съгласно стандартния формуляр, тези типове хабитати (кодове N06, N10 и N12) са с обща площ от около 10462 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

По време на теренните проучвания, 7 индивида от вида бяха установени в яз. Сопот, в по-плитките северни части, срещу имота на ИП. В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида – тревистите места са сухи, малки по площ, голяма част – утъпкани от хора и домашни животни.

Въздействия:

В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на индивиди от вида в района на ИП, вкл. на гнезда с яйца или недобре летящи малки – видът не гнезди в зоната. Въздействие върху вида и неговите местообитания **няма да има**.

Нощна чапла (*Nycticorax nycticorax*)

Повечето колонии на нощните чапли са свързани с по-големите влажни зони. Те обитават различни влажни зони като блата, реки и крайнини на езера. Храната на нощната чапла се състои предимно от риба, въпреки че често се срещат и пиявици, червеи, водни и сухоземни насекоми. Видът също така се храни и с раци, земноводни, гущери, змии, гризачи, птици, яйца, мърша, растителна храна.

Гнездещо-прелетен, преминаващ и рядко зимуващ вид. Гнезди по Дунавското и Черноморско крайбрежие, много по-рядко във вътрешността на страната до около 400 m н.в. – в Северна България, долините на реките Марица, Тунджа и Арда. Обитава сладководни езера и блата, язовири и микроязовири, рибарници и рибовъдни стопанства, заливни и равнинни дъбови гори до влажни зони от различен характер. По време на миграции се среща и в крайбрежни бракични водоеми, язовири, канали за напояване (Големански 2011).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната е установен по време на миграция (между 3 и 7 екземпляра). През размножителния период се срещат единични скитащи индивиди. Като местообитания на вида в зоната трябва да се разглеждат водните тела (само плитките части на по-големите такива), влажните тревисти места, и обработваемите земи. Съгласно стандартния формуляр, тези типове хабитати (кодове N06, N10 и N12) са с обща площ от около 10462 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

По време на теренните проучвания, видът не бе установен. В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида – тревистите места са сухи, малки по площ, голяма част – утъпкани от хора и домашни животни.

Въздействия:

В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на индивиди от вида в района на ИП, вкл. на гнезда с яйца или недобре летящи малки – видът не гнезди в зоната. Въздействие върху вида и неговите местообитания **няма да има**.

Бял щъркел (*Ciconia ciconia*)

Белия щъркел е синантропен вид – гнезди в населени места (без централните части на по-големите градове) върху електрически стълбове, комини, камбанарии на църкви, по-големи дървета. Европейската популация е около 180 000 гнездещи двойки. Синантропен вид, който гнезди предимно в населени места. „Уязвим вид“, включен в Червената книга на България. У нас популацията наброява около 5000 двойки. По време на размножаване и миграция обитава влажни зони от естествен и изкуствен произход, мочурища, блата, ливади, пасища, обработваеми площи (люцернови ниви, оризища, разорани места), покрай канали. Храни се с жаби и техните ларви, гущери, змии, риби, водни насекоми, скакалци, личинки, червеи, гризачи, млади птици. Размножаването е от началото на април до края на юли – началото на август. Малките са гнездожилци. Прелета е от началото на март докъм средата на април и от началото на август до края на септември (Симеонов и кол. 1990, Симеонов и Мичев 1991, Jonsson 2006).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнездят 5 двойки. При предишни проучвания в зоната и района около нея, сме установявали гнездо в границите ѝ в с. Български Извор. Други двойки, гнездящи в непосредствена близост до границите на ЗЗ, сме установявали в същото село, както и в гр. Тетевен. Гнезди предимно в населените места, покрай влажни зони и реки. Гнезди в УТМ квадрат КН96, където са УЗ в землището на с. Г. Желязна и в УТМ квадрат ЛН06, където са УЗ в землището на с. Борима (Янков, 2007).

Като потенциални гнездови местообитания на вида в зоната могат да се разглеждат населените места (съгласно стандартния формуляр,

местообитание с код N23), с площ в зоната около 910 ха. Като трофични местообитания в зоната трябва да се разглеждат водните тела (само плитките части на по-големите такива), всички типове тревисти места, и обработваемите земи. Съгласно стандартния формулр, тези типове хабитати (кодове N06, N09, N10, N12, N15 и N21) са с обща площ от около 16029 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

Видът не бе установен по време на теренните проучвания. В изследвания район попадат потенциални гнездови местообитания на вида – съседните на ИП вили, както и потенциални трофични местообитания – неподдържаните сухи тревисти места, които обаче не се засягат пряко.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

В границите на пряко въздействие липсват както гнездови. По време на теренните проучвания през периода март-юни 2026 г. не са установени индивиди на вида да използват територията като трофично местообитание. В ПИ 43325.14.309 и 43325.14.310 са налични потенциални трофични местообитания на вида, като заемат около 13,087 дка или 0,008% от потенциални трофични местообитания на вида в зоната. Въздействие върху местообитания на вида като **незначително (оценка 1)**.

Безпокойство

Видът е нечувствителен към безпокойство от типа, каквото ИП предполага – той е синантропен вид, гнездящ в населени места. В трофичните местообитания също е нечувствителен – ловува вкл. в места със засилено антропогенно присъствие. Въздействие **няма да има**.

Смъртност

В границите на ИП липсват гнездови местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на гнезда с яйца или недобре летящи малки в границите на строителство. Смъртност **няма да има**.

Черен щъркел (*Ciconia nigra*)

Прелетен вид. Среща се от морското равнище до около 1600 м н.в. Обитава различни типове гори - крайречни, широколистни, равнинни и планински, и отвесни скални масиви. Тези райони винаги са в близост до водоеми (реки, язовири, рибарници и др.) с наличие на обилна храна за вида. Гнездата са разположени на скали или дървета. Характерно при тези два типа гнездене за вида е, че гнездата по скали обикновено са лесно видими - не рядко близо до човешка дейност, а двойките, гнездящи в горите са много по-предпазливи и избират райони, рядко посещавани от хора. Гнездовия период започва през април. През май снася 2-5 яйца, най-често 3. Мътенето продължава 35-38 дни. Малките излитат от гнездото след около 63-71 дни. Храни се почти изцяло с водни животни - риба, земноводни, влечуги (Големански 2011,

Симеонов и кол. 1990). Чувствителен към унищожаване на хранителните местообитания, фрагментацията и безпокойството. „Уязвим вид“, включен в Червената книга на България.

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнездят между 3 и 5 двойки. Представен е (категория Р) и по време на миграция. При предишни проучвания сме го установявали в близост до границите на зоната – при източните крайнини на гр. Тетевен, в размножителния сезон. Като потенциални гнездови местообитания на вида в зоната могат да се разглеждат широколистните гори и скални местообитания (съгласно стандартния формуляр, местообитания с код N16 и N22), с площ в зоната 22852 ха. Като трофични местообитания в зоната трябва да се разглеждат всички типове водни басейни (само плитките части на по-големите такива) и влажни и мезофилни тревисти места (кодове N06 и N10), с обща площ 8187 ха. Видът гнезди в UTM квадрат KN96 (Янков, 2007).

Оценка на вида в изследвания район.

По време на теренните проучвания, видът не бе установен. В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида – горите са разположени в район с човешко присъствие, което се избягва от вида при гнездене, а тревистите места са сухи, малки по площ, голяма част – утъпкани от хора и домашни животни.

Въздействия:

В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на индивиди от вида в района на ИП, вкл. на гнезда с яйца или недобре летящи малки – видът не гнезди в зоната. Въздействие върху вида и неговите местообитания **няма да има**.

Скален орел (*Aquila chrysaetos*)

Постоянен и скитащ вид. Младите птици извършват скитания до достигане на полова зрялост. През гнездовия период у нас се среща от предпланините до алпийския пояс на планините. Моногамен вид. Двойките строят 2-3 гнезда. Една двойка обитава площ от 50 до 200 km². Тя се придържа към нея и в периода извън гнезденето. Гнезди по обширни, високи, недостъпни скални стени и скалисти речни долини в близост до обширни открити терени, където ловува. Много рядко гнезди в гори по стари дървета. Гнездовия период започва през март, през април снася 1-2 яйца. Мътенето продължава около 43-45 дни. Малките се излюпват към края на май, излитат от гнездата след около 74-80 дни, около 15 август. През есента и зимата често далеч от скални терени. Храни се с дребни и средни бозайници, влечуги, птици, също така и мърша (Големански 2011, Симеонов и кол. 1990, лични набл.).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнездят 1-2 двойки. Като потенциални гнездови местообитания на вида в зоната могат да се разглеждат

скалистите места (съгласно стандартния формуляр, местообитание с код N22), с площ в зоната 109 ха. Като трофични местообитания в зоната трябва да се разглеждат по-обширните открити хабитати (кодове N09, N10, N12, N15, N22), с обща площ 13409 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

Видът не бе установен по време на теренните проучвания. В изследвания район липсват потенциални гнездови местообитания на вида. Като трофични местообитания в района могат да се разглеждат неподдържаните сухи тревисти места, които обаче не се засягат пряко.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

В границите на пряко въздействие липсват както гнездови, така и трофични местообитания на вида – в границите на имота тревистите места представляват тясна, утъпкана ивица, разположена между оградата на съседния имот и храстовата растителност, заемаща по-голямата част от площта на ИП. Въздействие върху местообитания на вида **няма да има**.

Безпокойство

Видът е по-чувствителен към безпокойство в гнездовите си местообитания, които липсват в границите на потенциалното въздействие. В района попадат потенциалните трофични местообитания на вида в зоната, но терена предвиден за ИП не е местообитание. Безпокойство **няма да има**.

Смъртност

В границите на потенциално въздействие липсват гнездови местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на гнезда с яйца или недобре летищи малки в границите на строителство. Смъртност **няма да има**.

Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*)

Постоянен, гнездещо-прелетен, преминаващ и зимуващ вид. Разпространен от морското равнище до около 1500 м н.в. в планините. Типичните гнездови местообитания на вида са по-топли райони - скалисти проломни долини, открити терени с южно изложение и т.н. Гнездата са разположени на скали, рядко на дървета сред обширни открити територии, където птиците ловуват. Рядко гнезди и в изоставени кариери и по електрически стълбове. Гнездовия период започва през март. Снася 3-4 яйца през март-април. Мътенето продължава около 26 дни. Малките излитат от гнездото след около 42 дни. Храни се с различни видове гризачи - в някои райони основно с лалугери, влечуги, земноводни и птици. Ловува в открити пространства, вкл. обработваеми земи (Големански 2011, Симеонов и кол. 1990, Demerdzhiev et al. 2014).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнезди 1 двойка. При предишни проучвания сме го установявали в района северозападно от с. Български Извор, извън размножителния сезон. Като потенциални гнездови местообитания на вида в зоната могат да се разглеждат скалистите места (съгласно стандартния формуляр, местообитание с код N22), с площ в зоната 109 ха. Като трофични местообитания в зоната трябва да се разглеждат по-обширните открити хабитати (кодове N09, N10, N12, N15, N22), с обща площ 13409 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

Видът не бе установен по време на теренните проучвания. В изследвания район липсват потенциални гнездови местообитания на вида. Като трофични местообитания в района могат да се разглеждат неподдържаните сухи тревисти места, които обаче не се засягат пряко.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

Територията, определена за ИП в защитената зона, не попада в потенциално или ефективно трофично или гнездово местообитание на вида. Районът е твърде отдалечен от гнездови местообитания на вида. Не се очакват преки или косвени въздействия като унищожаване или фрагментация на местообитания, смъртност на индивиди, прогонване на птици или влошаване на съседни местообитания.

Въздействие върху местообитания на вида **няма да има**.

Безпокойство

Видът е по-чувствителен към безпокойство в гнездовите си местообитания, които липсват в границите на потенциалното въздействие. Видът е по-чувствителен към безпокойство в гнездовите си местообитания, които липсват в границите на потенциалното въздействие. В района попадат потенциалните трофични местообитания на вида в зоната, но терена предвиден за ИП не е местообитание. Безпокойство **няма да има**.

Смъртност

В границите на потенциално въздействие липсват гнездови местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на гнезда с яйца или недобре летищи малки в границите на строителство. Смъртност **няма да има**.

Орел змияр (*Circaetus gallicus*)

Прелетен вид. Пролетната миграция е през март, а есенната – от втората половина на август до края на октомври. Среща се основно в предпланински и ниско планински райони, рядко до около 1400 м н.в. Гнезди в стари разредени широколистни, по-рядко иглолистни гори в близост до сухи пустеещи терени, ерозиранни склонове, пасища, ливади, скалисти терени, селскостопански площи. Размножителния период започва в края на април.

Гнездото е разположено на дървета, на височина 6-10 m. През май снася 1-2 яйца. Мъти през втората половина на май в продължение на 45-47 дни. Малките напускат гнездото на 70-75 дневна възраст, или в първата половина на август. По време на прелет се среща и в открити обработваеми площи с единични дървета. Храни се почти изцяло със змии, гущери и жаби, рядко с дребни бозайници и насекоми (Симеонов и кол. 1990).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнездят 2-4 двойки. Представен е (категория Р) и по време на миграция. Като потенциални гнездови местообитания на вида в зоната могат да се разглеждат широколистните гори (съгласно стандартния формуляр, местообитание с код N16), с площ в зоната 22743 ха. Като трофични местообитания в зоната трябва да се разглеждат по-обширните открити хабитати (кодове N09, N10, N12, N15, N22), с обща площ 13409 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

Видът не бе установен по време на теренните проучвания. В изследвания район липсват потенциални гнездови местообитания на вида – съседните гори са с висок склоп, докато видът предпочита по-разредени такива. Като трофични местообитания в района могат да се разглеждат неподдържаните сухи тревисти места, които обаче не се засягат пряко.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

В границите на пряко въздействие липсват както гнездови, така и трофични местообитания на вида – в границите на имота тревистите места представят тясна, утъпкана ивица, разположена между оградата на съседния имот и храстовата растителност, заемаща по-голямата част от площта на ИП. Въздействие върху местообитания на вида **няма да има**.

Безпокойство

Видът е по-чувствителен към безпокойство в гнездовите си местообитания, които липсват в границите на потенциалното въздействие. В района попадат потенциалните трофични местообитания на вида в зоната, но терена предвиден за ИП не е местообитание. Безпокойство **няма да има**.

Смъртност

В границите на потенциално въздействие липсват гнездови местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на гнезда с яйца или недобре летищи малки в границите на строителство. Смъртност **няма да има**.

Белоопашат морски орел (*Haliaeetus albicilla*)

Постоянен вид, със зимуващи предимно млади птици от по-северни райони. Обитава морското крайбрежие, реки и езера, богати на риба и

водоплаващи птици, с високи и удобни за гнездене дървета. Придържа се към крайбрежните територии и големите крайбрежни блата. Видът ловува над откритите водни площи, тръстиковите масиви и обработваемите площи в зоната, като се храни с водоплаващи птици, мърша, риба и др. През зимата обитава и места около изкуствени водоеми – язовири, рибарници и др. (Големански 2011).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната е установен по време на зимуване, с единични екземпляри. Представен е (категория Р) и по време на прелет. Като местообитания на вида в зоната трябва да се разглеждат големите водни тела (яз. Сопот). Съгласно стандартния формуляр, този тип хабитат (код N06) е с площ от около 910 ха (2% от територията на 33).

Оценка на вида в изследвания район.

Видът не е регистриран по време на теренните проучвания. В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида – водното огледало на язовир Сопот отстои на повече от 4000 м от най-близката точка от границата на имота.

Въздействия:

В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на индивиди от вида в района на ИП. Въздействие върху вида и неговите местообитания **няма да има**.

Осояд (*Pernis apivorus*)

Прелетен вид. Разпространен от морското равнище до около 1700 м н.в., като най-често се среща в топли предпланински и ниско планински райони. Обитава райони със запазени високостъблени широколистни, предимно букови, но и в смесени и иглолистни гори, изпъстрени с поляни или в близост до открити пространства. Двойките заемат гнездовите територии през април. Гнездовият участък е над 1000 ha, но търси храна до 7 km от гнездото. Строи собствено гнездо по дървета или използва чужди гнезда на други едри видове птици - хищни, гарван. Гнездото е на дървета, на 4 - 25 m височина. През април-май снася най-често 2 яйца, много рядко 1, 3, 4. Мътенето продължава 28-37 дни. Малките излитат от гнездото след около 40-45 дни, но стават самостоятелни на 75 - 100 дневна възраст. Пролетната миграция е от средата на март до края на април, а есенната – от началото на август до края на октомври. По време на прелета се среща и в открити пространства с малки гори и единични дървета. Храни се основно с ларви на земни оси, пчели, стършели и др. насекоми, яде и гризачи, влечуги, дребни птици (Големански 2011, Симеонов и кол. 1990).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнездят 7 двойки. Като потенциални гнездови местообитания на вида в зоната могат да се разглеждат

широколистните и смесени гори (съгласно стандартния формуляр, местообитания с код N16 и N19), с площ в зоната 26382 ха. Като трофични местообитания в зоната трябва да се разглеждат по-обширните открити хабитати (кодове N09, N10, N12, N15, N22), с обща площ 13409 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

По време на теренните проучвания не е установен в района на ИП. В изследвания район липсват потенциални гнездови местообитания на вида – горите са габърви, и са разположени в район с човешко присъствие, което се избягва от вида при гнездене. Като трофични местообитания в района могат да се разглеждат неподдържаните сухи тревисти места, които обаче не се засягат пряко.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

В границите на пряко въздействие липсват както гнездови, така и трофични местообитания на вида. – в границите на имота тревистите места представят тясна, утъпкана ивица, разположена между оградата на съседния имот и храстовата растителност, заемаща по-голямата част от площта на ИП. Въздействие върху местообитания на вида **няма да има**.

Безпокойство

Видът е по-чувствителен към безпокойство в гнездовите си местообитания, които липсват в границите на потенциалното въздействие. В района попадат потенциалните трофични местообитания на вида в зоната, но терена предвиден за ИП не е местообитание. Безпокойство **няма да има**.

Смъртност

В границите на потенциално въздействие липсват гнездови местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на гнезда с яйца или недобре летищи малки в границите на строителство. Смъртност **няма да има**.

Орел рибар (*Pandion haliaetus*)

Гнездещо-прелетен и преминаващ вид. Среща се в ограничен и непостоянен брой находища. Обитава разнообразни естествени и изкуствени влажни зони със стоящи или течащи води. Основно изискване към местообитанието е наличие на значителни хранителни ресурси в съчетание с подходящи места за гнездене (стари дървета в заливни гори, стълбове на далекопроводи и др.). При търсене на храна се отдалечава до 10-20 km. Снася от втората половина на април до началото на май. Инкубационният период е 34-40 дни. До есенната миграция младите птици са свързани с възрастните. Мигрира на широк фронт. Храни се изключително с риба (Големански 2011). Местообитанието винаги е свързано с водни обекти. „Критично застрашен вид“, включен Червената книга на България. Рядък гнездещ вид с популация в страната между 3 и 6 двойки.

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната е установен по време на прелет, с единични екземпляри. На територията на ИП видът не е наблюдаван. Не е установен и по време на теренните наблюдения. Като местообитания на вида в зоната трябва да се разглеждат по-големите водни тела (яз. Сопот). Съгласно стандартния формуляр, този тип хабитат (код N06) е с площ от около 910 ха (2% от територията на 33).

Оценка на вида в изследвания район.

Видът не е регистриран по време на теренните проучвания. В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида – водното огледало на язовир Сопот отстои на около 80 м от най-близката точка от границата на имота.

Въздействия:

В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на индивиди от вида в района на ИП. Въздействие върху вида и неговите местообитания **няма да има**.

Лещарка (*Bonasa bonasia*)

Постоянен вид, при тежки зими извършва скитания и вертикални миграции. У нас се среща основно в Югозападна България - Западни Родопи, Рила, Пирин и др., много рядко и в някои други планини на страната - Стара планина, Средна гора, Витоша, Плана и др. Обитава иглолистни, смесени и широколистни (букови, планински крайречни) гори от 800 м н.в. до горната граница на гората. Избягват курортни зони и населени места поради целогодишното антропогенно натоварване. Предпочита естествени гори, с подлес, в близост до проредени участъци и потоци/реки. Токуването е през март-април. Гнездото е разположено в трапчинка на земята под храст, паднали дървета и др., много рядко гнезди по дървета в изоставени гнезда на вранови птици. Пълното мътило е от около 15 яйца. Мътенето продължава около 21 дни. Малките са гнездобегълци - скоро след излюпването напускат гнездото. Храни се с разнообразна растителна храна - реси на дървета, горски плодове, семена и листа, яде и насекоми (Симеонов и кол. 1990, Янков 2007).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнездят 28 двойки. Като потенциални местообитания (гнездови и трофични) на вида в зоната могат да се разглеждат горите (съгласно стандартния формуляр, местообитания с код N16, N17 и N19), с площ в зоната 27746 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида – ИП е изцяло извън височинния диапазон, обитаван от вида в страната, горите са габъррови, и са лишени от подлес. Гнезди далеч от населените места и

урбанизирани територии. Видът не е установен и няма подходящи местообитания в района на ИП.

Въздействия:

В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на индивиди от вида в района на ИП. Въздействие върху вида и неговите местообитания **няма да има**.

Планински кеклик (*Alectoris graeca*)

Постоянен вид. Среща се в районите, в които пребивава, през цялата година. При много снежни и сурови зими извършва вертикални миграции, като слиза под 1000 m н.в. по южните склонове на планините. Обитава силно пресечени скалисти терени в планини и предпланини, обрасли с храстова и тревна растителност (къпина, келяв габър, хвойна, папрат и др.). Гнездото представлява трапчинка, постлана с тревни стъбла, разположено в тревата и сред храстите по скалисти склонове, тераси и сипеи. Дава едно или две люпила. Женската снася от края на април до юни. Инкубацията е 24 – 26 дена. Гнездобегълци. Малките могат да летят нестабилно на 7 – 10 дневна възраст. Стават независими 60 дена след излюпването – от първата декада на август до третата декада на септември. Извън гнездовия период живее на ята. Ята с много малка численост, съставени от едногодишни и/или възрастни, не чифтосали се птици, се наблюдават през целия размножителен период. Храни се предимно с растителна храна – през пролетта – пъпки и зелени филизи, през лятото – семена на плевелни и културни растения, плодове, тревни стъбла, мравки, гъсеници, охлюви и др. безгръбначни животни, през есента – със семена и насекоми. (Romao 2009, Sara 1989, Големански 2011, Симеонов и кол. 1990). Популацията на вида в страната е оценена на 800-1500 двойки. Отрицателно действащи фактори са прекомерния отстрел и безпокойството от туризъм и строителство в планините.

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнездят между 3 и 12 двойки. Като потенциални местообитания (гнездови и трофични) на вида в зоната могат да се разглеждат скалистите места (съгласно стандартния формуляр, местообитание с код N22), с площ в зоната не повече от 109 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида – скалисти терени.

Въздействия:

В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на индивиди от вида в района на ИП. Въздействие върху вида и неговите местообитания **няма да има**.

Ливаден дърдавец (*Crex crex*)

Прелетен вид. В България се среща основно във височинния диапазон между 500-1800 м н.в., има и отделни случаи на установени птици на 2500 м н.в. Видът е по-многоброен в западните части на страната - Софийско, Пернишко, Западна Стара планина и др. Обитава открити тревни пространства с по-голяма височина на тревния етаж и присъствие на петна от ниски храсти и др. обрасли места - влажни ливади, изоставени ниви, сенокосни ливади, отводнени блата или по-сухите части на такива, с площ над 1 ха. Избягва твърде заблатени места, брегове на реки и езера, и открити каменисти места. По време на прелет се среща и в люцернови площи, угари, лозя, ниви с житни култури, голф-игрища. Размножаването е от края на април до юни, често се наблюдава второ люпило след това. През гнездовия период мъжките издават характерен звук. Вокалната активност на видът е най-силно изразена през нощта и рано сутрин, понякога и през деня. Мъжките са силно териториални. Площта на индивидуалните участъци е средно 8.9 ха. Територията на един мъжки обхваща няколко гнезда. Гнездото е разположено на земята, прикрито сред гъста растителност. Пълното мътило е от 7-8 яйца. Мътенето продължава 15-18 дни. Малките са гнездобегълци и се изхранват предимно от женската. В Софийско масовия прелет е през втората половина на април и края на октомври. Мигрира основно през ноща. Храни се със насекоми, охлюви, паяци, многоножки, земни червеи, млади жаби, зелени части на растения, семена (Симеонов и кол. 1990, Стоянов и Дончев 2013, Янков 2007, BirdLife International 2012, Jonsson 2006)

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнездят между 120 и 236 двойки. Като потенциални местообитания (гнездови и трофични) на вида в зоната могат да се разглеждат тревистите места (съгласно стандартния формуляр, местообитания с код N09 и N10), с площ в зоната 10917 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида – тревистите места са сухи, малки по площ, голяма част – утъпкани от хора и домашни животни.

Въздействия:

В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на индивиди от вида в района на ИП. Въздействие върху вида и неговите местообитания **няма да има**.

Бухал (*Bubo bubo*)

Обитава целогодишно карстови и вулканични скали, проломи, дефилета, ерозирали терени, като гнезди по скалите или в ниши в земни брегове. Токуването започва през март. Снася в началото на април 2 - 4 бели яйца. Мътенето продължава 33 - 36 дни. Излюпването е в средата на май. Малките могат да напуснат гнездото и са способни да се отдалечат от него на 40 - 49 дневна възраст, или най-късно в края на юни. Възрастните птици се грижат за

малките до октомври. Храни се с бозайници, птици, жаби и безгръбначни, като ловува в открити пространства. Ловния район, където най-активно ловува, е с радиус 1-2 km от гнездото (Големански 2011, Симеонов и кол. 1990, Penteriani et al. 2005, Sándor & Bugariu 2008, Simeonov et al. 1998). „Застрашен вид“, включен в Червената книга на България.

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнездят 5-8 двойки. Като потенциални гнездови местообитания на вида в зоната могат да се разглеждат скалистите места (съгласно стандартния формуляр, местообитание с код N22), с площ в зоната 109 ха. Като трофични местообитания в зоната трябва да се разглеждат по-обширните открити хабитати (кодове N09, N10, N12, N15, N22), с обща площ 13409 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

В изследвания район липсват потенциални гнездови местообитания на вида. Като трофични местообитания в района могат да се разглеждат неподдържаните сухи тревисти места, които обаче не се засягат пряко.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

В границите на пряко въздействие липсват както гнездови, така и трофични местообитания на вида – в границите на имота тревистите места представят тясна, утъпкана ивица, разположена между оградата на съседния имот и храстовата растителност, заемаща по-голямата част от площта на ИП. Въздействие върху местообитания на вида **няма да има**.

Безпокойство

Видът е по-чувствителен към безпокойство в гнездовите си местообитания, които липсват в границите на потенциалното въздействие. Видът обаче е активен през нощта, когато строителство не се извършва. По време на строителството безпокойство няма да има. По време на експлоатация безпокойство също не се очаква, поради ниската интензивност на застрояване, респ. слабото, епизодично човешко присъствие. Въздействие върху вида **няма да има**.

Смъртност

В границите на потенциално въздействие липсват гнездови местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на гнезда с яйца или недобре летищи малки в границите на строителство. Смъртност **няма да има**.

Козодой (*Caprimulgus europaeus*)

Прелетен вид. С петнисто разпространение у нас, среща се от морското равнище до около 1800 м н.в. в планините. Обитава разредени и/или нискоствъблени широколистни, по-рядко смесени и иглолистни гори с поляни,

просеки, сечища, групи дървета сред открити пространства, хълмисти склонове с храсти. Брачни полети са регистрирани от последната десетдневка на април до началото на юни. Гнездото е ямка на земята, често неразличима, без постилка. През май-юни снася 2 яйца. Мътенето продължава 17-21 дни. Малките напускат гнездото още преди да могат да летят, на 17 дневна възраст. Пролетната миграция е в началото на май, а есенната - от август до средата на октомври. Храни се с насекоми, които лови нощем във въздуха. Ловува в разнообразни хабитати, вкл. населени места около улични лампи (Нанкинов и кол. 1997, Jonsson 2006, лични набл.).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнездят между 60 и 180 двойки. Като потенциални гнездови местообитания на вида в зоната могат да се разглеждат горите и храстовите съобщества (съгласно стандартния формуляр, местообитания с код N08, N16, N17 и N19), с площ в зоната 28656 ха. Като трофични местообитания в зоната трябва да се разглеждат почти всички хабитати без водните басейни и по-големите обработваеми площи (кодове N08, N09, N10, N15, N16, N17, N19, N21, N22, N23), с обща площ 42520 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

В изследвания район липсват потенциални гнездови местообитания на вида – съседните гори са с висок склоп, докато видът предпочита по-разредени такива, а храсталаците са гъсти, и полигона е с малка площ. Налични са урбанизирани околни терени. Целия изследван район представлява потенциално трофично местообитание за вида.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

В границите на пряко въздействие липсват гнездови местообитания на вида, като при нощните обходи вида не е установен, като не използва териториите като място за гнездене или търсене на храна.

Когато защитава гнездовата си територия или привлича женска, мъжкият козодой (*Caprimulgus europaeus*) издава изключително характерна и разпознаваема песен.

Основната му токува повикна (песен) се нарича „чуруликане“, „жужене“ или най-точно „**монотонно тремоло**“ (на английски език се описва като *churring*).

Ето какви са характеристиките на повикванията му по време на териториална защита:

Брачното/Териториално жужене (*Churring*)

- **Звук:** Това е продължително, нахъсано и много бързо вибриращо звучене, което наподобява отдалечен звук от работещ двигател на мотопед или нискочестотно щурче.
- **Динамика:** Мъжкият може да поддържа това „жужене“ без прекъсване в продължение на няколко минути. Характерно е, че звукът сменя своята честота и интензитет (насеченост) – когато птицата върти главата си, се създава специфичен ефект на вентрилоквизъм (изглежда, че звукът идва от различни места, което обърква натрапниците).
- **Поведение:** Обикновено пее от кацнала позиция на някой сух клон, стълб или директно от земята, за да маркира границите на територията си.

Агресивното териториално повикване ("Кру-и" / "Кю-вик")

Когато в територията навлезе друг мъжки и „жуженето“ не е достатъчно, за да го прогони, козодоят преминава в по-агресивна фаза в полет:

- **Звук:** Издава резки, остри и пронизителни звуци, описвани в орнитологичната литература като „кру-и“, „ку-ик“ или „уит“.
- **Пляскане с крила (Wing-clapping):** Това е визуален и акустичен сигнал за защита. По време на полет над територията, мъжкият рязко вдига крилата си над гърба и ги пляска едно в друго, произвеждайки силен, сух пукот (като камшик).

Въздействие върху гнездовите и трофичните местообитания на вида също **няма да има**, тъй като той ловува вкл. в населени места.

Безпокойство

Видът е по-чувствителен към безпокойство в гнездовите си местообитания, които липсват в границите на потенциалното въздействие. Целия изследван район е потенциално трофично местообитание на вида, но той е активен през нощта, когато строителство не се извършва. По време на експлоатация безпокойство също не се очаква – видът ловува вкл. в населени места. Въздействие върху вида **няма да има**.

Смъртност

В границите на потенциално въздействие липсват гнездови местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на гнезда с яйца или недобре летищи малки в границите на строителство. Смъртност **няма да има**.

Земеродно рибарче (Alcedo atthis)

Постоянен вид. Обитава реки, блата, езера, язовири, рибарници и други водоеми в близост (до около 50 m) до отвесни глинести, песъчливи и чакълести брегове, в които копае гнездата си. Гнезди от май до юни, понякога втори път през юли - август. Мътенето продължава 18-21 дена, малките напускат гнездото

на 23-27 дневна възраст. През зимата напуска водоемите, които обитава през размножителния период, и се среща по незамръзващи части на реки, язовири, рибарници и топлици. Храни се с дребна риба, много рядко – жаби и ракообразни (Нанкинов и кол. 1997).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнездят 10-12 двойки. Като потенциални трофични местообитания на вида в зоната трябва да се разглеждат всички водни тела. Съгласно стандартния формуляр, този тип хабитат (код N06) е с площ от около 910 ха (2% от територията на ЗЗ). Гнездовите местообитания са микрохабитатно обусловени, при наличие на подходящи условия покрай бреговете на водоемите.

Оценка на вида в изследвания район.

Видът не е регистриран по време на теренните проучвания. В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида – течението на река Плошта отстои на около 15 м от най-близката точка от границата на ПИ 43325.14.309 и 43325.14.310. По време на теренните обходи в периода март-юни 2026 г. не са установени индивиди на вида. Бреговете на реката са силно обрасли и не предлагат подходящи условия за гнездене.

Въздействия:

В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на индивиди от вида в района на ИП. Въздействие върху вида и неговите местообитания **няма да има**.

Белогръб кълвач (*Dendrocopos leucotos*)

Постоянен вид. Среща се в различни планински масиви на страната до около 1700 м н.в. - Централна и Западна Стара планина, Средна гора, Рила, Пирин, Западни Родопи, Странджа и в няколко изолирани находища. Гнездовата територия на двойката в климаксови гори е 100-150 ха и е постоянна. Обитава стари букови, буково-иглолистни и дъбови гори до 1700 м н. в., с повече повалени и паднали дървета - напр. ветровали, снеголоми и пр. Предпочита широколистни гори. В иглолистните гори е по-многочислен в смърчовите гори. „Застрашен вид“ включен в Червената книга на България.

Снася през април-май. Гнезди в хралупи на дървата, които птиците сами издълбават. Снася 3-7 яйца. Мътеното продължава 14-16 дни. Малките напускат гнездото след около 27 - 28 дни. Храната се състои 90% от насекоми ксилофаги и ларвите им (Големански 2011, Нанкинов и кол. 1997, Янков 2007, лични набл.).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнездят между 2 и 7 двойки. Като потенциални местообитания (гнездови и трофични) на вида в зоната могат да се разглеждат широколистните и смесени гори (съгласно

стандартния формуляр, местообитания с код N16 и N19), с площ в зоната 26382 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

По време на теренните проучвания, видът не бе установен. В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида – горите в съседство са предимно дъбови и са лишени от паднала мъртва дървесина.

Въздействия:

В изследвания район в ПИ 43325.181.19 в частта заета от G1.7 Умерени листопадни широколистни дъбови гори (EUNIS, 2004) са налични потенциални трофични местообитания на вида. По време на теренните обходи в периода март-юни 2026 г. не са установени индивиди на вида. В частта от ПИ 43325.181.19 в частта заета от G1.7 е установено 1 сухо дърво, по което има ясни следи от търсене на храна, но:

1. Несъответствие в типа местообитание (Специфика на гората)Изисквания на вида: Белогръбият кълвач е изключително консервативен по отношение на местообитанието си. Той е строг горски специалист, който изисква стари, зрели, гъсти и сенчести широколистни гори (най-често стари букови или смесени буково-дъбови гори с планински и предпланински характер). Различие с G1.7: Категорията G1.7 (Умерени листопадни широколистни дъбови гори) по EUNIS 2004, особено в ниските части около населени места, представлява по-светли, сухи и термофилни (топлолюбиви) гори. Тези гори не осигуряват нужния микроклимат (висока влажност и сянка), който е необходим за развитието на специфичните безгръбначни, с които белогръбият кълвач се храни.

2. Критичен недостиг на мъртва дървесина (Факторът „Едно дърво“)Принцип на минималния обем: Наличието на едно сухо трофично дърво е крайно недостатъчно. Белогръбият кълвач има нужда от огромни количества стояща и паднала мъртва дървесина в големи количества (обикновено над 30–40 дървета/хектар), за да поддържа постоянна хранителна база. Следите по дървото: Този вид се храни предимно с ларви на едри ксилофагни бръмбари (като сечковци *Cerambycidae* и рогащи *Lucanidae*), които живеят дълбоко в гниещата дървесина на големи, отдавна загинали или умиращи дървета. Следите от кълване, оставени по единичното сухо дърво във Вашия имот, най-вероятно са плитки и повърхностни – дело на по-пластични и адаптивни видове като Голям пъстър кълвач (*Dendrocopos major*) или Сив кълвач (*Picus canus*), които се хранят с мравки и повърхностни насекоми под кората.

3. Антропогенен натиск, фактор на безпокойство и локация (Село Лесидрен)Синдром на горския интериор: Белогръбият кълвач е силно уязвим към фрагментацията на горите и избягва покрайнините на горите, откритите пространства и урбанизираните територии. Той е типичен вид за „интериора“ на гората (*interior species*). Близост до къщи: Разположението на имота в рамките на регулацията или в непосредствена близост до село Лесидрен генерира постоянно антропогенно безпокойство (шум, движение на хора и

автомобили, домашни животни, сеч и почистване на сухи клони в съседните дворове). Това прави локацията абсолютно негодна за обитаване от толкова предпазлив и прикрит вид.

При липсват потенциални местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на индивиди от вида в района на ИП. Въздействие върху вида и неговите местообитания **няма да има**.

Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*)

Постоянен вид. Обитава изключително обширни масиви от стари широколистни гори – от дъбово-габърови до букови, по-рядко обширни, стари крайречни гори в дъбово-габъровия пояс. Гнезди в издълбани от него хралупи в широколистни дървета. Брачно поведение е наблюдавано от края на февруари до края на април. Размножителния период започва през април. През април-май снася 4-7 яйца. Мътенето продължава 12-14 дни. Малките напускат гнездото на 20-25 дневна възраст. През зимния период се среща и в равнинни гори и в обширни паркове. Храни се с насекоми – бръмбари, мравки и пр. и ларвите им, както и други членестоноги, като ги търси предимно под кората на стари и/или загниващи дървета. През зимата семената и др. растителна храна е по-честа (Нанкинов и кол. 1997, BirdLife International 2016, Jonsson 2006). Вид с численост у нас 12000 – 20000 двойки.

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнездат между 65 и 150 двойки. Като потенциални местообитания (гнездови и трофични) на вида в зоната могат да се разглеждат широколистните гори (съгласно стандартния формуляр, местообитание с код N16), с площ в зоната 22743 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

По време на теренните проучвания, видът не бе установен.

В изследвания район в ПИ 43325.181.19 в частта заета от G1.7 Умерени листопадни широколистни дъбови гори (EUNIS, 2004) са налични потенциални трофични местообитания на вида. По време на теренните обходи в периода март-юни 2026 г. не са установени индивиди на вида. В частта от ПИ 43325.181.19 в частта заета от G1.7 е установено 1 сухо дърво, по което има ясни следи от търсене на храна, но:

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

В изследвания район в ПИ 43325.181.19 в частта заета от G1.7 Умерени листопадни широколистни дъбови гори (EUNIS, 2004) са налични потенциални трофични местообитания на вида.

Средният пъстър кълвач е биологично свързан с равнинните и предпланинските широколистни гори, в които цера (***Quercus cerris***) е основен или доминантен вид. Той е еволюционно приспособен да търси храна по силно набраздената, грапава кора на старите дъбови дървета.

Специфика на храненето

- **Трофична ниша:** Този вид има по-слаб клон от големия пъстър кълвач и рядко „дълбае“ дълбоко в здрава дървесина. Вместо това той събира насекоми, гъсеници и паяци от повърхността на кората, цепнатините и по **изсъхналите клони в короната**.
- **Обяснение за следите:** Наличието на **едно сухо трофично дърво** е напълно достатъчно, за да привлече Средния пъстър кълвач като засилено посещавано място за хранене. Повърхностните следи от обелване на кора и плитки кълвания по изсъхналата дървесина отговарят идеално на неговия начин на ловуване.

Толерантност към хора и мозаечен ландшафт (с. Лесидрен)

- **Адаптивност към покрайнини:** Средният пъстър кълвач предпочита по-светли гори, горски покрайнини, паркове, овощни градини и мозаечни ландшафти.
- **Близост до населеното място:** Той често навлиза в регулацията на селата, особено ако имотите граничат с дъбови масиви, тъй като там намира изобилие от стари или засъхващи дървета, които често се премахват в стопанисваните държавни гори.

Видът не е установен като гнездящ при полевите проучвания, но потенциално са налични трофични местообитания. Въздействие върху потенциални трофични местообитания на вида се очаква да е **незначително** (оценка 1).

Може да се приложи мярка в т. VI, която да цели опазване на потенциални трофични местообитания на вида в границите на ПИ 43325.181.19.

Мерка:

Да не се планират строителни и други видове дейности (включително премхаване на дървета) в частта от ПИ 43325.181.19 с площ от 1,160 дка, като не се премахват никакви дървета от площта заета с G1.7 Умерени листопадни широколистни дъбови гори (Прилагам координати на граничните точки на частта от имота).

Фаза: Планиране и Строителство.

Ефект: Запазване на потенциално трофично местообитание за видовете *Dendrocopos medius*, *D. syriacus*, *Dryocopus martius*, *Picus canus* в границата на защитената зона.

Безпокойство

Видът е по-чувствителен към безпокойство в гнездовите си местообитания. В съседство на ПИ 43325.181.19 са налични горски територии също дъбови, на места с единично участие на обикновен габър и бук на 50-60 г., които потенциално гнездово и хранително местообитание на вида. По време на строителството е възможно те да не могат да се използват от вида, поради присъствие на техника и хора (предложени са мерки в т. VI). По време на експлоатация безпокойство за евентуално гнездящи в района индивиди не се очаква, поради ниската интензивност на застрояване, респ. слабото, епизодично човешко присъствие. Предвид малката засегната площ и временния му характер, въздействието ще е **незначително**.

Смъртност

В границите на ИП липсват гнездови местообитания на вида. Такива има обаче в границите на потенциалното въздействие от безпокойство. При започване на строителните дейности в размножителния сезон, е възможно изоставяне на гнездо с яйца или недобре летящи малки, при наличие на такова, което да доведе до тяхната загуба. Ако това се случи, въздействието върху популацията на вида в зоната ще е **средно**, предвид сравнително ниската ѝ численост. Въздействието може да се елиминира с прилагане на подходящи мерки.

Мерки:

Строителството да започне извън размножителния период на вида (01.04 – 30.06.).

Фаза: Строителство.

Ефект: Премахване на риска за изоставяне на гнезда с яйца или малки. Липса на възможна смъртност на индивиди от вида при осъществяване на ИП.

Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*)

Постоянен вид. С широко хоризонтално и вертикално разпространение в цялата страна, от морското равнище до около 1700 м в планините. Това е един от най-често срещаните видове кълвачи в България. Обитава по-проредени горски участъци (избягва гъсти и обширни гори), паркове и градини в селища, вкл. големи градове, крайречни гори, групи дървета в открити пространства, крайпътни насаждения, полезащитни пояси и др. Размножителния период започва през април. Гнезди в хралупи по дървета, които сам издълбава. Снася 4-7 яйца. Мътенето продължава около 12 дни. Малките напускат гнездото след около 25 дни. Храни се с различни видове насекоми и техните ларви, семена, плодове (Нанкинов и кол. 1997). Вид с численост на популацията около 14000 до 25000 двойки.

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнездят между 85 и 200 двойки. Като потенциални местообитания (гнездови и трофични) на вида в зоната могат да се разглеждат всички типове гори, овощни градини и населени места (съгласно стандартния формуляр, местообитания с кодове N16, N17, N19, N21, N23), с площ в зоната 30475 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

По време на теренните проучвания, видът не бе установен. В изследвания район попадат потенциални местообитания на вида – съседните дъбови, които обаче не се засягат пряко.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

В границите на ИП са налични единични млади дървета, които са без хралупи или потенциални гнездови убежища. В съседство на ПИ 43325.181.19 са налични горски територии, които са дъбови и акациева гора около 50-60 г. и е потенциално гнездово местообитание на вида. Въздействие върху местообитания на вида **няма да има**.

Безпокойство

Видът е нечувствителен към безпокойство – гнезди вкл. в големи градове. Безпокойство, ако такова се наблюдава, ще има единствено в непосредствена близост до границите на ИП. В съседство на ПИ 43325.181.19 са налични горски територии, които са дъбови и акациева гора около 50-60 г. и е потенциално гнездово и хранително местообитание на вида. По време на строителството е възможно те да не могат да се използват от вида, поради присъствие на техника и хора (предложени са мерки в т. VI). Въздействието ще е **незначително**.

Смъртност

В границите на ИП липсват местообитания на вида. Такива има обаче в границите на потенциалното въздействие от безпокойство. При започване на строителните дейности в размножителния сезон, е възможно изоставяне на гнездо с яйца или недобре летящи малки, при наличие на такова в непосредствена близост до ИП, което да доведе до тяхната загуба. Ако това се случи, въздействието върху популацията на вида в зоната ще е **незначително**, предвид сравнително високата ѝ численост. С прилагането на мерките за среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*) (вж. по-горе), то ще се **премахне**.

Мерки:

Строителството да започне извън размножителния период на вида (01.04 – 30.07.).

Фаза: Строителство.

Ефект: Премахване на риска за изоставяне на гнезда с яйца или малки. Липса на възможна смъртност на индивиди от вида при осъществяване на ИП.

Черен кълвач (*Dryocopus martius*)

Постоянен вид, през есенно-зимния период извършва скитания. У нас се среща от морското равнище до горната граница на гората, предимно в планините. По-често срещан вид е в Стара планина, Средна гора, Рила, Пирин, Родопите, равнинни гори в Лудогорието, поречието на р. Дунав и др. Обитава стари планински букови, смесени и иглолистни гори, по-рядко нископланински и равнинни гори, понякога гнезди и в градски паркове със стари дървета. Участъците на двойките в стари иглолистни гори е около 300 ha, в букови – 400 и в дъбови 500 - 600 ha. В гори с малко отмиращи и едроразмерни дървета участъкът е на площ 1000 - 1600 ha. Размножителният период започва от средата на февруари до средата на март. Гнезди в големи хралупи по дървета с елипсовиден отвор, които сам издълбава в ствола на дърво с диаметър над 40 cm и на височина над 4 m, или се използват стари

гнездови камери и хралупи за нощуване. Снася през април 3-6 яйца. Мътенето продължава 12-14 дни. Малките напускат гнездото след 24-31 дни. Гнезди повторно при загуба на люпилото. През зимния период се среща и в равнинни гори и в обширни паркове. Храни се с яйца, ларви и възрастни короеди, ликоеди, хоботници, сечковци, листояди, мравки и др., по-рядко семена на различни широколистни и иглолистни дървета (Големански 2011, Нанкинов и кол. 1997). „Уязвим вид“, включен в Червената книга на България.

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнездят между 20 и 30 двойки. Като потенциални местообитания (гнездови и трофични) на вида в зоната могат да се разглеждат всички типове гори (съгласно стандартния формуляр, местообитания с кодове N16, N17, N19), с площ в зоната 27746 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

По време на теренните проучвания, видът не бе установен. В изследвания район попадат потенциални местообитания на вида – дъбови гори, които обаче не се засягат пряко.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

В границите на пряко въздействие липсват местообитания на вида.

Черният кълвач е силно привързан към стари, зрели гори. Въпреки че се среща и в иглолистни, и в широколистни масиви, той има ясни фаворити:

- **Бук (*Fagus sylvatica*):** В Европа и България това е най-предпочитаното дърво за гнездене в широколистните гори. Букът има гладка кора и здрава дървесина, което осигурява стабилност на гнездото.

- **Бял бор (*Pinus sylvestris*) и Смърч (*Picea abies*):** В планинските райони (като Родопите, Рила и Пирин) често избира тези видове, особено ако са на преклонна възраст.

- **Други видове:** По-рядко може да използва дъб, топола или трепетлика, но обикновено само ако основните му предпочитания липсват.

Изисквания към дървото (Характеристики)

Не всяко дърво от горепосочените видове е подходящо. Черният кълвач търси специфични условия:

- **Височина и дебелина:** Избира високи дървета с голям диаметър на стволовата част (обикновено над 40–50 см на височината на гърдите).

- **Чист ствол:** Предпочита дървета, които нямат клони в долната и средната си част. Това му осигурява добра видимост и по-труден достъп за хищници (като куната).

- **Здравословно състояние:** Интересното е, че той често избира дървета, които изглеждат здрави отвън, но имат начална фаза на вътрешно гниене (гъбични инфекции в сърцевината), което улеснява дълбаенето на дълбоката хралупа.

Предпочитания за гнездене

- **Височина на хралупата:** Гнездата обикновено се намират високо над земята – средно между **8 и 20 метра**.

- **Форма на входа:** За разлика от другите кълвачи, които правят кръгли дупки, входът на хралупата на черния кълвач е характерен – **вертикално овален** или с форма на заоблен правоъгълник (приблизително 9x12 см).

- **Експозиция:** Често избира източна или южна страна на ствола, за да може слънцето да затопля входа сутрин, но това не е строго правило и зависи от гъстотата на гората.

Хабитат

Черният кълвач не се нуждае само от едно дърво, а от обширна територия (от 100 до 500 хектара):

- **Мозаечност:** Предпочита гори, в които има както плътни участъци за гнездене, така и открити пространства или сечища, където намира храна (мравки и корояди).

- **Наличие на мъртва дървесина:** За него е жизненоважно в гората да има паднали или изсъхнали дървета, тъй като те са основният източник на храната му.

В контекста на защитените зони като **BG0002109 "Васильовска планина"**, опазването на старите букови гори е от критично значение за този вид, тъй като премахването на вековните дървета директно унищожава възможностите му за размножаване.

Съгласно установените на терен данни се установи, че в границите на ИП са налични единични млади дървета, които са без хралупи или потенциални гнездови убежища, но и не са потенциални хранителни местообитания, предвид изискванията на вида. В съседство на ПИ 43325.181.19 е налична горска територия, която е дъбова на възраст 50-60 г. с единично участие на бук, обикновен габър и единични акации, но не са потенциално гнездово местообитание на вида.

Въздействие върху местообитания на вида **няма да има**.

Въпреки, че потенциални гнездови местообитания за вида не са установени в ПИ 43325.181.19, превантивно може да се приложи мярка в т. VI, която да цели опазване на потенциални трофични местообитания на вида в границите на ПИ 43325.181.19.

Да не се планират строителни и други видове дейности (включително премхаване на дървета) в частта от ПИ 43325.181.19 с площ от 1,160 дка, като не се премахват никакви дървета от площта заета с G1.7 Умерени листопадни широколистни дъбови гори (Прилагам координати на граничните точки на частта от имота).

Фаза: Планиране и Строителство.

Ефект: Запазване на потенциално трофично местообитание за видовете *Dendrocopos medius*, *D. syriacus*, *Dryocopus martius*, *Picus canus* в границата на защитената зона.

Безпокойство

Видът е по-чувствителен към безпокойство в потенциални хранителни местообитания. По време на строителството е възможно те да не могат да се използват от вида, поради присъствие на техника и хора. В съседство на ПИ 43325.181.19 е налична горска територия, която е дъбова на възраст 50-60 г. с единично участие на бук, обикновен габър и единични акации, но е много малко вероятно да е потенциално хранително местообитание на вида. По време на строителството е възможно те да не могат да се използват от вида, поради присъствие на техника и хора (предложени са мерки в т. VI). По време на експлоатация безпокойство за евентуално гнездящи в района индивиди не се очаква, поради ниската интензивност на застрояване, респ. слабото, епизодично човешко присъствие. Предвид малката засегната площ и временния му характер, въздействието ще е **незначително**.

Смъртност

В границите на ИП липсват гнездови, но може да се използват като трофични местообитания на вида, но в съседство са налични потенциално хранително местообитание на вида също. При започване на строителните дейности в размножителния сезон, не е възможно изоставяне на гнездо с яйца или недобре летящи малки, при наличие на такова, няма да доведе до тяхната загуба. Въздействие **няма да има**.

Сив кълавач (*Picus canus*)

Постоянен вид. Обитава първични букови и дъбови гори до 1000 - 1200 m н. в., лонгози. Вторично – по-обширни крайречни и други гори със стари дървета, градски паркове, овощни градини. Гнезди в издълбани от него хралупи в стари широколистни дървета, като предпочита такива с по-мека дървесина. Снася през май. Мътенето продължава 15-17 дни. Малките напускат гнездото на 24-27 дневна възраст. Уседнал вид. Храни се с яйца, ларви и възрастни на мравки, и различни насекоми, срещащи се по кората на дърветата и под нея. Яде и семена на различни широколистни дървета и храсти (Големански 2011, Нанкинов и кол. 1997, Jonsson 2006). „Застрашен вид“ в Червената книга на България. Отрицателно действащи фактори са намаляване на площта на старите гори и намаляване на трофичната база, основно мравки и техните ларви.

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнездят между 25 и 30 двойки. При предишни проучвания сме го установявали в района северозападно от с. Български Извор. Като потенциални местообитания (гнездови и трофични) на вида в зоната могат да се разглеждат широколистните гори (съгласно стандартния формуляр, местообитание с код N16), с площ в зоната 22743 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

По време на теренните проучвания, видът не бе установен. В изследвания район попадат потенциални местообитания на вида – съседните акациевы гори, които обаче не се засягат пряко.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

В границите на пряко въздействие липсват гнездови местообитания на вида и специално частта от ПИ 43325.181.19, определена като G1.7 Умерени листопадни широколистни дъбови гори (EUNIS, 2004), като данните от полевите посещения (март-юни 2026 г.) показват това.

Сивият кълвач е по-малко зависим от затворените горски масиви в сравнение с Черния кълвач. Неговите любими места са:

- **Разредени широколистни гори:** Букови, дъбови и крайречни гори.
- **Мозаечни ландшафти:** Райони, където горите се редуват с ливади, пасища и овощни градини.
- **Стари паркове и градини:** Често се среща в близост до населени места, ако има стари дървета.

В защитени зони като „**Васильовска планина**“ (BG0002109), той обитава предимно крайнините на широколистните масиви и зоните с преходна растителност.

Сивият кълвач е по-гъвкав при избора на дървета за гнездене, но има своите предпочитания:

- **Видове дървета:** Най-често избира **бук, дъб, топола, върба** или стари овощни дървета (круша, ябълка).
- **Състояние на дървото:** За разлика от Черния кълвач, Сивият по-често избира дървета с мека дървесина или такива, които вече са започнали да изгниват. Това е така, защото клонът му не е толкова мощен за дълбаене в много твърда, здрава дървесина.
- **Хралупата:** Хралупата обикновено е на височина от **3 до 10 метра**. Входът е почти идеално кръгъл с диаметър около 5–6 см. За разлика от други видове, той може да използва една и съща хралупа няколко поредни години, ако не бъде обезпокоен.

Не се засягат потенциални гнездови територии, но са потенциално трофични местообитания установени в ПИ 43325.181.19 с площ от 1,160 дка, горско местообитание G1.7 Умерени листопадни широколистни дъбови гори (EUNIS, 2004) с доминиращ вид цер (*Q. cerris*), като в съседство са налични характерните гнездови и хранителни местообитания, които са предимно дъбови гори на възраст 50-60 г. с единично участие на бук, обикновен габър и единични акации.

Въздействие върху потенциални трофични местообитания на вида се очаква да е незначително (оценка 1).

Може да се приложи мярка в т. VI, която да цели опазване на потенциални трофични местообитания на вида в границите на ПИ 43325.181.19.

Мерка:

Да не се планират строителни и други видове дейности (включително премахване на дървета) в частта от ПИ 43325.181.19 с площ от 1,160 дка, като не се премахват никакви дървета от площта заета с G1.7 Умерени листопадни широколистни дъбови гори (Прилагам координати на граничните точки на частта от имота).

Фаза: Планиране и Строителство.

Ефект: Запазване на потенциално трофично местообитание за видовете *Dendrocopos medius*, *D. syriacus*, *Dryocopus martius*, *Picus canus* в границата на защитената зона.

Безпокойство

Видът е по-чувствителен към безпокойство в гнездовите си местообитания. Не се засягат потенциални гнездови територии, тъй като в засегнатия ПИ 43325.181.19 липсват характерните гнездови местообитания, но в съседство са налични потенциални гнездови и хранителни.

По време на строителството е възможно те да не могат да се използват от вида, поради присъствие на техника и хора. По време на експлоатация безпокойство за евентуално гнездящи в района индивиди не се очаква, поради ниската интензивност на застрояване, респ. слабото, епизодично човешко присъствие. Предвид малката засегната площ и временния му характер, въздействието ще е **незначително**.

Смъртност

В границите на ИП липсват местообитания на вида, но в съседство са налични потенциално хранително местообитание на вида. При започване на строителните дейности в размножителния сезон, не е възможно изоставяне на гнездо с яйца или недобре летящи малки, при наличие на такова, няма да доведе до тяхната загуба. Въздействие **няма да има**.

Мерки:

Строителството да започне извън размножителния период на вида (01.04 – 30.07.).

Фаза: Строителство.

Ефект: Премахване на риска за изоставяне на гнезда с яйца или малки. Липса на възможна смъртност на индивиди от вида при осъществяване на ИП.

Горска чучулига (*Lullula arborea*)

Прелетен и зимуващ вид. Има широко хоризонтално и вертикално разпространение, от морското равнище до алпийската зона на планините. Обитава крайнини на планински и предпланински гори, горски поляни, просеки и сечища, тревисти, скалисти и каменисти места с редки дървета и храсти, храсталаци с единични дървета. Гнездовия сезон започва през март. Гнезди на земята. Гнездото е разположено сред по-гъста растителност, в основата на дърво, храст или тревна туфа. През април снася 3-6 яйца. Мътенето продължава около 11 дни. Малките напускат гнездото на 11-13 дневна възраст. Храни се с гъсеници, бръмбари, паяци и др. дребни безгръбначни, семена, които търси в участъци с ниска тревиста растителност или лишени от

такава (Мичев и кол. 2012, Нанкинов 2009, Bowden 1990, Jonsson 2006, Mallord et al. 2007). Видът е уязвим към унищожаване деградация на подходящите местообитания, както и унищожаване на хранителната база.

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнездят между 120 и 150 двойки. Като потенциални местообитания (гнездови и трофични) на вида в зоната могат да се разглеждат храсталациите, всички тревисти места и скалистите такива (съгласно стандартния формуляр, местообитания с код N08, N09, N10 и N22), с площ в зоната 11935 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

По време на теренните проучвания, видът не бе установен. В изследвания район попадат потенциални местообитания на вида – храсталациите и сухите, неподдържани тревисти места, като част от тях се засягат пряко.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

В границите ПИ 43325.14.310 (целия - 3,126), ПИ 43325.181.18 (целия - 2,409) и ПИ 43325.181.19 (част - Е5.1 Антропогенни съобщества от тревисти растения / Обрасли изоставени места - 4,042 дка) попадат на пряко въздействие общо 0,9577 ха или 0.0008% от потенциалните хранителни местообитания на вида в зоната (съгласно стандартния формуляр, местообитания с код N08, N09, N10 и N22). Предвид малката засегната площ, въздействието ще е **незначително**.

Безпокойство

Видът е по-слабо чувствителен към безпокойство в сравнение с по-едрите видове. Безпокойство, ако такова се наблюдава, ще има единствено в непосредствена близост до границите на ИП по време на строителството. По време на експлоатация безпокойство за евентуално гнездящи в района индивиди не се очаква, поради ниската интензивност на застрояване, респ. слабото, епизодично човешко присъствие. Предвид малката засегната площ и временния му характер, въздействието ще е **незначително**.

Смъртност

В границите на ИП не попадат гнездови местообитания на вида. Въздействие върху жизнеността на индивиди на вида **няма да има**.

Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*)

Широкоразпространен и често срещан вид. Във високите планини на България достига до около и над горната граница на гората – 1800-2200 м н.в. Обитава открити пространства с храсти, силно разреждени крайнини на гори, сечища, полезащитни пояси, градини, дворове, паркове. Моногамна. Гнезди на отделни двойки. Рзмножителния период е май - юли, рядко до август. Към построяване на гнездото птиците пристъпват около две седмици след

пристигане в гнездовите територии. Разполага гнездото в храсти, най-често бодливи. Снасянето на яйцата започва обикновено през втората половина на май и продължава до началото на юли, с максимум края на май-началото на юни. Снася от 4 до 7 яйца. Инкубационният период е 12-15 дни. Малките са гнездожилци. За тях се грижат и двамата родители в продължение на 9-17 дни. В България най-рано излетели малки са наблюдавани в края на май, а най-късно през август са наблюдавани малки, хранени от възрастните птици. Прелетен вид. Пролетната миграция е от втората половина на април и през май, есенната – от края на август до края на октомври. Храни се с насекоми и други безгръбначни, влечуги, птици и дребни мишевидни гризачи. Понякога птиците правят запаси от храна, като набучват на тръни жертвите си (Иванов 2011, Стоянов и Дончев 2013).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнездят между 250 и 450 двойки. Като потенциални местообитания (гнездови и трофични) на вида в зоната могат да се разглеждат храсталаците, всички тревисти места, маломерните обработваеми земи, овощните градини, скалистите и населените места (съгласно стандартния формуляр, местообитания с код N08, N09, N10, N15, N21, N22, N23), с площ в зоната 14774 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

В изследвания район не попадат потенциални местообитания на вида.

Пряко унищожаване на местообитания

В границите на пряко въздействие липсват както гнездови, така и трофични местообитания на вида – в границите на имота тревистите места представляват тясна, утъпкана ивица, разположена между оградата на съседния имот, заемаща по-голямата част от площта на ИП. Въздействие върху местообитания на вида **няма да има**.

Безпокойство

Видът е по-чувствителен към безпокойство в гнездовите си местообитания, които липсват в границите на потенциалното въздействие. По време на строителството безпокойство няма да има. По време на експлоатация безпокойство също не се очаква, поради ниската интензивност на застрояване, респ. слабото, епизодично човешко присъствие. Въздействие върху вида **няма да има**.

Смъртност

В границите на потенциално въздействие липсват гнездови местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на гнезда с яйца или недобре летищи малки в границите на строителство. Смъртност **няма да има**.

Черночела сврачка (*Lanius minor*)

Обитава открити пространства и пасища с дървета и храсти или групи дървета в тях, естествени и изкуствени крайречни гори, крайнини на гори, граничещи с пасища или обработваеми площи, ивици от дървета (вкл. покрай пътища), полезащитни пояси, овощни градини, лозя с единични дървета, или граничещи с неголеми горски масиви, редки изкуствени насаждения, крайнини на по-малки населени места. Разполага гнездото високо (5 - 6 до 12 m) в основното разклонение на дървета. При липса на дървета – и по-ниско. Снася през втората половина на май и продължава до юни. Инкубацията е 15-16 дни. Малките напускат гнездото на 16-18 дневна възраст. Прелетен вид. Пролетната миграция е от втората половина на април до края на май, есенната – август - септември. Храни се с едри насекоми, по-рядко с дребни бозайници, птици, гущери, плодове (Иванов 2011).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнездят между 5 и 15 двойки. Като потенциални местообитания (гнездови и трофични) на вида в зоната могат да се разглеждат всички тревисти места, обработваеми площи, овощни градини и населени места (съгласно стандартния формуляр, местообитания с код N09, N10, N12, N15, N21, N23), с обща площ 16029 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

В изследвания район попадат потенциални местообитания на вида – неподдържаните сухи тревисти места, които обаче не се засягат пряко.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

В границите на пряко въздействие липсват местообитания на вида – в границите на имота тревистите места представляват тясна, утъпкана ивица, разположена между оградата на съседния имот, заемаща по-голямата част от площта на ИП. Въздействие върху местообитания на вида **няма да има**.

Безпокойство

Видът е по-слабо чувствителен към безпокойство в сравнение с по-едрите видове. Безпокойство е възможно единствено в непосредствена близост до границите на ИП по време на строителството, където обаче липсват местообитания на вида – неподдържаните сухи тревисти места отстоят на 20 м от границите на имота. По време на експлоатация безпокойство също не се очаква – видът гнезди вкл. в населени места. Въздействие върху вида **няма да има**.

Смъртност

В границите на потенциално въздействие липсват местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на гнезда с яйца или недобре летящи малки в границите на строителство. Смъртност **няма да има**.

Ястребогушо коптиварче (*Sylvia nisoria*)

Обитава крайнини на широколистни и смесени гори с обилен подлес, храсталаци, живи плетове, овощни градини в равнини и покрай речни брегове. Гнездото е разположено най-често ниско, на ниски дървета и храсти. Снася през май-юни. Малките напускат гнездото през юли. Прелетен вид. Пролетната миграция е вероятно през април, есенната – август-септември. Храни се с членестоноги, които събира от храстите и дърветата, и с плодове (Мичев и кол. 2012, Kuźniak et al. 2001, Payevsky 1999, Pearson and Lack 1992, Polak 2012).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнездят между 70 и 80 двойки. Като потенциални местообитания (гнездови и трофични) на вида в зоната могат да се разглеждат храсталаците, всички тревисти места, овощните градини (съгласно стандартния формуляр, местообитания с код N08, N09, N10, N21), с площ в зоната 13646 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

В изследвания район не попадат потенциални местообитания на вида.

Пряко унищожаване на местообитания

В границите на пряко въздействие липсват както гнездови, така и трофични местообитания на вида – в границите на имота тревистите места представляват тясна, утъпкана ивица, разположена между оградата на съседния имот, заемаща по-голямата част от площта на ИП. Въздействие върху местообитания на вида **няма да има**.

Безпокойство

Видът е по-чувствителен към безпокойство в гнездовите си местообитания, които липсват в границите на потенциалното въздействие. По време на строителството безпокойство няма да има. По време на експлоатация безпокойство също не се очаква, поради ниската интензивност на застрояване, респ. слабото, епизодично човешко присъствие. Въздействие върху вида **няма да има**.

Смъртност

В границите на потенциално въздействие липсват гнездови местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на гнезда с яйца или недобре летици малки в границите на строителство. Смъртност **няма да има**.

Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*)

Обитава стари, предимно естествени широколистни, вкл. крайречни, и смесени гори с ясен, дъб, бук, и по-рядко стари овощни градини, дървесни плантации, паркове, крайнини на по-малки населени места с дървесна растителност в равнинния и нископланинския пояс. Гнезди главно в стари, предимно естествени широколистни гори, съставени от полски ясен (*Fraxinus oxycarpa*), дъб (*Quercus* spp.), бук (*Fagus silvatica*, *Fagus orientalis*) и др.

Разполага гнездото си в хралупи (включително изкуствени гнездилици), обикновено на 3 - 6 m височина. Снася през май. Женската мъти в продължение на 12 - 14 дни. Може да има 2 люпила. Малките напускат гнездото на 15 дневна възраст. Прелетен вид. Пролетната миграция е в първата половина на април, есенната – от юли до септември. Храни се с насекоми, които улавя във въздуха, дебнейки от клон или друго удобно място (Големански 2011, Мичев и кол. 2012, Янков 2007, BirdLife International 2012, Georgiev and Iankov 2009, Pearson and Lack. 1992).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнездят между 25 и 60 двойки. Като потенциални местообитания (гнездови и трофични) на вида в зоната могат да се разглеждат широколистните и смесени гори (съгласно стандартния формуляр, местообитания с код N16 и N19), с площ в зоната 26382 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида – горите в съседство са габъррови, докато видът обитава дъбови и букови такива, и крайречни/заливни ясени.

Въздействия:

В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на индивиди от вида в района на ИП. Въздействие върху вида и неговите местообитания **няма да има**.

Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*)

Обитава пасища и други открити тревни пространства с храсти и силно разреждени групи дървета, обработваеми земи със синори и храсти между тях, овощни градини. Гнезди на земята, в основата на храсти и дървета. Снася през май-юни. Малките се излюпват след 11 - 12 дни и напускат гнездото след 12 - 13 дни, но не могат да летят добре. Стават независими след още около седмица. Прелетен вид. Пролетната миграция е от края на март до началото на май, есенната – през август и септември. Храни се с безгръбначни (малките се изхранват изключително с тях) и семена, които събира както по земята, така и в короните на дървета и храсти (Иванов 2011, Стоянов и Дончев 2013). В България са установени 25000 - 75000 двойки (Янков, 2007).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнездят между 30 и 80 двойки. Като потенциални местообитания (гнездови и трофични) на вида в зоната могат да се разглеждат всички тревисти места, по-маломерни обработваеми площи, овощни градини (съгласно стандартния формуляр, местообитания с код N09, N10, N15, N21), с обща площ 12845 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

В изследвания район попадат потенциални местообитания на вида – неподдържаните сухи тревисти места, които обаче не се засягат пряко.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

В границите на пряко въздействие липсват местообитания на вида – в границите на имота тревистите места представляват тясна, утъпкана ивица, разположена между оградата на съседния имот и храстовата растителност, заемаща по-голямата част от площта на ИП. Въздействие върху местообитания на вида **няма да има**.

Безпокойство

Видът е по-слабо чувствителен към безпокойство в сравнение с по-едрите видове. Безпокойство е възможно единствено в непосредствена близост до границите на ИП по време на строителството, където обаче липсват местообитания на вида – неподдържаните сухи тревисти места отстоят на 20 м от границите на имота. По време на експлоатация безпокойство също не се очаква – видът гнезди вкл. в населени места. Въздействие върху вида **няма да има**.

Смъртност

В границите на потенциално въздействие липсват местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на гнезда с яйца или недобре летищи малки в границите на строителство. Смъртност **няма да има**.

Сива чапла (*Ardea cinerea*)

Гнезещо-прелетен, преминаващ и зимуващ вид. Размножителния период е от началото на март до края на юли. Гнезди в самостоятелни или в смесени колонии от чапли, блестящи ибиси, лопатарки и малки корморани. Гнездата са разположени в тръстикови масиви, по дървета (бяла върба, бяла и хибридна топола, дъб, ясен, липа, бук) и рядко на скали в и около сладководни езера и блата, заливни гори, язовири и микроязовири, рибарници и рибовъдни стопанства, по-големи реки. Храни се с риба, земноводни, влечуги, мишевидни гризачи. Храната си търси, вкл. по време на миграции и зимуване, в крайбрежни бракични водоеми, езера, блата, язовири и микроязовири, рибарници и рибовъдни стопанства, реки, а също в ниви, оризища, канали за напояване, главно в ниските части на страната. Миграцията е от февруари до април и през септември - октомври (Големански 2011, Симеонов и кол. 1990).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнездят между 2 и 14 двойки. Установена е и по време на зимуване (до 23 екземпляра). Като местообитания на вида в зоната трябва да се разглеждат водните тела (само плитките части на по-големите такива), влажните тревисти места, и обработваемите земи.

Съгласно стандартния формулр, тези типове хабитати (кодове N06, N10 и N12) са с обща площ от около 10462 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

По време на теренните проучвания, са установени единични екземпляри по беговата ивица (южна част на яз. Сопот), като общо са установени 8 индивида в по-плитките. В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида – тревистите места са сухи, малки по площ, голяма част – утъпкани от хора и домашни животни.

Въздействия:

В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на индивиди от вида в района на ИП, вкл. на гнезда с яйца или недобре летящи малки – видът не гнезди в зоната. Въздействие върху вида и неговите местообитания **няма да има**.

Зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*)

Постоянна, зимуваща и прелетна. През размножителния период обитава реки, блата и езера с богата крайбрежна растителност, язовири, рибарници, изкуствени езера в паркове. По време на миграции се среща и в морето. Гнезди на земята, или в разклонения на дървета, почти винаги до водата. Снася от края на март до края на юни, като мътилото може да съдържа до 13 яйца. Мътенето продължава 27-28 дни. Малките започват да летят след окло 50-60 дни. Прелета е от февруари до средата на март, и от октомври до ноември. Зимуващите птици се преместват в зависимост от условията на даден водоем през цялата зима. Храни се със зелените части на растения, семена, вкл. от културни видове, насекоми, ларви, мекотели (Нанкинов и кол. 1997). Размера на популацията у нас е от 2500 до 6000 двойки (Янков, 2007).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнездят между 5 и 10 двойки. Установена е и по време на зимуване (до около 300 екземпляра). Като местообитания на вида в зоната трябва да се разглеждат водните тела. Съгласно стандартния формулр, този тип хабитат (код N06) е с обща площ от около 910 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

По време на теренните проучвания са установени 23 индивида от вида в яз. Сопот, като се придържаха предимно в по-плитките, северни части. В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида – водното огледало на язовир Сопот отстои на около 4000 м от най-близката точка от границата на имота.

Въздействия:

В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на индивиди от вида в района на ИП. Въздействие върху вида и неговите местообитания **няма да има**.

Зимно бърне (*Anas crecca*)

По време на прелет обитава водоеми от различен тип, вкл. морското крайбрежие. Прелета е от февруари до април, и от август до декември. Храни се с водни насекоми и ларвите им, охлювчета, семена и части на растения (Нанкинов и кол. 1997). Размера на популацията у нас е от 2 до 15 двойки в изолирани, единични находища (Янков, 2007).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, видът е установен по време на зимуване (до около 10-ина екземпляра). Като местообитания на вида в зоната трябва да се разглеждат водните тела. Съгласно стандартния формуляр, този тип хабитат (код N06) е с обща площ от около 910 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

По време на теренните проучвания не са установени индивиди в яз. Сопот. В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида – водното огледало на язовир Сопот отстои на около 4000 м от най-близката точка от границата на имота.

Въздействия:

В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на индивиди от вида в района на ИП. Въздействие върху вида и неговите местообитания **няма да има**.

Кафявоглава потапница (*Aythya ferina*)

Обитава по-дълбоки езера и блата с големи открити водни пространства, гъста крайбрежна растителност от тръстика и папур и богата подводна растителност, и морски крайбрежия. Прелета е през февруари - март и през септември - декември. Храни се с мекотели, ракообразни, дребни рибки, растения (Нанкинов и кол. 1997). Размера на популацията у нас е от 2 до 15 двойки в изолирани, единични находища (Янков, 2007).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, видът е установен по време на зимуване (единични екземпляри). Като местообитания на вида в зоната трябва да се разглеждат водните тела. Съгласно стандартния формуляр, този тип хабитат (код N06) е с обща площ от около 910 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

Видът не бе установен по време на теренните проучвания. В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида – водното огледало на

язовир Сопот отстои на около 4000 м от най-близката точка от границата на имота.

Въздействия:

В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на индивиди от вида в района на ИП. Въздействие върху вида и неговите местообитания **няма да има**.

Качулата потапница (*Aythya fuligula*)

Прелитащ и зимуващ в България вид. Есенният прелет е през октомври - ноември, полетния - от втората половина на февруари до края на април. По време на прелет и зимуване се среща както в езера и блата с богата водна растителност, така и в язовири и морски заливи (Нанкинов и кол. 1997). Размера на популацията у нас е от 0 до 3 двойки в изолирани, единични находища (Янков, 2007).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, видът е установен по време на зимуване (до няколко екземпляра). Като местообитания на вида в зоната трябва да се разглеждат водните тела. Съгласно стандартния формуляр, този тип хабитат (код N06) е с обща площ от около 910 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

По време на теренните проучвания вида не е установен в яз. Сопот, североизточно от разглеждания имот. В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида – водното огледало на язовир Сопот отстои на около 4000 м от най-близката точка от границата на имота.

Въздействия:

В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на индивиди от вида в района на ИП. Въздействие върху вида и неговите местообитания **няма да има**.

Ням лебед (*Cygnus olor*)

Обитава по-големи водоеми – езера, блата, язовири, рибарници, по-големи реки, тихи морски заливи. Загнездва в средата на март. Гнезди на отделни двойки. Гнездото е върху плаващо островче или полегнала стара тръстика. Мъти 36 (35-41) дни. Около 4 ½ месеца след излюпването малките вече летят. Малките са гнездобегълци. Храни се главно с части на водни растения и семена. През зимата се храни и в посеви (Големански 2011, Нанкинов и кол. 1997). Двойките у нас се оценяват на 12–36, което отбелязва ръст сравнение с популацията към 1985 г. Най-високи числености на гнездене са установени в Персински блата, Сребърна, Калимок-Бръшлен, Ятата и Бургаски влажни зони (лични наблюдения).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, видът е установен по време на зимуване (до около 10-ина екземпляра). Като местообитания на вида в зоната трябва да се разглеждат водните тела. Съгласно стандартния формуляр, този тип хабитат (код N06) е с обща площ от около 910 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

Видът не бе установен по време на теренните проучвания. В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида – водното огледало на язовир Сопот отстои на около 4000 м от най-близката точка от границата на имота.

Въздействия:

В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на индивиди от вида в района на ИП. Въздействие върху вида и неговите местообитания **няма да има**.

Голям ястреб (*Accipiter gentilis*)

Гнезди в разредени широколистни, смесени и иглолистни гори с поляни и в съседство с обработваеми площи, пустеещи земи и други открити пространства. През есента и зимата се среща в разнообразни местообитания, вкл. групи дървета, паркове, крайнини на селища, вкл. и в населени места. Гнездото е на дърво в крайнини на гори, край поток, пътека или просека, на височина 10-25 m. Снася от втората половина на април до средата на май. Мътенето продължава 35-42 дни. Малките напускат гнездото на 36-43 дневна възраст. Постоянен, скитащ и прелетен вид. Храни се основно с птици, но също и с бозайници (Симеонов и кол. 1990).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнездят между 15 и 20 двойки. Като потенциални гнездови местообитания на вида в зоната могат да се разглеждат горите (съгласно стандартния формуляр, местообитания с код N16, N17 и N19), с площ в зоната 27746 ха. Като трофични местообитания в зоната трябва да се разглеждат всички типове хабитати без водните басейни (кодове N08, N09, N10, N12, N15, N16, N17, N19, N21, N22, N23), тъй като видът ловува практически навсякъде, където има птици, вкл. домашни такива. Съгласно стандартния формуляр, площта им е 44794 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

Видът не бе установен по време на теренните проучвания. В изследвания район липсват потенциални гнездови местообитания на вида – съседните гори са с висок склоп, докато видът предпочита по-разредени такива, а и района е антропогенно натоварен. Целия изследван район представлява потенциално трофично местообитание за вида.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

В границите на пряко въздействие липсват гнездови местообитания на вида. Въздействие върху трофичните местообитания на вида също **няма да има**, тъй като той ловува вкл. в населени места.

Малък ястреб (*Accipiter nisus*)

Постоянен и прелетен вид. Гнезди в широколистни, смесени и иглолистни гори и техните окрайнини, вкл. разредени такива, по-рядко в открити пространства с групи дървета, предимно в предпланини и планини до горната граница на гората. Предпочита места в близост до сечища, поляни и пасища. Среща се от 0 до 2000 m н.в. Гнездото е на дърво на височина 4 - 22 m. Снася през май. Мътенето продължава 30 - 35 дни. Малките напускат гнездото на 30 - 35 дневна възраст. През есента и зимата се среща в разнообразни местообитания, вкл. открити места, обработваеми площи, паркове, окрайнини на селища. Храни се основно с птици, по-малко с бозайници, като ловува практически навсякъде, вкл. в големи градове (Jonsson 2006, Marquiss & Newton 1982, Wyllie 1985, Симеонов и кол. 1990).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнездят между 5 и 10 двойки. При предишни проучвания сме го установявали северозападно от с. Български Извор, по време на прелет. Като потенциални гнездови местообитания на вида в зоната могат да се разглеждат горите (съгласно стандартния формуляр, местообитания с код N16, N17 и N19), с площ в зоната 27746 ха. Като трофични местообитания в зоната трябва да се разглеждат всички типове хабитати без водните басейни (кодове N08, N09, N10, N12, N15, N16, N17, N19, N21, N22, N23), тъй като видът ловува практически навсякъде, където има птици. Съгласно стандартния формуляр, площта им е 44794 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

Видът не бе установен по време на теренните проучвания. В изследвания район липсват потенциални гнездови местообитания на вида – горите са разположени в район с човешко присъствие, което се избягва от вида при гнездене. Целия изследван район представлява потенциално трофично местообитание за вида.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

В границите на пряко въздействие липсват гнездови местообитания на вида. Въздействие върху трофичните местообитания на вида също **няма да има**, тъй като той ловува вкл. в населени места.

Безпокойство

Видът е по-чувствителен към безпокойство в гнездовите си местообитания, които липсват в границите на потенциалното въздействие. Целия изследван район е потенциално трофично местообитание на вида. По време на

строителството е възможно то да не може да се използва от вида, поради присъствие на техника и хора. По време на експлоатация безпокойство за евентуално ловуващи в района индивиди не се очаква, поради ниската интензивност на застрояване, респ. слабото, епизодично човешко присъствие. Видът освен това ловува вкл. в населени места. Предвид малката засегната площ и временния му характер, въздействието ще е **незначително**.

Смъртност

В границите на потенциално въздействие липсват гнездови местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на гнезда с яйца или недобре летящи малки в границите на строителство. Смъртност **няма да има**.

Обикновен мишелов (*Buteo buteo*)

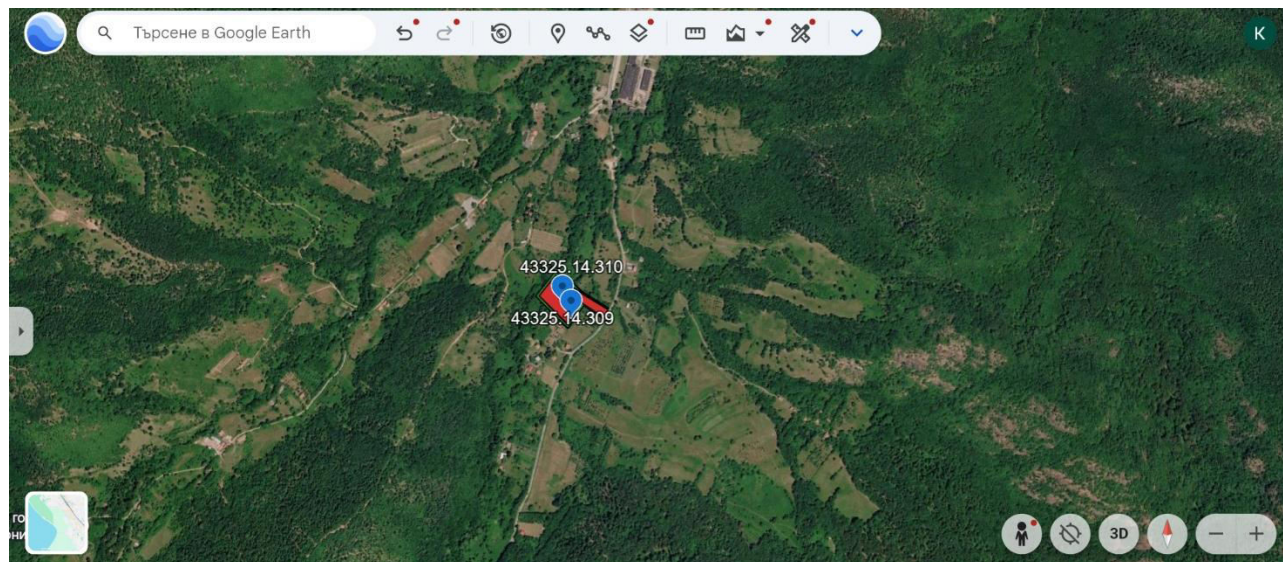
Гнезди в широколистни, смесени и иглолистни гори с поляни, в техните крайнини, в открити пространства с групи или дори с единични дървета. Гнездото е на дърво на височина 6 - 20 m. Снася през май. Мътенето продължава 28 - 33 дни. Малките напускат гнездото на 40 - 49 дневна възраст. Постоянен и прелетен вид. Храни се предимно с дребни гризачи (мишки, полевки, лалугери), по-малко с птици, рядко с влечуги, земноводни и безгръбначни. Ловува най-често по обработваеми площи, но също така по разнообразни тревисти и храстови местообитания, тръстикови масиви и пр. (Симеонов и кол. 1990, Янков 2007).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнездят между 15 и 25 двойки. При предишни проучвания сме го установявали в района на с. Лесидрен и северозападно от с. Български Извор, по време на гнездовия период, а във втория район – и извън него. Като потенциални гнездови местообитания на вида в зоната могат да се разглеждат горите (съгласно стандартния формуляр, местообитания с код N16, N17 и N19), с площ в зоната 27746 ха. Като трофични местообитания в зоната трябва да се разглеждат храстовите местообитания, всички типове тревисти места и обработваеми площи, както и скалистите места (кодове N08, N09, N10, N12, N15, N21, N22), с обща площ 16138 ха.

Оценка на вида в изследвания район.

Видът бе установен по време на теренните проучвания през май 2026 г. в района на ПИ 43325.14.309, като облита района неколkokратно, като потенциално търси храна в района. Придържа се предимно до откритите

местообитания. В изследвания район попадат потенциални гнездови местообитания на вида – горите на запад и юг от ПИ 43325.14.309, който не се засягат пряко. Като трофични местообитания в района могат да се разглеждат неподдържаните сухи тревисти места.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

В границите на пряко въздействие липсват както гнездови, но са налични потенциални трофични местообитания на вида – в границите на имота тревистите места са с площ около 9,961 дка или 0,0006% (кодове N08, N09, N10, N12, N15, N21, N22 - с обща площ 16138 ха) от площ на потенциалните ловни местообитания на вида в района. Предвид малката засегната площ и временния му характер, въздействието ще е **незначително**.

Безпокойство

Видът е по-чувствителен към безпокойство в гнездовите си местообитания, които липсват в границите на потенциалното въздействие. Целия изследван район на ПИ 43325.14.309 и подобни открити територии са потенциално трофично местообитание на вида. По време на строителството е възможно то да не може да се използва от вида, поради присъствие на техника и хора. Потенциалните гнездови територии (големи горски масиви) са на повече от 1 км от периметъра на изследвания район и наличието на потенциални заети територии. Предвид малката засегната площ и временния му характер, въздействието ще е **незначително**.

Смъртност

В границите на потенциално въздействие липсват гнездови местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на гнезда с яйца или недобре летищи малки в границите на строителство. Смъртност **няма да има**.

Обикновена ветрушка (*Falco tinnunculus*)

Постоянен, скитащ и прелетен вид. У нас заедно с обикновения мишелов, това е най-често срещаната хищна птица. Има широко хоризонтално и вертикално разпространение, от морското равнище до високопланинската безлесна зона. Обитава открити места – скалисти и карстови терени, пасища, долини на реки, обработваеми площи, населени места, вкл. големи градове. Гнезди по вертикални скали и земни откоси, единични дървета, стълбове на далекопроводи, сгради, силози и др., винаги в близост до обширни открити пространства. Не строи собствено гнездо, а използва чужди такива - най-често на вранови птици, или гнезди направо върху върху субстрата в ниши на скали, сгради и др. Размножителния период започва през месец април. През април-май снася 4-6 яйца. Мътенето продължава 28 - 31 дни. Престоят на малките в гнездото е около 28 - 30 дни. Прелетен и постоянен вид. Пролетната миграция е през март, есенната – септември - октомври. Храни се с мишевидни гризачи, едри насекоми, влечуги - особено гущери, дребни птици и др. (Симеонов и кол. 1990, Янков 2007). Един от видовете грабливи птици с най-висока численост – между 4000 и 7500 двойки.

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнездят между 3 и 13 двойки. Гнезденето е микрохабитатно обусловено – скали, единични или групи дървета, стълбове на далекопроводи и др. сред тревисти места, обработваеми площи и антропогенни ландшафти (съгласно стандартния формуляр, местообитания с код N09, N10, N12, N15, N22, N23), с площ в зоната 14319 ха. В същите местообитания ловува.

Оценка на вида в изследвания район.

Видът не бе установен по време на теренните проучвания, като през периода март-юни 2026 г. дори не са установени скитащи или мигриращи индивиди. Нейното отсъствие като гнездящ вид в близост до големите горски масиви се дължи на липсата на подходящ ловен субстрат (открити площи за наумяващ полет), критично ниската плътност на основната ѝ плячка (открити гризачи) в горския интериор и високия риск от конкуренция и хищничество от страна на едрите горски грабливи птици. По данни от Атласа на гнездящите птици в България, вида се води гнездящ в КН66 и КН65. Но специфична екологична особеност определя липсата на наблюдение на вида в района на ИП. Близките (до 1-2 км) големи горски масиви, в конкуренция с потенциално обитаващите ги по-едри грабливи птици, води до това, че ограничава разпространението на вида и го обвързва повече с регулациите на населените места и откритите пространства около тях, където да търси храна. Отсъствието като гнездящ вид в близост до големите горски масиви се дължи на липсата на подходящ ловен субстрат (открити площи за наумяващ полет), критично

ниската плътност на основната ѝ плячка (открити гризачи) в горския интериор и високия риск от конкуренция и хищничество от страна на едрите горски грабливи птици. В изследвания район, но по-скоро северно от Лесидрен са налични потенциални гнездови местообитания на вида и добри трофични местообитания.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

В границите на пряко въздействие липсват както гнездови, така и трофични местообитания на вида. Въздействие върху местообитания на вида **няма да има**.

Късокрил кюкавец (*Actitis hypoleucos*)

Гнездящ, мигриращ и рядко зимуващ вид. Обитава различни водоеми. Предпочита реки, канали, но също се среща в рибарници, мочурища, блата, язовири, езера, оризища и др., с по-открити брегове. Гнездовия период е от май до юли. Гнезди на земята, недалеч от водата. Малките са гнездобегълци. В Чехия пролетния прелет е през април - май. Месец по-късно се появява в Норвегия. Есенния прелет в Англия е през август - септември, докато в Чехия е през юли и август. Храни се с насекоми и ларвите им, ракообразни, червеи, мекотели, части от растения, изключително рядко с дребна риба (Нанкинов и кол. 1997, Adamík and Pietruszková 2008, Barrett 2002, Hubálek 2003, Newton et al. 2010). Размера на популацията у нас е от 100 до 250 двойки разпръснати из цялата страна (Янков, 2007).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнездят 5-6 двойки. Като потенциални местообитания (гнездови и трофични) на вида в зоната трябва да се разглеждат всички водни тела. Съгласно стандартния формуляр, този тип хабитат (код N06) е с площ от около 910 ха (2% от територията на 33).

Оценка на вида в изследвания район.

В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида – водното огледало на язовир Сопот отстои на около 4000 м от най-близката точка от границата на имота. Бреговете му в района не предлагат подходящи условия за гнездене – те са открити, полегати, заети с рядка тревна растителност.

Въздействия:

В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на индивиди от вида в района на ИП. Въздействие върху вида и неговите местообитания **няма да има**.

Голям горски водобегач (*Tringa ochropus*)

Мигрираща, гнездеща и зимуваща у нас птица. Пролетният прелет е от началото на март до началото на май, есенния – от началото на август до края

на ноември. По време на миграция се среща в цялата страна. Гнезди на земята или по дърветата, като правило използвайки стари гнезда на дроздове, вранови птици. Обитава заблатени гори и горски участъци в близост до водоеми, обрасли с дървета и храсти брегове на езера, блата, реки, канали, край мочурища и ливади (Нанкинов и кол. 1997).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнездят 2-4 двойки. Като потенциални местообитания (гнездови и трофични) на вида в зоната трябва да се разглеждат всички водни тела. Съгласно стандартния формуляр, този тип хабитат (код N06) е с площ от около 910 ха (2% от територията на 33).

Оценка на вида в изследвания район.

В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида – водното огледало на язовир Сопот отстои на около 4000 м от най-близката точка от границата на имота. Бреговете му в района не предлагат подходящи условия за гнездене – те са открити, полегати, заети с рядка тревна растителност.

Въздействия:

В изследвания район липсват потенциални местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на индивиди от вида в района на ИП. Въздействие върху вида и неговите местообитания **няма да има**.

Пчелояд (*Merops apiaster*)

Гнездещо-прелетен вид. Гнезди колониално в дупки в отвесни глинести, льосови и пясъчливи брегове в открити пясъчливи и сухи места, по брегове на различни водоеми, свлачища, ерозирани долове, понякога и в каменни кариери. Снася през последната десетдневка на май и началото на юни. Мътенето продължава 30 дни. Малките напускат гнездото на 26-31 дневна възраст. Прелетен вид. Пролетната миграция е през май, есенната – от август до средата на септември. Храни се с насекоми, в края на размножителния период и извън него основно с пчели, а през размножителния период и с други, като ловува в разнообразни местообитания, вкл. обработваеми площи и населени места, особено по време на прелет (Нанкинов и кол. 1997).

Оценка на вида в зоната.

Съгласно стандартния формуляр, в зоната гнездят 35 двойки. Представен е (категория Р) и по време на миграция. Като трофични местообитания в зоната трябва да се разглеждат всички типове хабитати без водните басейни (кодове N08, N09, N10, N12, N15, N16, N17, N19, N21, N22, N23), тъй като видът ловува практически навсякъде, където има насекоми, които лови във въздуха. Съгласно стандартния формуляр, площта им е 44794 ха. Гнездовите местообитания са микрохабитатно обусловени, при наличие на подходящи условия – отвесни земни брегове.

Оценка на вида в изследвания район.

В изследвания район липсват потенциални гнездови местообитания на вида – отвесни земни брегове. Целия изследван район представлява потенциално трофично местообитание за вида.

Въздействия:

Пряко унищожаване на местообитания

В границите на пряко въздействие липсват гнездови местообитания на вида. Въздействие върху трофичните местообитания на вида също **няма да има**, тъй като той ловува вкл. в населени места.

Безпокойство

Видът е по-слабо чувствителен към безпокойство в сравнение с по-едрите такива, вкл. в гнездовите си местообитания, които липсват в границите на потенциалното въздействие. Безпокойство за евентуално ловуващи в района индивиди по време на строителство и експлоатация **не се очаква** – видът ловува вкл. в населени места.

Смъртност

В границите на потенциално въздействие липсват гнездови местообитания на вида. Липсват предпоставки за присъствие на гнезда с яйца или недобре летищи малки в границите на строителство. Смъртност **няма да има**.

V.2. Описание и анализ на въздействието на инвестиционното предложение върху целостта на защитената зона с оглед на нейната структура, функции и природозащитни цели (загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав, химически, хидрогеоложки и геоложки промени и др.), както по време на реализацията, така и при експлоатацията на ИП.

Структура

Реализацията на инвестиционното предложение засяга териториалната цялост на защитена зона „Васильовска планина“ на обща площ от **20.698 дка**, което представлява **0.0045%** от територията на защитената зона (45 472.79 ха). **Въздействието се определя като незначително.**

Функции и природозащитни цели

Загуба на местообитания на видове

Реализацията на инвестиционните предложения не засягат пряко гнездови местообитания на видове, предмет на опазване в зоната. Частично се засягат потенциални трофични/ловни местообитания на видовете кълвачи, но се предвижда мярка в т. VI, която ограничава въздействието и го смекчава до степен на липса на въздействие.

В ПИ 43325.14.309 и 43325.14.310 са налични потенциални трофични местообитания на вида Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), като заемат около 13,087

дка или 0,008% от потенциални трофични местообитания на вида в зоната. Въздействие върху местообитания на вида като незначително.

Загуба на местообитания на видовете **няма да има**.

Бариерен ефект/Фрагментация

Характера на ИП **не предполага бариерен ефект** за птици, поради малката си височина и високата мобилност на тази група, както и поради незначителното безпокойство, което може да се очаква единствено по време на строителството.

Не са засегнати пряко местообитания на видове и няма да се загубят характеристиките си като хабитат за видовете птици, можещи да го обитават. Фрагментация на практика **няма да има**.

Унищожаване на индивиди

При строителството, ако то започне в размножителния период, има риск от унищожаване (за пойните) или изоставяне вследствие безпокойство (за кълвачите) на гнезда с яйца и/или малки (потенциални гнездови местообитания в района на ИП) на 4 вида, предмет на опазване в зоната – *Dendrocopos medius*, *D. syriacus*, *Dryocopus martius*, *Picus canus*. Въздействието върху популациите на тези видове в зоната може да се определи като **незначително** за средния кълвач, сирийския пъстър кълвач, сивия кълвач и черен кълвач. С прилагането на подходящи мерки, то може да се **елиминира**.

Обезпокояване на видове

Реализацията на инвестиционното предложение може да окаже незначително безпокойство за 4 вида, предмет на опазване в зоната – *Dendrocopos medius*, *D. syriacus*, *Dryocopus martius*, *Picus canus*. За тези видове безпокойство ще има за гнездовите им местообитания в района на ИП. Въздействието се оценява като **незначително**, поради временния му характер и незначителната част от съответните местообитания, които ще се засегне.

Нарушаване на видовия състав

Реализацията на инвестиционното предложение няма да доведе до нарушаване на видовия състав на зоната.

Кумулативен ефект.

Реализацията на инвестиционното предложение няма да засегне пряко местообитания на видове, предмет на опазване в зоната. Анализ на възможните въздействия от други ИП, планове, програми и проекти, върху местообитанията на видовете птици, предмет на опазване в 33, е представен в Таблица V.2-1.

Таблица V.2-1: Възможност за кумулативно въздействие върху видовете птици, предмет на опазване в 33, засегнати от настоящото ИП.

№	ИП	Въздействие	Мотив
1	ПУП-ПРЗ	горска чучулига	-
2	Помпена станция	горска чучулига	-
3	ПУП-ПРЗ	Загуба на местообитания на <i>Lullula arborea</i> , <i>Sylvia nisoria</i> ; Безпокойство - <i>Aquila chrysaetos</i> , <i>Buteo rufinus</i> , <i>Circus gallicus</i> , <i>Pernis apivorus</i> , <i>Dendrocoros medius</i> , <i>Dendrocoros syriacus</i> , <i>Dryocopus martius</i> , <i>Picus canus</i> , <i>Lullula arborea</i> , <i>Lanius collurio</i> , <i>Sylvia nisoria</i> , <i>Accipiter gentilis</i> , <i>Accipiter nisus</i> , <i>Buteo buteo</i> .	Реализацията на инвестиционното предложение ще засегне пряко местообитания на 2 вида, предмет на опазване в зоната – на горската чучулига (<i>Lullula arborea</i>) и ястребогушото коприварче (<i>Sylvia nisoria</i>). Засегнатите площи са незначителни в сравнение с местообитанията на тези видове в границите на ЗЗ. За всички хищни птици, с изключение на обикновения мишелов, безпокойството ще е за евентуално ловуващи в района индивиди, което ще доведе до временна функционална загуба на много малка част от трофичните им местообитания. За останалите видове безпокойство със същите характеристики ще има за гнездовите им местообитания. Въздействието се оценява като незначително , поради временния му характер и незначителната част от съответните местообитания, като ще се засегне. КП БР-ЕР-18/03.06.2025 г. - не е реализирано

Както се вижда от Таблица V.2-1, само 1 ИП (КП БР-ЕР-18/03.06.2025 г. - не е реализирано) може да окажат кумулативно въздействие върху видове птици (*Dendrocoros medius*, *Dendrocoros syriacus*, *Dryocopus martius*, *Picus canus*), като фактора на въздействие е определен, като безпокойство по време на гнездене в етапа на строителство на ИП, за което е предложени мярки, всички дейности да се извършват извън периода на гнездене – 01.04-30.07 без да има въздействие върху местообитанията на тези видове – загуба, фрагментация, както и да се ограничат предвиждания за строителни дейности в частта от ПИ 43325.181.19 с площ от 1,160 дка, като не се премахват никакви дървета от площта заета с G1.7 Умерени листопадни широколистни дъбови гори (EUNIS, 2004). Предвид това, че този тип въздействия могат да се избегнат с прилагане на специализирани мерки, кумулативното въздействие **не се очаква**.

VI. Предложения за смекчаващи мерки.

1. Да не се планират строителни и други видове дейности (включително премхаване на дървета) в частта от ПИ 43325.181.19 с площ от 1,160 дка, като не се премахват никакви дървета от площта заета с G1.7 Умерени листопадни широколистни дъбови гори (Прилагам координати на граничните точки на частта от имота).

Фаза: Планиране и Строителство.

Ефект: Запазване на потенциално трофично местообитание за видовете *Dendrocopos medius*, *D. syriacus*, *Dryocopus martius*, *Picus canus* в границата на защитената зона.

2. Строителството, вкл. разчистването на растителността, да започне извън размножителния период на *Dendrocopos medius*, *D. syriacus*, *Dryocopus martius*, *Picus canus* (01.04 – 30.07.)

Фаза: Строителство.

Ефект: Премахване на риска за изоставяне на гнезда с яйца или малки. Елиминиране на възможна смъртност на индивиди от тези видове при осъществяване на ИП.

3. По време на строителните дейности на отделните обекти в да не бъдат засягани пряко по какъвто и да било начин терените, оставащи извън определените им граници, като се съблюдава в тях да не навлиза безразборно и строителна техника извън определените им сервитути и ясно определени и маркирани граници на в засегнатите имоти.

Фаза: Строителство.

Ефект:

Предотвратяване на ненужни преки въздействия върху подходящи местообитания на целеви видове птици в 33 - Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Сив кълвач (*Picus canus*).

4. Да не се използват инвазивни видове при ландшафтното оформяне на ИП - Видовете да не са включени в Списъка на инвазивните и потенциално инвазивните чужди видове висши растения за България и Атлас на инвазивните чужди видове от значение за ЕС към Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2014 година, относно предотвратяването и управлението на въвеждането и разпространението на инвазивни чужди видове (достъпно в електронен вид на: http://esenias.org/index.php?option=com_content&task=view&id=469), които създават условия за заселване на инвазивни и нетипични видове за защитените зони.

Фаза: Строителство.

Ефект: Запазване характера на растителността, респ. местообитанията на видове, вкл. птици, предмет на опазване в 33, в съседните терени.

5. Да не се допускат строителни дейности и движение на машини, техника и транспортни средства по време на строителството, и изхвърляне

на отпадъци по време на строителството и експлоатацията, извън границите на разглеждания имот.

Фаза: Строителство, експлоатация.

Ефект: Запазване характера на растителността, респ. местообитанията на видове, вкл. птици, предмет на опазване в ЗЗ, в съседните терени.

6. Да се прилагат селективни методи дератизация, дезинсекция и дезинфекция при подготовката на терените за строителството, строителството на обекти и експлоатацията им ПИ 15703.59.76.

Фаза: Експлоатация.

Ефект: Недопускане косвено въздействие върху видове птици хранещи се в района на ИП от целеви видове за ЗЗ „Васильовска планина“ BG0002109.

VII. Разглеждане на алтернативни решения и оценка на тяхното въздействие върху защитената зона.

1. Нулева алтернатива

„Нулева алтернатива“ е описание на настоящото състояние и последиците от него в случай, че ИП не бъде осъществено. В конкретния случай при реализиране на нулевата алтернатива би се запазило сегашното състояние и параметри на компонентите на околната среда. Съществуващото състояние на фауната и флората и тенденциите в нейните промени ще се запазят, като те са резултат от съвременните сукцесионни процеси в екосистемите, вкл. под влияние на глобалните климатични промени, земеползването в района, степента на урбанизация и икономическата дейност на населението. Това, разбира се, ще запази съществуващия природозащитен статус на целевите видове в зоната, но предвид незначителните въздействия, които се очакват от ИП с прилагането на предвидените мерки, нулевата алтернатива не се предлага.

2. Други алтернативни решения.

Алтернативи на местоположението.

По време на теренните проучвания за целите на настоящия доклад в границите на обследвания имот беше установено потенциално трофично местообитание (G1.7 Умерени листопадни широколистни дъбови гори) в ПИ 43325.181.19 с площ от 1,160 дка за четири вида кълвачи: **Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*)**, **Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*)**, **Черен кълвач (*Dryocopus martius*)** и **Сив кълвач (*Picus canus*)**. При ПИ 43325.181.19 специално се предвижда да се усвои само 0,466 дка, които попадат в местообитание - E5.1 Антропогенни съобщества от тревисти растения / Обрасли изоставени места (EUNIS, 2004), като реално това не засяга потенциално трофично местообитание (G1.7 Умерени листопадни широколистни дъбови гори) с площ от 1,160 дка.

В резултат на експертната оценка се установяват следните специфики по отношение на характера на обитаване на територията:

- **Функция като трофично местообитание:** Данните от наблюдението на видовете показват, че площта от 1,160 дка (дъбова гора) е потенциално **трофично местообитание** (територия за хранене и почивка). Дъбови дървета, специфичната кора и сухи клони на някои дървета в този сектор предоставят хранителна база (насекоми, ларви и мирмекофауна) за жизнения цикъл на четирите вида.

- **Липса на гнездово местообитание:** По време на специализираните наблюдения **не бяха установени данни за гнездене – брачни игри, токуване, териториално повечение**, наличие на активни гнезда или трайно заемане на хралупи за размножаване от посочените видове в рамките на тези 1,160 дка. Кумулативният ефект и присъствието им в имота са ограничени до потенциално търсене на храна (при всички наблюдения в периода март-юни 2026 г. не са наблюдавани/регистрирани акустично хранещи се кълвачи, както и в съседните горски масиви).

Тъй като територията няма характер на гнездово местообитание, пълното ограничаване на инвестиционното намерение върху целия имот е необосновано. Същевременно, за да не се допусне намаляване на хранителния ресурс на птиците в района, експертната оценка предлага компромисно и балансирано решение чрез обособяване на тази екологична алтернатива и описано в мярка т. 1 от т. VI на Доклада.

Алтернативни параметри на застрояване.

Планът за застрояване предвижда свободно застрояване в новообособения урегулиран поземлен имот УПИ I-14.309,310, местност „ПЛОЩА“, с. Лесидрен, общ. Угърчин при спазване на изискванията на чл.31, ал.1 и чл. 33 от ЗУТ.

Застрояването определя с външни и вътрешни ограничителни линии на застрояване, до които могат да се разполагат сградите и съоръженията на основното застрояване при свободно застрояване.

Характерът на застрояването да се определи ниско, с височина до 10 м.

За новообособения УПИ I-14.309,310 „ПЛОЩА“, с. Лесидрен, общ. Угърчин да се определи режим на устройство и застрояване съобразно изискванията на чл.19, ал.1 от Наредба №7 за ПНУОВТУЗ за територии от разновидност „жилищна устройствена зона с малка височина“ /Жм/ при спазване на следните нормативи: плътността на застрояване до 60%, интензивността на застрояване – до 1,2 и площ за озеленяване - минимум 40% като една трета от нея трябва да бъде осигурена за озеленяване с дървесна растителност.

Предвижда се ПИ №№ 43325.14.309, 43325.14.310, з-ще с. Лесидрен, общ. Угърчин, обл. Ловеч да се обединят в един урегулиран поземлен имот, в който след промяна предназначението на земеделска земя да се изградят 8 бр. жилищни сгради. Всяка от сградите ще е със застроена площ около 150 кв.м. Новообразуваният имот ще се водоснабди от мрежата на общественото водоснабдяване и ще се електрозахрани от въздушна електропроводна линия,

които са изградени по улицата, с която имотът граничи. Отадъчните води ще се заустват във водоплътни изгребни ями.

Това е ограничена по площ територия за застояване, която не засяга гнездови или потенциално трофични местообитания на видове, установено категорично при полевите проучвания в периода март-юни 2026 г.

ИП предвижда и застрояване на еднофамилна жилищна сграда с площ около 200 кв.м в части от ПИ№№ 43325.181.19, 43325.181.18, з-ще с. Лесидрен, общ. Угърчин, обл. Ловеч. С ИП не се засяга частта от ПИ № 43325.181.19, която представлява гора по смисъла на Закона за горите. Общо от ПИ 43325.181.19 за промяна предназначението на земеделската земя се предлага площ от 754 кв. м представляваща проектни имоти с идентификатори 43325.181.9 и 43325.181.10, а от ПИ 43325.181.18 се предлага за промяна предназначението на земеделска земя площ от 763 кв.м, представляваща проектен имот с идентификатор 43325.181.21 (съгласно приложените скици - проект). Части от ПИ 43325.181.19 с проектни идентификатори 43325.181.9 (с площ от 465,00 кв.м) и 43325.181.10 (с площ от 289,00 кв.м) ще бъдат урегулирани заедно с по-голяма част от ПИ 43325.181.18 с проектен идентификатор 43325.181.21 (с площ от 763,00 кв.м)(съгласно приложените скици-проект в УПИ П-181.9,10,21). В ПИ 43325.181.10 са разположени солари за топла вода, които не представляват строеж по смисъла на Закона за устройство на територията (ЗУТ).

Новообразуваният имот ще се водоснабди от мрежата на общественото водоснабдяване.

За реализирането на ИП е необходимо да се изработи ПУП - ПРЗ за ПИ №№ 43325.14.309, 43325.14.310, з-ще с. Лесидрен, общ. Угърчин и за части от ПИ № № 43325.181.19, 43325.181.18, з-ще с. Лесидрен, общ. Угърчин.

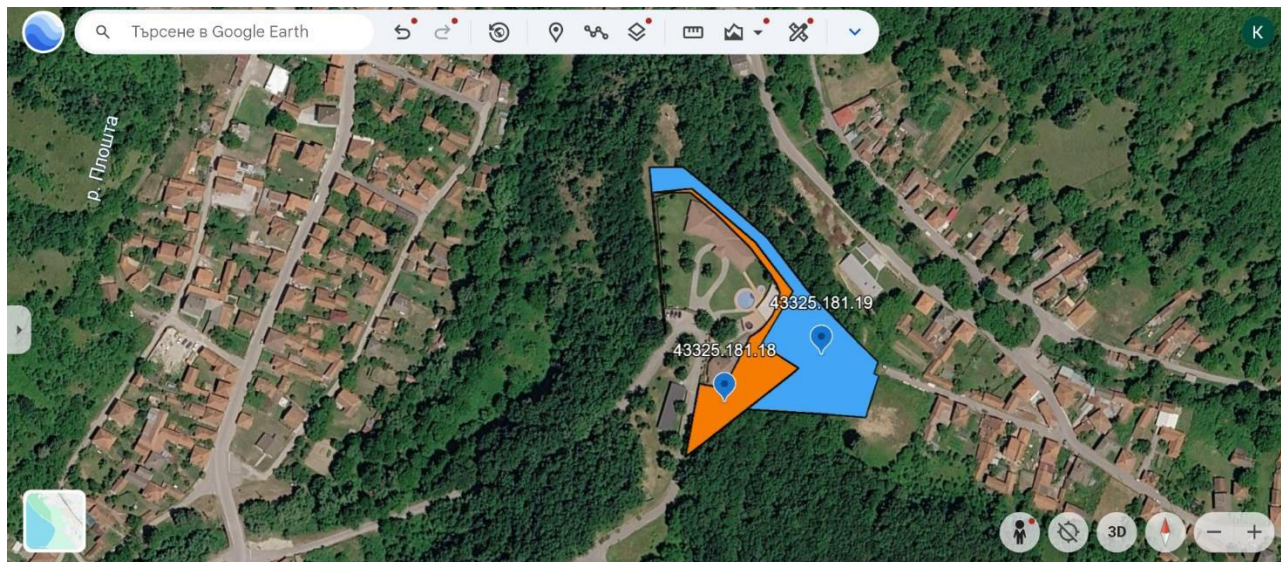
Отпадъчните води ще се заустват във водоплътни изгребни ями. Не се предвижда изграждане на нова или промяна на съществуваща пътна инфраструктура.

В ПИ 43325.181.19 – част 1,160 дка (G1.7) е установено потенциално трофично местообитание на **Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*)**, **Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*)**, **Черен кълвач (*Dryocopus martius*)** и **Сив кълвач (*Picus canus*)**, но предвижданията на ИП засягат територии от този ПИ на площ от 0,465 дка, които са извън площта на G1.7, като по този начин не се засяга гнездови или потенциално трофични местообитания на видове, установено категорично при полевите проучвания в периода март-юни 2026 г.

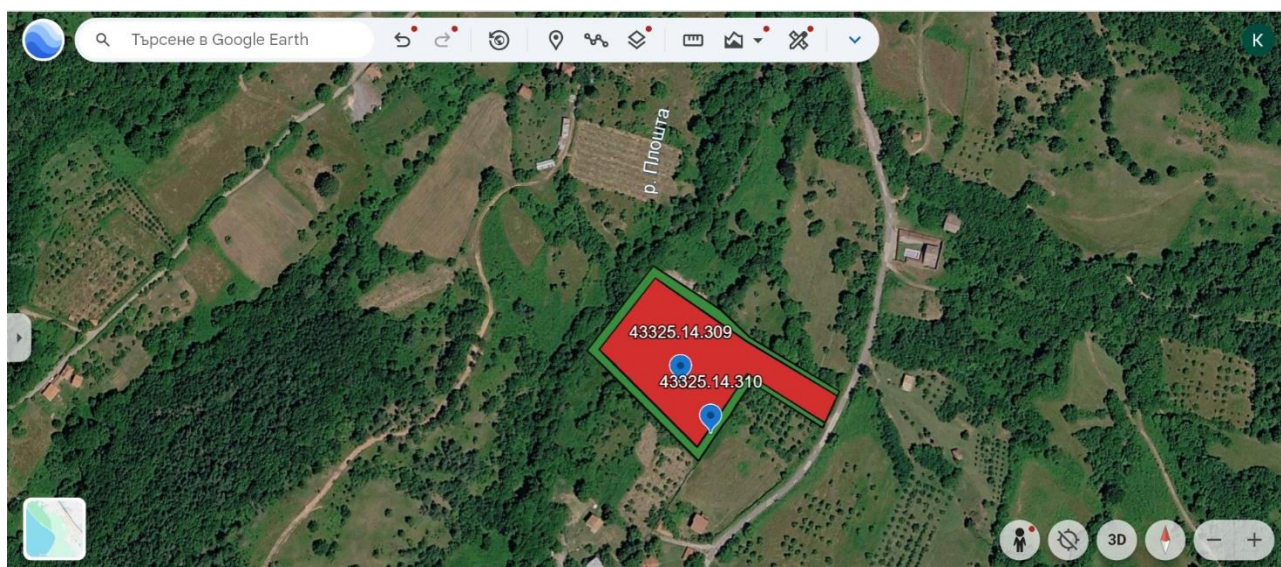
Видно е, че подобно застрояване не засягат местообитания на видове предмет на опазване в зоната и всякакво друго ще е по-неблагоприятна алтернатива.

VIII. Картен материал.

В Приложение (дигитално) е представена скица на имота.

Фиг. 7 Местоположение на ПИ 43325.181.19 и ПИ 43325.181.18 в границите на 33 BG0002109 “Васильовска планина”

Фиг. 8 Местоположение на ПИ 43325.14.309 и ПИ 43325.14.310 в границите на 33 BG0002109 “Васильовска планина”

IX. Заключение за вида и степента на отрицателното въздействие.

Степен на повлияност върху защитената зона

Реализацията на инвестиционното няма да повлияе на териториалната цялост на защитена зона „Васильовска планина“ поради малката засегната площ.

Област и степен на въздействие

С прилагането на подходящите мерки, реализацията на инвестиционното предложение ще окаже **незначително въздействие** върху 4 вида, предмет на опазване в зоната.

Можем да заключим, че, с прилагането на предвидените мерки, реализацията на инвестиционните предложения, ще окаже незначително въздействие върху целостта и структурата на зоната, както и върху видовете, предмет на опазване в нея. ИП е съвместимо с предмета и целите на опазване на защитена зона „Васильовска планина“, код BG0002109.

Въз основа на критериите на чл. 22 от Наредбата за ОС и от направените изводи върху птиците предмет на опазване в 33 „Васильовска планина“ BG0002109 следва заключението, че при изпълнението на всички предложени мерки (т. 6 от ДОСВ) прилагането на предложеното ИП няма да има значително отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване на защитени зони „Васильовска планина“ BG0002109 по Директива 2009/147 ЕИО.

Х. Наличие на обстоятелства по Чл. 33 от ЗБР.

Няма такива.

XI. Информация за използваните методи на изследване, методи за прогноза и оценка на въздействието

Методология

Теренните проучвания са извършени през март - юни **2026** г. Използвани са и по-стари наши данни, от други проучвания в района на зоната през май-юли 2017 г., юли-септември 2022 г.

Районът на изследване (ИР) бе дефиниран като 40 м буфер около границите на имотите на инвестиционното предложение (ИП). На това отстояние очакваме максимално въздействие от безпокойство за почувствителни видове – грабливи птици, щъркели, едри водолюбивви птици, в резултат от присъствието на техника и хора по време на строителството (вж. т. III за детайлна мотивация). За пряко засегната площ е възприета площта на целия имот.

Първоначалното картиране на хабитатите в изследвания район е извършено по дистанционния метод (Brainerd et al 2006). С помощта на ArcGIS 11 (координатна система WGS 84/UTM 35N), около границите на ИП е очертан района на изследване (вж. по-горе). Въз основа на визуална интерпретация на сателитни изображения (Google Earth Pro, 7.3.2.5491), бяха очертани ръчно полигони с еднородни хабитати в ГИС среда ArcGIS 11. Принципите и методите на това картиране са базирани на методологията на CORINE land cover

(Commission of the European Communities 1994). По време на теренната работа е извършена верификация на предварително очертаните полигони в границите на буфера. Впоследствие са нанесени необходимите корекции и е извършена класификация на хабитатите по EUNIS (Davies et al. 2004).

При проучването на орнитофауната са използвани маршрутният метод и стационарни наблюдения. При движението по маршрут се записва часа на наблюдение на отделните индивиди (с точност до няколко минути). Това дава възможност за определяне приблизителното им местоположение по данните от трака на GPS устройство. Птиците са установявани чрез преки визуални наблюдения и акустично по техните видово специфични звуци. При визуалните наблюдения е използван бинокъл с приближение 10x50 Nikon и тръба 20-60x80.

Извършени са обходи на нощно активни видове, като бухал, ливаден дървавец, козодой и са използвани методите на провокацията.

Изчисленията и анализите на въздействията върху видовете, предмет на опазване в зоните (засегнати площи от местообитания, отстояния, свързани с риск от смъртност и вероятност за безпокойство) са извършени в ГИС среда (ArcGIS 11, Google Earth Pro, 7.3.2.5491) на база извършеното от нас картиране, и биологичните особености на видовете.

За уточняване местоположението на другите планове, програми и проекти/инвестиционни предложения използвахме КВС, достъпна на кадастрално-административната информационна система на Агенцията по геодезия, картография и кадастръ (<https://kais.cadastre.bg/bg/Map>), както и сателитно изображение на съответния район (Google Earth Pro, 7.3.2.5491). За оценката на състоянието на даден терен преди осъществяване на дадено ИП е използван инструмента Historical Imagery на Google Earth Pro.

Използвана литература

Наредба за условията и реда за извършване на оценка на съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, ДВ, бр. 73/2007 г. ;

Закон за защитените територии -ЗЗТ, обн. ДВ бр.133/1998 г. с изм. и доп.;

Закон за биологичното разнообразие-ЗБР, обн. ДВ бр. 77/2002 г. с изм. и доп.;

Международни конвенции – Сборник за опазване на биологичното разнообразие. Издание сдружение “Зелени Балкани”, 1996 г.;

ДИРЕКТИВА 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30.11.2009 относно опазването на дивите птици

НАТУРА 2000 стандартен формуляр за защитена зона **„Васильовска планина“ BG0002109.**

Физическа география на България, автор Милан Георгиев, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 1991 г.;

Асенов А., 2006: Биогеография на България, София, ЕТ"АН-ДИ-Андриян Тасев";

Бигон М., Дж.Харпер, К.Таунсенд. 1989. Екология. Том I, Изд. Мир, Москва;

Бигон М., Дж.Харпер, К.Таунсенд. 1989. Екология. Том II, Изд. Мир, Москва;

Бисерков, В. и др. /гл.ред./ 2011. Червена книга на Република България. Том 3. Природни местообитания (<http://e-ecodb.bas.bg/rdb/bg/>).

- Бисерков В.** и др. (ред.) 2015. Червена книга на Република България. Електронното издание на Червената книга на Република България е разработено в рамките на проект на Българската академия на науките, който е финансиран от ПУДООС при МОСВ.
- Бондев, Ив.** 1991. Растителността на България. Карта в М 1:600 000 с обяснителен текст.
- Бондев, Ив.** 2002. Геоботаническо райониране. – В: Копралев, И. (ред.), География на България. Физическа и социално-икономическа география, стр. 336-351. ФорКом.
- Бондев И.** (Ред.). 1995. Хорологичен атлас на лечебните растения в България. Акад. Изд. "М.Дринов", 272 с.;
- Бешков В., К. Нанев.** 2002. Земноводни и влечуги в България. Изд. Pensoft;
- Георгиев, В.** 2002. Зоогеографско райониране на България. В: Географски институт при БАН. 2002. География на България.
- Големански, В. (гл. ред.).** 2011. Червена книга на България, Електронно издание. Т. II - Животни. Интернет адрес: <http://e-ecodb.bas.bg/rdb/bg/>.
- Иванов, Б.** 2011. Фауна на България. 30. Aves. Част III. Акад. Изд. "Проф. Марин Дринов". София, 2011 г.
- Мичев, Т. и кол.** 2012. Птиците на Балканския полуостров. Полеви определител. Второ преработено и допълнено издание. София, Екотан.
- Нанкинов, Д.** 2009. Изследвания върху Фауната на България, Птици, Разред Врабчоподобни. Издателство ЕТО, 406 с.
- Нанкинов, Д. и кол.** 1997. Фауна на България. 26. Aves. Част II. Акад. Изд. "Проф. Марин Дринов", Изд. "Пенсофт". София, 1997 г.
- Симеонов, С. и кол.** 1990. Фауна на България. 20. Aves. Част I. Акад. Изд. на БАН. София, 1990 г.
- Симеонов, С. и Т. Мичев.** 1991. Птиците на Балканския Полуостров. Полеви определител. ДФИ „П. Берон“. София, 1991 г.
- Стоянов, Г. и К. Дончев.** 2013. Провеждане на предварителни и теренни проучвания по проект "Разработване на план за управление на защитена зона за опазване на дивите птици BG0002090 „Берковица“. Окончателен доклад. Кадастър Монт ООД, Монтана. Възложител: РИОСВ Монтана.
- Янков, П. (отг. ред.)** 2007. Атлас на гнездящите птици в България. Българско дружество за защита на птиците, Природозащитна поредица, Книга 10. София, БДЗП.
- Adamík, P. and J. Pietruszková.** 2008. Advances in spring but variable autumnal trends in timing of inland wader migration. Acta Ornithol. 43: 119-128.
- Barrett, R.** 2002. The phenology of spring bird migration to north Norway: There was no evidence of a long-term trend in arrival dates of spring migrants over the last 20 years in north Norway. Bird Study 49(3): 270-277.
- BirdLife International.** 2012. IUCN Red List for birds. Интернет адрес: <http://www.birdlife.org>.
- BirdLife International.** 2016. *Leiopicus medius*. The IUCN Red List of Threatened Species 2016: e.T22681114A87306174. <http://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2016-3.RLTS.T22681114A87306174.en>. Downloaded on 27 April 2017.

- Bowden, C. 1990.** Selection of foraging habitats by Woodlarks (*Lullula arborea*) nesting in pine plantations. *Journal of Applied Ecology* 27: 410-419.
- Brainerd, S. et al. (eds.). 2007.** Habitat modelling – A tool for managing landscapes? Report from a workshop held in Sunnersta, Sweden, 14 – 17 February 2006. NINA Report 195.
- Commission of the European Communities. 1994.** CORINE land cover. Интернет адрес: <http://www.eea.europa.eu/publications/COR0-part1>.
- Davies, C. et al. 2004.** EUNIS Habitat Classification Revised 2004. European Environment Agency. European Topic Centre on Nature Protection and Biodiversity.
- Demerdzhiev, D. et al. 2014.** Effects of Habitat Change on Territory Occupancy, Breeding Density and Breeding Success of Long-legged Buzzard (*Buteo rufinus* Cretzschmar, 1927) in Besaparski Ridove Special Protection Area (Natura 2000), Southern Bulgaria. *Acta zoologica bulgarica* 5: 191-200.
- Georgiev, K. and P. Iankov. 2009.** International species action plan for the semi-collared flycatcher *Ficedula semitorquata* in the European Union. Prepared by: BirdLife International, on behalf of the European Commission.
- Hubálek, Z. 2003.** Spring migration of birds in relation to North Atlantic Oscillation. *Folia Zool.* 52(3): 287-298.
- Jonsson, L. 2006.** Birds of Europe with North Africa and the Middle East. A&C Black Publishers Ltd., London.
- Kuźniak, S. et al. 2001.** Spatial and temporal relations between the Barred Warbler *Sylvia nisoria* and the Red-backed Shrike *Lanius collurio* in the Wielkopolska region (W Poland). *Acta Ornithologica* 36(2): 129-133.
- Ljunggren, S. et al. 1984.** Expert group study on recommended practices for wind turbine testing and evaluation. Denmark: N. p. Интернет адрес: <http://resource.npl.co.uk/acoustics/techguides/wtnm/>.
- Mallord, J. et al. 2007.** Nest-site characteristics of Woodlarks *Lullula arborea* breeding on heathlands in southern England: are there consequences for nest survival and productivity? *Bird Study* 54(3): 307-314.
- Marquiss, M. and I. Newton. 1982.** A radio-tracking study of the ranging behaviour and dispersion of European Sparrowhawks *Accipiter nisus*. *Journal of Animal Ecology* 51: 111-133.
- Newton, I. et al. 2010.** The migration seasons of birds as recorded at Dungeness Bird Observatory in southeast England. *Ringling & Migration* 25: 71-87.
- Payevsky, V. 1999.** Breeding biology, morphometrics, and population dynamics of *Sylvia* warblers in the Eastern Baltic. *Avian Ecology and Behaviour* 2: 19-50.
- Pearson, D. and C. Lack. 1992.** Migration patterns and habitat use by passerine and near-passerine migrant birds in eastern Africa. *Ibis* 134(1): 89-98.
- Penteriani, V. et al. 2005.** Development of chicks and predispersal behaviour of young in the Eagle Owl *Bubo bubo*. *Ibis* 147: 155–168.
- Polak, M. 2012.** Habitat Preferences of the Sympatric Barred Warbler (*Sylvia nisoria*) and the Red-Backed Shrike (*Lanius collurio*) Breeding in Central Poland. *Annales Zoologici Fennici* 49(5-6): 355-363.
- Romao, C. 2009.** Key concepts of Article 7(4) of Directive 79/409/EEC. Period of Reproduction and Prenuptial Migration of Annex II Bird Species in the 27 EU

Member States. Version 2008. Интернет адрес:
http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/hunting/key_concepts_en.htm.

Sándor, A., S. Bugariu. 2008. Food habits of the Eurasian Eagle Owl (*Bubo bubo*) in Cheile Dobrogei Gorge. Scientific Annals of the Danube Delta Institute, Tulcea – Romania, vol. 14: 69-74.

Sara, M. 1989. Density and biology of the rock-partridge (*Alectoris graeca whitakeri*) in Sicily (Italy). Boll. Zool. 56: 151-157.

Simeonov, S. et al. 1998. Study of the Eagle Owl (*Bubo bubo* (L.)) (Aves: Strigiformes) in the Strandzha Mountain (Southeast Bulgaria). II. Food spectrum and trophic specialization. Acta Zoologica Bulgarica 50 (2-3): 87-100.

WWF. Горите в България. Българска геоинформационна компания (БГК).
<https://gis.wwf.bg/mobilz>.

Wyllie, I. 1985. Post-fledging period and dispersal of young Sparrowhawks *Accipiter nisus*. Bird Study 32(3): 196-198.

XII. Документи по чл. 9, ал. 2 и 3.

- Копие от Диплома за завършено висше образование, с образователно-квалификационна степен „магистър“;

- Документи, удостоверяващи стаж по специалността, съгласно чл. 9, ал. 1 т. 2 и т. 3 от Наредбата за ОС;

- Декларации, съгласно чл. 9 ал. 3 от Наредбата за ОС

- Документи по ИП'

Приложения